

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Nová složka
(2)\Simenon_Georges-Pritelkyne_pani_Maigretove.pdb

PDB Name: Přítelkyně paní Maigretové
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXT
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 12.6.2007
Modification Date: 12.6.2007
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Georges SIMENON
Přítelkyně paní Maigretové

I / Malá dáma z parčíku na Anverském náměstí

Slípka se vařila s pěknou červenou mrkví, velikou cibulí a svazečkem petržele, jejíž stonky vykukovaly z vody jako ocásky. Paní Maigretová se sklonila, aby se ujistila, že plyn je dobře stažený a nemůže ani zhasnout. Potom zavřela v bytě všechna okna kromě těch v ložnici, zapřemýšlela, zda nic nezapomněla, podívala se na sebe ještě do zrcadla a spokojeně vyšla z bytu, zavřela dveře na klíč a klíč vložila do kabelky.

Bylo trochu víc než deset hodin. Březnový den. Vzduch byl svěží a nad Paříží jiskřilo slunce.

Kdyby šla až na náměstí Republiky, mohla by nastoupit do autobusu; ten by ji dovezl až na bulvár Barbès a přišla by na Anverské náměstí včas na svou schůzku o jedenácté.

Kvůli malé dámě sešla dva kroky od jejich bytu po schodech do stanice metra „Richard-Lenoir“ a jela celou cestu pod zemí, dívajíc se přitom v každé stanici netečně po krémových obkladech stěn a známých plakátech.

Maigret se jí posmíval, ale ne příliš, protože měl již tři týdny vážné starosti:

„Jsi si jista, že v okolí není žádný dobrý dentista?“

Paní Maigretová dosud neměla s chrupem žádné potíže. Paní Roblinová, nájemnice ze čtvrtého poschodí, paní se psem, jí toho tolik navykládala o doktoru Florescovi, že se ho rozhodla navštívit.

„Má prsty jako pianista. Ani to neucítíte, až bude pracovat ve vašich ústech. A když řeknete, že jsem vás poslala, řekne si o polovinu peněz méně než obvykle.“

Byl to Rumun a měl ordinaci ve třetím poschodí domu na rohu ulice Turgot a třídy Trudaine, právě naproti parčíku na Anverském náměstí. Paní Maigretová tu už byla po sedmé nebo po osmé. Vždycky měla návštěvu stanovenou na jedenáctou hodinu. Byla to již běžná rutina. V obavě, aby se na ni nemuselo čekat, přišla poprvé o dobrou čtvrthodinku dříve a musela nečinně čekat v přetopené čekárně. Při druhé návštěvě také ještě čekala. Při obou návštěvách se dostala do ordinace až ve čtvrt na dvanáct.

Při třetí schůzce vesele svítilo slunce a parčík naproti zněl zpěvem ptáků. Rozhodla se tedy posadit se na lavičku a vyčkat svojí hodinu tady. Tak se seznámila s malou dámou a s malým chlapečkem.

Nyní se z toho stal zvyk, odcházela z domu dříve, a aby ještě získala čas, jezdila metrem.

Bylo příjemné dívat se na zelené trávníky, na právě rozvité pupeny na větvích stromů, které se ostře rýsovaly proti stěnám budovy lycea. Z lavičky plně ozářené sluncem pozorovala ruch na bulváru Rochechouart, zelenobílé autobusy, podobné velkým zvířatům, a taxíky, které se mezi nimi proplétaly.

Dáma tam byla, měla modrý kostýmek jako jindy a bílý klobouček, který jí slušel a působil velmi jasně. Trochu si odsedla, aby udělala místo paní Maigretové a ta podala chlapci tabulku čokolády, kterou přinesla.

„Poděkuj, Karliku!“

Byly mu dva roky. Pozornost nejvíce budily jeho černé oči s velkými řasami. Dodávaly mu dívčí vzhled. Paní Maigretová zpočátku nevěděla jestli mluví a zda hlásky, které vyslovuje, jsou nějakou řečí. Potom ale pochopila, že dáma a chlapeček jsou cizinci, ale neodvažovala se zeptat na jejich národnost.

„Pro mne je březen i se svými dešťovými přeháňkami tím nejkrásnějším pařížským měsícem,“ řekla paní Maigretová.

„Někteří lidé dávají přednost květnu nebo červnu, ale v březnu je všude tolik svěžesti.“ Občas se potočila, aby se podívala do oken dentisty, neboť z místa, kde seděla, mohla vidět hlavu pacienta ošetřovaného před ní. Byl to padesátník, dost bručounský, který si nechával vytrhat všechny zuby. Také s ním se seznámila. Pocházel z Dunkerque a žil u své dcery, provdané do zdejší čtvrti. Svého zete neměl rád.

Chlapeček měl dnes ráno červený kbelíček a lopatičku a hrál si s pískem. Byl stále velmi čistý a dobře oblečený.

„Myslím, že přijdu již jen dvakrát,“ vzdychla si paní Maigretová. „Podle toho, co mi řekl doktor Floresco, začne dnes s posledním zubem.“

Dáma se usmála. Mluvila výtečně francouzsky s nepatrným, ale roztomilým přízvukem. Šest nebo sedm minut před jedenáctou se ještě usmála na chlapečka, který jí znenadání hodil do tváře trochu písku, ale pak najednou, jako by na třídu Trudaine něco spatřila, zaváhala, zdvihla se a živě řekla:

„Mohla byste ho laskavě chvíličku, pohlídat? Hned se vrátím!“ V první chvíli nebyla paní Maigretová příliš překvapená. Jenom si přála, aby s ohledem na její schůzku se dáma vrátila včas, ale taktně se za ní ani neotočila, aby se

podívala, kam že to vlastně jde.

Chlapeček si ničeho nevšiml. Seděl na bobku a neúnavně plnil svůj červený kbelíček kamínky a opět je vysypával. Paní Maigretová neměla u sebe hodinky. Nešly jí už celé roky a nepokoušela se je zanést k hodináři do opravy. Na lavičku se přišel posadit nějaký stařec; musel bydlet v této čtvrti, protože ho tady již několikrát viděla.

„Byl byste tak laskav a řekl mi, kolik je hodin, pane?“

Patrně také neměl hodinky, protože se spokojil s odpovědí:

„Kolem jedenácté.“

Hlava pacienta v okně dentisty už zmizela. Paní Maigretová se začínala znepokojovat. Styděla se, že nechává čekat doktora Floresca, který byl tak zdvořilý a jemný, a nikdy neztrácel trpělivost.

Přehlédla celý parčík, ale nikde dámu v bílém kloboučku nespatriła. Udělalo se jí znenadání špatně? Nebo spatřila někoho, s kým potřebovala nutně mluvit?

Městský strážník procházel parčíkem a paní Maigretová se zdvihla, aby se zeptala, kolik je hodin.

Bylo dost po jedenácté. Dáma se nevracela a minuty ubíhaly. Dítě zdvihlo oči k lavičce, vidělo, že matka tam není, ale nezdálo se, že by ho to nějak znepokojilo. Kdyby mohla alespoň upozornit zubaře. Stačilo by přejít ulici a dojít do třetího poschodí. Stačilo by požádat starého pána, aby chvíli chlapečka pohlídal, jenom na tu chvíli, než promluví s doktorem Florescem. Neodvážila se a vstoje se dívala kolem sebe se zvětšujícím se nepokojem.

Podruhé se zeptala nějakého chodce kolik je hodin. Bylo jedenáct a dvacet minut. Starý pán odešel. Zůstala na lavičce sama. Viděla vycházet z domu pacienta, který býval u zubaře před ní. Zahnul do ulice Rochechouart. Co má dělat? Stalo se něco malé dámě? Kdyby ji porazilo auto, viděla by sběh lidí. Co když se dítě začne znepokojovat?

Byla to trapná situace. Maigret by se jí asi zase posmíval. Nejlepší bude, když se dentistovi telefonicky omluví a Maigretovi se o tom ani nezmní. Náhle ji polilo horko, protože nervozita jí vhněla krev do tváře.

„Jak ti říkájí?“ zeptala se chlapečka.

Ten se ale na ni díval svýma temnýma očima bez odpovědi.

„Víš, kde bydlíš?“

Neodpověděl. Paní Maigretovou napadlo, že nerozumí francouzštině.

„Promiňte, pane, ale mohl byste mi říci kolik je hodin, prosím?“

„Za dvacet minut poledne, madam.“

Matka se nevracela. V poledne, když se ve čtvrti ozvaly sirény okolních podniků a zedníci zaplnili sousední bar, tu ještě nebyla.

Doktor Floresco vyšel z domu a posadil se za volant malého černého auta, ale ona se zase neodvážila opustit chlapce a jít se mu omluvit.

To, co ji nyní trápilo, byla její slepice na sporáku. Maigret jí oznámil, že velmi pravděpodobně přijde na oběd v jednu hodinu.

Nebylo by nejlepší oznámit to policii? Ale to by musela odejít z parčíku i s dítětem. Kdyby se mezitím matka vrátila, zbláznila by se patrně strachem. Bůhví kam se rozeběhla a kdy ji zase uvidí! Nemohla ale nechat dvouleté dítě samotné uprostřed parčíku, jen pár kroků od autobusů a aut, které tu bez ustání projížděly.

„Pardon, pane, mohl byste mi říci, kolik je hodin?“

„Půl jedné.“

Slepice se asi začíná pálit a Maigret se vrací k obědu. To bude od jejich svatby poprvé za celou dobu manželství, co ji nenajde doma.

Jemu se také nedá telefonovat, protože by musela z parčíku odejít a zajít do některého baru. Kdyby alespoň znovu viděla toho strážníka, jehož se ptala na čas, nebo některého jiného, řekla by mu kdo je a požádala by ho, aby zatelefonoval jejímu manželovi. Ale jako naschvál nebyl žádný v dohledu. Dívala se na všechny strany, potom se posadila, vstala, zdálo se jí, že vidí bílý klobouk, ale nikdy to nebyl ten, na který čekala.

Napočetla za půl hodiny asi dvacet bílých kloboučků a čtyři z nich měly mladé ženy v modrém kostýmku.

##

V jedenáct hodin, zatím co se paní Maigretová začala znepokojovat při hlídání chlapečka, jehož jméno ani neznala, nasadil si Maigret na hlavu klobouk, vyšel ze své kanceláře, prohodil několik slov s Lucasem a nabručeně se obrátil k malým dveřím, které spojovaly prostory soudní policie s Justičním palácem. Stalo se to pravidlem přibližně ve stejné době, kdy paní Maigretová začala chodit k dentistovi do 9. čtvrti. Komisař došel až k chodbě vyšetřujících soudců; zde pokaždé čekali na lavicích podivní lidé, někteří i mezi dvěma strážci; zaklepal na dveře se jménem soudce Dossina.

„Vstupte!“

Soudce Dossin byl postavou nejvyšším soudcem v Paříži a vždycky se zdálo, jako by ho mrzelo, že je tak veliký a že jeho aristokratické vzezření připomíná ruského chrtu.

„Posaďte se, Maigrete. Zapalte si svou dýmku. Už jste četl ten článek v ranních novinách?“

„Ještě jsem noviny neviděl.“

Soudce je posunul před Maigreta. Veliký titulek na první stránce oznamoval:

STEUVELSOVA AFÉRA

Obhájce Philippe Liotard se obrací na Ligu pro lidská práva.

„Měl jsem dlouhou schůzku s prokurátorem,“ řekl Dossin. „Má stejný názor jako já. Nemůžeme pustit knihaře na svobodu. I kdybychom chtěli, Liotard nám v tom sám zabráni svojí jedovatostí.“

Ještě před několika týdny bylo to jméno v Justičním paláci téměř neznámé. Philippe Liotard, který stěží překročil třicítku, neobhajoval dosud vážnější případ. Byl pět let jedním z tajemníků slavného advokáta a právě se začínal stavět na vlastní nohy. Bydlel ale ještě v bídné garsoniére v ulici Bergere v domu vedle hodinového hotelu.

Jakmile vypukla Steuvelsova aféra, noviny o něm začaly každý den psát; dával halasné interview, posílal komuniké a vystupoval dokonce s drzým úsměvem na obrazovce jako bojovník.

„Vy nemáte žádnou novinku?“

„Nic, co by stálo za řeč, pane soudce.“

„Doufáte, že najdete člověka, který poslal telegram?“

„Torrence je v Concarneau. Dovede si poradit.“

Již tři týdny vzrušovala veřejnost Steuvelsova aféra a měla v novinách už řadu titulků jako nějaký román na pokračování.

Začalo to titulkem:

Sklep v ulici Turenne

Náhodou to bylo ve čtvrti, kterou Maigret dobře znal, dokonce tam toužil bydlet, necelých padesát metrů od náměstí Vosges.

Když se na rohu náměstí přejde úzkou uličkou Franc-Bourgeois a jde se vzhůru ulicí Turenne k náměstí Republiky, nejprve je po levé ruce žlutě natřené bistro a za ním Salmonova mlékárna. Hned vedle je dílna s nízkým stropem a se zaprášenou výlohou, na které lze číst zašlá písmena: Umělecké vazby knih. V dalším krámku má vdova Rancéová obchod s deštníky. Mezi dílnou a výkladem s deštníky je klenutá brána s vrátnicí domovnice a vzadu ve dvoře je starodávňý soukromý dům, dnes již plný kanceláří a bytů.

Mrtvola v peci?

Veřejnost nevěděla, protože se to tisku neoznámilo, že aféra vypukla docela náhodou.

Jednou ráno našli ve schránce na dopisy Soudní policie špinavý kus balicího papíru a na něm bylo napsáno:

Knihář v ulici Turenne spálil v peci mrtvotu.

Samozřejmě, že to nebylo podepsané. Papír skončil na Maigretově stole a ten, stále skeptický, nechtěl s tím otravovat některého staršího inspektora, a tak tam poslal malého Lapointa, mladíka, který se toužil vyznamenat.

Lapointe zjistil, že v ulici Turenne skutečně bydlí knihář, Vlámjmenem Frans Steuvels, který ve Francii žije již dvacet pět let. Vydával se za zaměstnance hygienické služby, prohlédl všechny místnosti a vrátil se s přesným plánkem.

„Steuvels pracuje vlastně ve výloze své dílny, pane komisaři. Dílna je stále tmavší podle toho, jak se člověk vzdaluje od výkladce do ulice, a je předělena dřevěnou přepážkou, za kterou si Steuvelsovi zřídili ložnici. Schody vedou do suterénu, kde je kuchyně, potom malá místnost, v níž je třeba celý den svítit a slouží jako jídelna a konečně sklep.“

„S kotlem na vytápění?“

„Ano. Starý typ, kalorifer, který se nezdá být v nejlepším stavu.“

„Funguje?“

„Dnes ráno se v něm netopilo.“

Lucas šel asi v pět hodin do ulice Turenne na oficiální prohlídku. Naštěstí si vzal povolení; knihář se odvolával na porušování domovní svobody. Vrchní inspektor Lucas málem vyšel naprázdno a skoro se na něj nyní, kdy se aféra stala noční můrou policie, zlobili, i když částečně uspěl. Docela na dně ohniště kotle při prohrabávání popela vyslídlil dva zuby, které předal ihned do laboratoře.

„Co je to za člověka ten knihář?“ ptal se Maigret, který se v té chvíli aférou zabýval jen okrajově.

„Je mu asi čtyřicet pět let. Je zrzavý a tvář má poďobanou od neštovic, modré oči a velmi příjemné chování. Jeho žena je mnohem mladší než on a dívá se na něj něžně jako na dítě.“

Nyní se vědělo, že Fernanda, která se stala svým způsobem slavnou, přišla do Paříže jako služka a potom několik let šlapala chodník na bulváru Sébastopol. Bylo jí třicet šest let, žila se Steuvelsem již deset let a před třemi roky se bez zjevného důvodu nechali oddat na radnici třetího obvodu.

Laboratoř poslala hlášení. Zuby patřily muži kolem třicítky, patrně tlustějšímu, který ještě před několika dny žil.

Steuvelse zdvořile zavedli do Maigretovy kanceláře a písnička začala. Seděl v křesle potaženém zeleným sametem, tvář proti oknu, které vedlo k Seině. Ten večer lilo jako z konve. Během deseti nebo dvanácti hodin, co trvalo vyšetřování, bylo slyšet, jak déšť naráží na okenní skla a voda chrčí v okapních svodech.

Knihář nosil brýle se silnými skly v kovových obroučkách. Jeho husté vlasy, dost dlouhé, byly rozčuchané a kravatu měl nakřivo. Byl to vzdělaný muž, který hodně četl. Byl klidný, rozvážný a jeho jemnou zarůžovělou plet' občas polil ruměnec.

„Jak vysvětlíte, že ve vašem kotli našli lidské zuby?“

„To nevysvětlím.“

„Vy jste v poslední době nepřišel o zuby? Vaše paní také ne?“

„Ani jeden, ani druhý. Já mám falešné.“

Vytáhl svou zubní protétzu z úst a zase ji navyklým pohybem vložil zpět.

„Můžete nám říci, co jste dělal večer 16, 17 a 18. února?“

Vyšetřování probíhalo 21. února po Lapointově a Lucasově návštěvě v ulici Turenne.

„Byl mezi těmi dny pátek?“

„Šestnáctého.“

„V tom případě jsem šel do Svatopavelského kina v ulici Saint-Antoine, jako každý pátek.“

„Se svou ženou?“

„Ano.“

„A ty dva další dny?“

„V sobotu v poledne Fernanda odjela.“

„Kam jela?“

„Do Concarneau.“

„Plánovali jste tu cestu již dlouho?“

„Její nemohoucí matka žije u své dcery a zetě v Concarneau. V sobotu ráno jsme obdrželi od sestry Louisy telegram, kterým oznamovala, že matka je vážně nemocná a Fernanda odjela prvním vlakem.

„Ani jim nezatelefonovala?“

„Nemají telefon.“

„Matce bylo velmi zle?“

„Nebyla vůbec nemocná. Ten telegram Louisa neposlala.“

„Kdo ho poslal?“

„To nevíme.“

„Již vás někdy někdo takto mystifikoval?“

„Nikdy.“

„Kdy se vaše žena vrátila?“

„V úterý. Když už tam byla, tak chtěla strávit nějaký den s rodinou.“

„Co jste dělal po tu dobu?“

„Pracoval jsem.“

„Jeden nájemník tvrdí, že po celou neděli vycházel z vašeho komína hustý kouř.“

„To je možné. Byla zima.“

To byla pravda. V neděli i v pondělí bylo velmi chladno a na předměstích dokonce hlásili silné mrazy.

„Jaké šaty nosíte v sobotu večer?“

„Ty, které mám dnes na sobě.“

„Nikdo vás po zavření dílny nenavštívil?“

„Nikdo, s výjimkou jednoho zákazníka, který si přišel pro svou knihu. Chcete jeho jméno a adresu?“

Byl to známý člověk, člen spolku Sto bibliofilů. Díky Liotardovi se potom dozvěděli, že Steuvelsovými zákazníky byly samé významné osobnosti.

„Vaše domovnice paní Salazarová slyšela klepání na vaše dveře ten večer okolo deváté hodiny. Několik osob se před nimi živě bavilo.“

„Možná se lidé bavili na chodníku, ale ne u mne. Je možné, že když byli hluční, jak říká paní Salazarová, že také bouchli do výkladu.“

„Kolik máte obleků?“

„Jako mám jenom jedno tělo a jednu hlavu, mám také pouze jedny šaty a jeden klobouk, kromě starých kalhot a svetru, které si беру na práci.“

Ukázali mu tmavomodrý oblek, který našli ve skříni v jeho pokoji.

„A tohle?“

„To mi nepatří.“

„Jak se stalo, že ten oblek našli u vás?“

„Nikdy jsem ho neviděl. Nevím, kdo ho tam mohl dát v mé nepřítomnosti. Už jsem tady šest hodin.“

„Můžete si obléci tohle sako?“

Byla to jeho velikost.

„Všimněte si těch skvrn, co vypadají jako od rzi. Podle našich odborníků je to krev, lidská krev. Někdo se snažil marně ty skvrny odstranit.“

„Neznám ten oblek.“

„Paní Rancéová, prodavačka deštníků tvrdí, že vás často viděla v modrém, zejména v pátek, když jste chodili do biografu.“

„Měl jsem modrý oblek, ale před dvěma měsíci jsem se ho zbavil.“

Maigret byl po tomto prvním výsledku mrzutý. Měl dlouhý rozhovor se soudcem Dossinem a po něm se oba odebrali k prokurátorovi. Ten na sebe vzal odpovědnost za zadržení.

„Odborníci mají stejný názor, že? A to ostatní už je vaše věc, Maigrete. Dejte se do toho. Toho ptáčka nemůžeme pustit na svobodu.“

Následujícího dne se vynořil advokát Liotard a Maigret ho měl stále v patách jako nevraživého hafálka.

Mezi titulky byl také jeden, který měl úspěch:

Záhadný kufr

Mladý Lapointe skutečně tvrdil, že když navštívil to místo jako zaměstnanec hygienické služby, viděl pod stolem v dílně červenohnědý kufr.

„Byl to obyčejný laciný kufr, o který jsem náhodou zakopl. Byl jsem překvapen, že to tolik bolí, a když jsem ho chtěl přemístit, pochopil jsem, že to bylo proto, že byl mimořádně těžký.“

Jenže v pět hodin odpoledne, kdy prohlídku dělal Lucas, tam kufr už nebyl. Přesněji: Byl tam také kufr, také hnědý a laciný, ale Lapointe ujišťoval, že to není ten, který viděl on.

„To je kufr, se kterým jsem jela do Concarneau,“ řekla Fernanda. „A nikdy jsme neměli žádný jiný. My totiž skoro nikam nejedeme.“ Lapointe však trval na svém a přísahal, že ten první kufr byl světlejší a měl držadlo ovázané provázkem.

„Kdybych byl měl kufr, který by potřeboval opravit,“ vypovídal Steuvels, „nepoužil bych provázku. Nezapomínejte, že jsem knihař a že jsem zvyklý ve svém povolání pracovat s kůží.“

Philippe Liotard požádal o svědectví Spolek bibliofilů a dozvěděli se, že Steuvels byl jedním z nejlepších knihařů v Paříži, možná vůbec ten nejlepší, a sběratelé mu svěřovali ty nejjemnější práce, zejména opravy starých vazeb. Všichni

se shodli na tom, že to je klidný člověk, který prožil téměř celý svůj život v dílně a policie se zbytečně hrabe v jeho minulosti, aby našla něco podezřelého. Byla tu ale ta věc s Fernandou. Poznal ji, když byla prostitutkou, a vytáhl ji z toho. Ale to bylo již dávno a od té doby nebylo Fernandě co vytýkat.

Torrence byl v Concarneau již čtyři dny. Na poštovním úřadě našel blanket telegramu, napsaný tiskacím písmem. Poštovní úřednice si trochu vzpomínala, že u okénka podávala telegram nějaká žena. Torrence ji stále ještě hledal, sestavil seznam cestujících, kteří přijeli v té době a vyslýchal asi dvě stě osob denně.

„My už máme dost takzvané Maigretovy neomylnosti!“ prohlásil Liotard jednomu novináři. A hovořil o jakémsi politickém skandálu, který by mohly vyvolat některé osoby z 3. obvodu. Soudce Dossin to považoval za útok na svoji osobu a tyto nepřímé útoky ho zlobily.

„Našli jste nějaké nové stopy?“

„Hledáme. Je nás deset a někdy i více a některé lidi už vyslycháme po dvacáté. Lucas doufá, že najde krejčího, který zhotovil ten modrý oblek.“

Jako vždy, když nějaký případ vzrušuje veřejnost, dostávali denně stovky dopisů; skoro všechny je sváděly na špatnou stopu a působily ztrátu spousty času. Přesto všechny pečlivě ověřovali. A dokonce vyslychali i blázny, když tvrdili, že cosi vědí.

Krátce před jednou vystoupil Maigret z autobusu na rohu Voltairova bulváru a podle svého zvyku se podíval do oken bytu. Byl překvapen, že ačkoliv se slunce opíralo do oken v jídelně, zůstávaly zavřené. Vystoupil těžce po schodech a otočil knoflíkem u dveří. Neotevřely se. Stávalo se, že když se paní Maigretová převlékala, zamkla. Otevřel si tedy svým klíčem a ocitl se v oblaku modrého čoudu. Pospíšil do kuchyně, aby zavřel plyn. V hrnci zůstaly ze slepice, mrkve a cibule jen zčernalé trosky. Otevřel všechna okna, a když asi po půl hodině zadýchaná paní Maigretová otevřela dveře, našla ho, jak sedí u stolu s krajícem chleba a sýrem.

„Kolik je hodin?“

„Půl druhé,“ odpověděl klidně.

Ještě nikdy ji neviděl v takovém stavu, s kloboukem nakřivo a s chvějícími se rty.

„Hlavně se mi nesměj!“

„Já se nesměju.“

„Také mi nic nevyčítej! Nemohla jsem dělat nic jiného a ráda bych tě viděla na mém místě. Když si pomyslí, že máš k obědu jenom kousek sýra!“

„Zubař?“

„Ani jsem zubaře neviděla. Od tři čtvrti na jedenáct jsem byla v parčíku na Anverském náměstí a nemohla jsem se hnout.“

„Udělalo se ti špatně?“

„Cožpak mi bylo někdy v životě špatně? Ne. To kvůli tomu malému. A nakonec, když se dal do pláče a začal dupat, vypadala jsem před lidmi jako zlodějka.“

„Jaký malý? Malý kdo?“

„Vyprávěla jsem ti o dámě v modrém a jejím malém dítěti, ale ty mne nikdy neposloucháš. Ta, se kterou jsem se seznámila na lavičce, když jsem čekala až bude čas jít k dentistovi. Dnes ráno se náhle prudce zdvihla a odešla, žádajíc mne, abych jí chvíli dítě pohlídala.“

„Ona se nevrátila? Co jsi s chlapcem udělala?“

„Vrátila se právě před čtvrtihodinou. Vrátila jsem se taxíkem.“

„Co ti řekla, když přišla?“

„Nejkrásnější na tom je, že nic neřekla. Stála jsem uprostřed parčíku jako nějaká korouhvička, se řvoucím klukem, který popuzoval okoljdoucí.“

Konečně jsem viděla na rohu ulice zastavit taxi a poznala jsem bílý klobouček. Ani se nenamáhala vystoupit.

Pootevřela dvířka a kývla na mne. Chlapec běžel přede mnou a měla jsem strach, že se natáhne. Doběhl k taxíku první a dvířka se zavřela dříve, než jsem se přiblížila.“

„Zítra,“ křikla na mne. „Zítra vám vše vysvětlím. Odpusťte...“

„Neřekla ani děkuji. Taxi se rychle vzdalovalo k bulváru Rochechouart a zahrnulo doleva na Pigalle.“

Odmlčela se u konce s dechem a strhla si prudce klobouk, až se celá rozcuchala.

„Směješ se?“

„Ale ne.“

„Přiznej se, že je ti to k smíchu. A to nechala svoje dítě více než dvě hodiny v rukou neznámé ženy. Nezná ani moje jméno.“

„A ty? Ty její znáš?“

„Ne.“

„Víš, kde bydlí?“

„Nevím nic jiného, než že jsem zmeškala návštěvu u zubaře, že se spálila má krásná slepice a ty že musíš jíst sýr na rohu stolu jako nějaký... jako nějaký...“

A nemohouc najít správné slovo, dala se do pláče a odešla se do ložnice převléci.

II / Starosti Velkého Turena

Maigret měl svůj způsob, jak vyjít do druhého patra budovy na Zlatnickém nábřeží: Nejprve u paty schodiště, kam světlo zvenčí ještě dopadalo naplno, měl výraz zcela indiferentní; ale jak pronikal do šedi staré budovy, vypadal stále zamyšleněji, jako by ho úřední starosti tížily tím více, čím blíže přicházel ke své kanceláři. Když procházel kolem sluhy, tvářil se už jako šéf. V poslední době si zvykl, dříve než otevřel dveře své kanceláře, ráno i po poledni, projít kanceláře

inspektorů a s kloboukem na hlavě a v plášti vstoupit k Velkému Turennovi.

To byl hit nábreží, odkrývající rozsah Steuvelsova případu. Lucas byl pověřen soustředěním informací, jejich srovnáváním a zařazováním; byl prací přetížený, neboť přijímal i telefonické hovory, probíral poštu týkající se případu a přijímal informátory.

Protože v místnosti inspektorů byl neustálý pohyb a nedalo se tam klidně pracovat, přestěhoval se do sousední kanceláře, kde byl sám. Ruka nějakého vtipálka. ihned připevnila na dveře nápis: Velký Turenne.

Jakmile některý z inspektorů skončil svůj případ a vrátil se, jiný z kolegů se ho ihned zeptal: „Jsi volný?“

„Ano.“

„Jdi za Velkým Turennem! Dá ti práci.“

Byla to pravda. Malý Lucas nikdy neměl pro své pátrání dost lidí a ve službě už asi nebyl nikdo, kdo by nebyl na obchůzce v ulici Turenne.

Všichni už znali křižovatku u knihaře se třemi kavárnami: kavárnu a restaurant na rohu ulice Franc-Bourgeois, potom podnik naproti s názvem Velký Turenne a konečně o třicet metrů dále na rohu náměstí Vosges se nalézal Tabac de Vosges, který využívali jako svůj hlavní stan reportéři. I oni se totiž podíleli na případu. Policisté zase sedali ve Velkém Turennu, odkud bylo dobře vidět na Vlámovu dílnu.

To byl jejich hlavní stan a Lucasova kancelář se stala jakousi jeho pobočkou.

Nejvíce překvapovalo, že statečný Lucas, zabraný do své třídicí práce, byl asi jediný, kdo nevycházel do těch míst od své první návštěvy.

Přitom znal tento kout města ze všech nejlépe: Věděl, že při kavárně Turenne je i obchod s vybranými druhy vín, nazvaný Burgundské sklepy, znal jejich majitele a stačilo se podívat do kartotéky a věděl, co říkali vyšetřovatelé. Ne. Tihle nic nevěděli. V sobotu večer odcestovali do Chevreuzského údolí a trávili víkend v domku, který si tam dali postavit.

Vedle Burgundských sklepů byla dílna ševce jménem Bousquet. Ten naopak mluvil až příliš, ale chybou bylo, že pokaždé říkal něco jiného. To záviselo na denní době a počtu vypitých aperitivů v některém z oněch tří podniků. Potom tu bylo papírnictví Frere, obchod s kartonážní dílnou ve dvoře. Nad dílnou Franse Steuvelse, v prvním poschodí starého domu, vyráběli sériovou bižuterii. Byla to firma Sass a Lapinsky, která zaměstnávala asi dvacet dělnic a čtyři nebo pět dělníků s nemožnými jmény. Všichni už byli vyslechnuti, někteří čtyřikrát až pětkrát, nemluví o četných novinářských anketách.

Dvě bílé dřevěné tabule v Lucasově kanceláři byly pokryté papíry, plánky a poznámkami. A v té změní se vyznal jenom on sám. A Lucas sem denně neúnavně přidával další poznámky.

To odpoledne se Maigret postavil za jeho záda a pomalu pokuřoval ze své lulky. Jedna část nazvaná Motivy se černala poznámkami, které byly postupně škrtány.

Hledali politický motiv. Ne v tom smyslu, jaký uváděl advokát Liotard, poněvadž to by neobstálo.

Ale Steuvels, který žil tak samotářsky, mohl patřit k nějaké podvrtné organizaci. To nevedlo k ničemu.

Čím více se prohrabávali jeho životem, tím více poznávali, že v něm není nic zvláštního. Zkoumali jednu po druhé knížky v jeho knihovně. Vybíral si je inteligentní člověk s mimořádným vkusem mezi nejlepšími světovými autory. Nejen že je četl vícekrát, ale dělal si navíc na okraji své poznámky.

Žárlivost? Fernanda bez něho nikam nechodila kromě nákupů ve čtvrti a to ji mohl skoro sledovat očima ze svého místa u okna dílny.

Kladli si také otázku, zda není nějaký vztah mezi předpokládanou vraždou a blízkostí podniku Sass a Lapinsky. U výrobců bižuterie nebylo nic ukradeno. A majitelé i dělníci znali knihaře jenom od pohledu, když ho viděli za jeho výkladní skříní pracovat.

Nic se nenašlo ani v Belgii. Steuvels zem opustil v osmnácti letech a nikdy se již nevrátil. Politikou se nezabýval a nic nenásvědčovalo tomu, že by patřil ke vlámskému extremistickému hnutí.

Uvažovali o všem. Pro své klidné svědomí připouštěl Lucas i ty nejbláznivější dohady, otevíral dveře kanceláři inspektorů a nazdařbůh někoho povolával. Vědělo se, co to znamená. Provést nové ověření v ulici Turenne nebo někde jinde.

„Tentokrát možná něco mám,“ řekl Maigretovi a připíchl další lístek k roztroušeným spisům. „Dal jsem doručit všem taxikářům výzvu. Právě odtud jeden odešel, naturalizovaný Rus. Dám si ho prověřit.“

To bylo módní slovo: Prověřit!

„Chtěl jsem vědět, zda v sobotu 17. února po setmění nevezlo nějaké taxi ke knihaři jednu nebo více osob. Šoféra, co se jmenoval Žorž Peskin, zastavili u nádraží Saint-Lazare tři klienti asi ve čtvrt na devět a nechali se dovézt na roh ulice Turenne a Franc-Bourgeois. Bylo půl deváté, když je vyložil, což příliš nesouhlasí se svědeckým domovnicí o hluku, který slyšela. Šofér zákazníky neznal. Podle něho byl z těch tří cestujících nejdůležitější nějaký Levantinec, který mu také udal cíl cesty.“

„Jakou řečí mezi sebou mluvili?“

„Francouzsky. Další z nich, dosti tlustý třicetiletý blondýn měl silný maďarský přízvuk a zdál se být znepokojený a necítil se dobře. Třetí, Francouz ve středním věku, nebyl příliš dobře oblečený a nezdálo se, že patří ke stejné společenské vrstvě. Když vystoupili, Levantinec zaplatil a všichni tři se vydali ulicí Turenne směrem ke knihařovu krámku.“

Bez této historie s taxikem by býval Maigret ani nepomyslel na dobrodružství své ženy.

„Když právě prošetřuješ šoféry taxíků, mohl by ses možná také informovat o malé příhodě, která se stala dnes dopoledne. Nemá to nic společného s naším případem, ale znepokojuje mne to.“

Lucas nebyl tak docela přesvědčený, že to nemá nic společného s jeho případem, protože s ním spojoval i ty

nejvzdálenější a nejnáhodnější příhody. Od první ranní hodiny si nechával předložit všechna hlášení městské policie, aby se ujistil, že neobsahují nic podezřelého, co by spadalo do rámce jeho působnosti.

Ve své kanceláři zvládal obrovský kus práce, o jaké veřejnost, když četla noviny a sledovala Steuvelsův případ, neměla ani tušení. Maigret vyprávěl stručně příběh dámy v bílém kloboučku a malého chlapce.

„Mohl bys také zatelefonovat na komisařství 9. obvodu. Skutečnost, že byla každý den na stejné lavičce v parčíku, vede k předpokladu, že bydlí ve čtvrti. Ať to ověří v okolí, u obchodníků, v hotelech a pronajatých zařízených bytech.“
Prověřování! Za normálních okolností bývalo v kanceláři až deset inspektorů. Kouřili, psali hlášení, četli noviny a dokonce hráli karty ve vedlejších kancelářích. Nyní bylo málokdy vidět dva pohromadě. Jen se někdo vrátil, už otevíral Velký Turenne dveře svého brlohu.

„Chlapče, jsi volný? Pojď sem na chvíli.“

A byl dalším, který sledoval nějakou stopu.

Ve všech nádražních úschovnách a u všech vetešníků hledali zmizelý kufr.

Možná, že mladý Lapointe byl ještě nezkušený, ale byl to vážný chlapec, neschopný si vymýšlet nepravdivé historky.

Ve Steuvelsově dílně se nacházelo jedno zavazadlo, které tam už nebylo v pět hodin, když tam přišel Lucas. Pokud si sousedé vzpomínali, nevyšel Steuvels ten den vůbec z domu a také nikdo neviděl, že by Fernanda odnášela nějaké zavazadlo.

Přišel si někdo pro svázané knihy? Také to se prověřovalo. Argentinské vyslanectví si poslalo pro nějaký dokument, na který Steuvels zhotovil nádhernou vazbu, to však nebylo nic objemného a posel to nesl pod paží, když odcházel. Nejvzdělanější člověk na kriminální policii, Martin, pracoval celý týden v knihařově dílně, probral všechny knihy a všechnu práci, kterou knihař v posledních měsících odvedl; telefonicky to probral se zákazníky.

„Je to úžasný člověk,“ řekl na závěr. „Má nejvybranější zákazníky. Všichni mají k němu naprostou důvěru. Pracuje zejména pro velvyslanectví.“

Ale ani tady nebylo nic záhadného. Pokud mu vyslanectví svěřovalo práci, bylo to proto, že rozuměl heraldice a měl razidla s velkým počtem erbů a znaků, který mohl ozdobit vazby dokumentů různých zemí.

„Nevypadáte příliš spokojeně, šéfe. Uvidíte ale, že se nakonec něco objeví.“

A statečný Lucas ukázal odvážně na stovky papírů a vesele je přebíral.

„Přece jsme našli v peci zuby, pravda? Samy tam nepřišly. A někdo podal telegram v Concarneau, aby přivolal Steuvelsovu ženu. Modré šaty pověšené ve skříni mají stopy po lidské krvi, kterou se někdo marně snažil odstranit. Advokát Liotard může nakrásně řečnit, ale Já vycházím z těchto faktů.“

Ale tahle hromada lejster, která tak vzrušovala Lucase, Maigreta spíše skličovala, když se na ní podíval.

Na co myslíte, šéfe?“

„Na nic. Váhám.“

„Chcete ho propustit?“

„Ne, To je věc vyšetřujícího soudce.“

„Ale jinak byste ho propustil?“

„Nevím. Přemýšlím, zda nemám začít celou věc znovu od začátku.“

„Jak chcete,“ řekl Lucas trochu uraženě.

„Ale to neznamená, že bys neměl pokračovat ve své práci, právě naopak. Když něco zmeškáme, už se v tom nevyznáme. Je to pořád stejné: když se do toho zamíchá tisk, všichni k tomu mají co říci a my jsme tím zaplaveni.“

„Přece jsem našel šoféra a najdu i šoféra paní Maigretové.“

Komisař si znovu nacpal lulku a otevřel dveře. Vedle nebyl jediný inspektor. Všichni někde pátrali ve věci Vlára.

„Rozhodnete se?“

„Myslím, že ano.“

Nešel ani do své kanceláře, opustil budovu a zavolal ihned taxi.

„Na roh ulice Turenne a ulice Franc-Bourgeois!“

Tahle slova byla slyšet od rána do večera a už začínala být odporná.

###

Lidé ze čtvrti neměli dosud nikdy podobný svátek. Všichni, jeden po druhém, četli svá jména v novinách. Pro obchodníky nebo řemeslníky stačilo jenom zajít na sklenku do Grand Turenne a setkali se s policisty, anebo projít ulicí do Tabac de Vosges, kde měli vyhlášené bílé víno, a tam na ně čekali reportéři.

Desetkrát, dvacetkrát byli požádáni, aby řekli své mínění o Steuvelsových, o Fernandě, o detailech jejich života. Protože neměli koneckonců žádnou mrtvolu a jenom dva zuby, nebylo to nijak dramatické a vypadalo to spíše na nějakou hru.

Maigret vystoupil z auta naproti Grand Turenne, podíval se zběžně dovnitř, ale neviděl nikoho z policie, popošel tedy a stál před dílnou knihaře, kde již tři dny byly zavěšené okenice a dveře zamčené. Nebyl tu žádný zvonek, tedy zaklepal, věda, že Fernanda musí být doma.

Vycházela pouze dopoledne. Skutečně každý den od zatčení Franse Steuvelse vycházela z domu v deset hodin a nesla sestavu tří jídelních misek spojených držátkem. Byl to oběd pro jejího manžela a vozila mu ho metrem do věznice Santé. Maigret musel podruhé zabouchat a teprve potom ji viděl vystupovat po schodišti, jež spojovalo dílnu se suterénem. Poznala ho, vrátila se, aby promluvila s někým, koho nebylo vidět, a konečně mu šla otevřít. Byla v pantoflích a kostkované zástěře. Když jí člověk takhle viděl, trochu obtloustlou, obličej bez naličení, nepoznal by v ní ženu, která kdysi šlapala chodník na bulváru Sébastopol. Vypadala úplně jako domácí paní, vzorná hospodyňka a za normálních okolností byla patrně i veselá.

„Chcete mluvit se mnou?“ zeptala se trochu mrzutě.

„Je u vás někdo?“

Neodpověděla a Maigret se otočil ke schodišti, sešel po několika schodech, naklonil se a svažtil obočí. Už mu hlásili, že v okolí se potuluje Alfonsi, rád si vypije s novináři aperitiv, ale nohou nevzkročí do Grand Turenne. Stál familiárně v kuchyni, kde se na sporáku cosi vařilo a ačkoliv byl trochu stíněný, ironicky se na komisaře usmál.

„Co tady děláš?“

„Jak vidíte, jsem jako vy na návštěvě. Mám na to právo, ne?“

Alfonsi býval u kriminální policie, ale ne u Maigretovy brigády. Patřil k mravnostní policii, kde skončil, když mu naznačili, že i přes politickou protekci je tam nežádoucí.

Byl malé postavy a nosil vysoké podešve a podpatky, aby byl větší. Někteří kolegové dělali narážky, že si strká do bot balíčky karet. Oblékal se výstředně a na prstě nosil prsten s velkým diamantem, ať už pravým nebo falešným. Otevřel si v ulici Notre-Dame-de-Lorette soukromou detektivní kancelář, kde byl současně šéfem a jediným zaměstnancem a kde mu pomáhala jenom pochybná sekretářka, která byla především jeho milenkou, a se kterou ho v noci potkávali v kabaretech.

Když hlásili Maigretovi jeho pohyb v okolí, komisař si nejprve myslel, že se pokouší ulovit nějaké informace, aby je mohl prodat novinářům. Potom ale zjistil, že si ho najal Philippe Liotard. Osobně se s ním setkal až nyní a zabručel:

„Čekám.“

„Na co čekáte?“

„Až vypadneš.“

„To je škoda, protože jsem ještě neskončil.“

„Jak chceš.“

Maigret předstíral že odchází.

„Co chcete dělat?“

„Zavolat své lidi a nechat tě dnem i nocí sledovat. To je moje právo, ne?“

„Dobře. V pořádku. Nemusíte dělat schválnosti, pane komisaři.“

Vykročil ke schodišti s výrazem lidí z podsvětí a cestou na Fernandu mrkl.

„Je tu často?“ zeptal se Maigret.

„Je tu už podruhé.“

„Radím vám, abyste si na něj dala pozor.“

„Já vím. Já tyhle lidi znám.“

Byla to narážka na časy, kdy byla závislá na lidech z mravnostní policie?

„Jak se daří Steuvelsovi?“

„Dobře. Celé dny si čte. Věří si.“

„A vy? Jak vám se daří?“

Zaváhala opravdu?

„Také dobře.“

Vypadala nyní trochu unaveně.

„Jaké knihy mu nyní nosíte?“

„Čte nyní znovu Prousta, od začátku až do konce.“

„Vy jste ho také četla?“

„Ano.“

Steuvels tedy vychovával ženu, kterou kdysi sebral na chodníku.

„Myslím, že byste chybila, kdybyste ve mně viděla svého nepřítele. Znáte situaci stejně dobře jako já. Chci mít jasno. V dané chvíli ničemu nerozumím. A vy?“

„Jsem si jistá, že Frans nespáchal žádný zločin.“

„Milujete ho?“

„To slovo mi nic neříká. Bylo by třeba najít jiné přesné slovo, ale to neexistuje.“

Vystoupil po schodišti znovu do dílny, kde na dlouhém stole u okna bylo srovnáno knihařovo nářadí. Lisy stály vzadu ve stínu a na poličkách čekaly rozpracované knihy, až na ně dojde řada.

„Měl své zvyky, že? Byl bych rád, kdybyste mi co nejpřesněji popsala jeho pracovní den.“

„Už se mne na to ptali.“

„Kdo?“

„Advokát Liotard.“

„Napadlo vás, že zájmy pana Liotarda se neshodují nezbytně s vašimi zájmy? Ještě před třemi týdny byl docela neznámý a nyní se snaží vyvolat co největší rámus okolo svého jména. A málo mu záleží na tom, je-li váš manžel nevinný či vinný.“

„Promiňte, ale pokud dokáže jeho nevinu, vytvoří si tím obrovskou reklamu a jeho dobrá pověst se tím upevní.“

„A když ho dostane na svobodu a nedokáže nezvratně jeho nevinu? Budou ho pokládat za chytráka. Všichni se k němu pohnou. O vašem manželovi se bude říkat: „Měl štěstí, že ho z toho Liotard vytáhl. Jinak řečeno: Čím bude Steuvelsova vina jasnější, tím větší bude mít advokát zásluhu. Chápete to?“

„Chápe to hlavně Frans.“

„Řekl vám to?“

„Ano.“

„Nemá Liotarda rád? Proč si ho tedy vybral?“

„Nevybral si ho. Byl to on, kdo...“

„Okamžik. Právě jste řekla velmi důležitou věc.“

„Vím.“

„Řekla jste to naschvál?“

„Možná. Jsem unavená vším tím povykem okolo nás a chápu odkud přichází. Nemám pocit, že bych tím, co jsem řekla, Fransovi škodila.“

„Když sem inspektor Lucas přišel 21. února k páté hodině vykonat prohlídku, neodešel sám. Odvedl i vašeho manžela.“

„A vyslyšeli jste ho celou noc,“ řekla s výčitkou.

„Je to naše povolání. V té chvíli ale Steuvels ještě neměl advokáta, protože nevěděl, že bude soudně stíhán. A od té chvíle nebyl propuštěný. Vrátil se sem jenom v doprovodu inspektorů a jenom na chvíli. Jenže když ho požádali, aby si zvolil advokáta, pronesl bez zaváhání Liotardovo jméno.“

„Vím, co chcete říci.“

„Advokát se tedy viděl se Steuvelsem před inspektorem Lucasem?“

„Ano.“

„Tedy dvacátého prvního odpoledne mezi Lapointovou a Lucasovou návštěvou?“

„Ano.“

„Byla jste přítomna tomu rozhovoru?“

„Ne. Byla jsem dole a uklízela jsem, protože jsem tu tři dny nebyla.“

„Nevíte, co si povídali? Znali se už předtím?“

„Ne.“

„Nebyl to tedy váš manžel, kdo zatelefonoval a požádal ho, aby přišel?“

„Jsem si tím téměř jistá.“

Dva chlapci ze čtvrti přitiskli své nosy na výlohu a Maigret navrhl: „Nechtěla byste zase sejít dolů?“

Vedla ho přes kuchyni do malé místnosti bez oken: byla velmi pěkná, velmi intimní se všemi knihami na policičkách všude okolo a stolem uprostřed, u kterého jídali, a dalším stolem v rohu, který sloužil jako sekretář.

„Ptal jste se mne na manželův pracovní den. Vstával v zimě v létě denně v šest hodin a postaral se o zatopení.“

„Proč nezatopil jedenadvacátého?“

„Nebyla velká zima. Po několika mrazivých dnech začalo být pěkně a my nejsme zimomřiví, ani já, ani on. V kuchyni mám plynový sporák, který dostatečně hřeje, a v dílně je další, na kterém Frans ohřívá lepidla a své náradí. Před svou ranní toaletou chodil do pekárny pro loupáčky a já mezitím uvařila kávu. Potom jsme snídali. Pak se umyl a hned se pustil do práce. Já odcházela po velkém úklidu okolo deváté hodiny na nákupy.“

„On nikdy neodcházel odevzdat práci?“

„Málokdy. Práci mu nosili do domu a potom si ji zase odnášeli. Když musel sám odejít z domu, doprovázela jsem ho. Byly to skoro naše jediné procházky. Obědvali jsme v půl jedné.“

„Po obědě se znovu vrátil k práci?“

„Skoro vždycky. Jenom si před dvěma vykouřil cigaretu. Při práci nekouřil. To trvalo do sedmi hodin, někdy do půl osmé. Nikdy jsem nevěděla, v kolik hodin budeme jíst, protože chtěl práci vždycky dokončit. Potom zavřel okenice, umyl si ruce a po večeri jsme si v této místnosti četli až do deseti nebo jedenácti hodin. Jenom v pátek večer jsme chodili do kina Saint-Paul.“

„Nepil?“

„Každý večer sklenku koňaku po večeri. Jenom malou skleničku a ta mu vydržela dobře hodinu, protože v ní smáčel jenom rty.“

„A v neděli? Jezdili jste na venkov?“

„Nikdy. Měl z venkova hrůzu. Povalovali jsme se skoro celé dopoledne neoblečení. Rád kutil. To on udělal všechny tyhle poličky a skoro všechno, co tu máme. Odpoledne jsme chodili pěšky procházkou po čtvrti Franc-Bourgeois a na ostrov Svatého Ludvíka a často jsme potom večerili v malých restauracích u Pont-Neuf.“

„Je lakomý?“

Začervenala se a odpověděla méně přirozeně, jako to dělají ženy v rozpácích.

„Proč se mne na to ptáte?“

„Pracuje tímto způsobem už více než dvacet roků, že?“

„Pracoval celý svůj život. Jeho matka byla velmi chudá. Měl nešťastné dětství.“

„Jenže nyní je považován za nejdražšího kniháře v Paříži a objednávky spíše odmítá, než aby se po nich sháněl.“

„To je pravda.“

„S tím, co vydělá, byste mohli přepychově žít v moderním bytě a dokonce mít i auto.“

„K čemu by to bylo?“

„Tvrdí, že má vždycky jen jeden oblek a vaše garderoba není o moc bohatší.“

„Já nic nepotřebuju. Jíme dobře.“

„Za jídlo nemůžete utratit více než třetinu jeho výdělku.“

„Nezabývám se otázkou peněz.“

„Většina mužů pracuje s nějakým cílem. Někteří touží po domě na venkově, jiní sní o svém důchodu, jiní se zase věnují dětem. Neměl děti?“

„Já bohužel nemohu mít děti.“

„A před vámi?“

„Ne. On vlastně ženy neznal. Spokojoval se s tím, co už víte, a díky tomu jsem ho potkala.“

„Co dělá se svými penězi?“

„Nevím. Patrně je ukládá.“

Skutečně našli konto na Steuvelsovo jméno v pobočce Sociétés Générale v ulici Saint-Antoine.

Skoro každý týden tam knihař ukládal menší částky, které odpovídaly těm, které přijal od svých zákazníků.

„Pracoval pro radost z práce. Je to Vláma. Začínám chápat, co to znamená. Dokázal si hrát s jedinou vazbou celé hodiny jenom pro radost, že se mu povedla pěkná věc.“

Bylo to zvláštní: chvílemi o něm mluvila v minulém čase, jako by ho zdi věznic již oddělily od světa, jindy zase v přítomném čase, jako by se měl každou chvíli vrátit.

„Zůstával ve styku s rodinou?“

„Neznal svého otce. Byl vychováván strýcem, který ho v raném dětství umístil v dobročinném ústavu, naštěstí pro něho, protože se tam vyučil svému řemeslu. Byl tam přísný režim a nerad o těch letech hovoří.“

Z bytu nebyl jiný východ než dveřmi dílny. Aby se dalo jít na dvůr, bylo třeba vyjít na ulici a projít pod klenutou bránou, před bytem domovnice.

Bylo překvapující poslouchat Lucase na Zlatnickém nábřeží žonglovat se všemi jmény, které Maigret téměř neznal: paní Salazarová – domovnice, paní Béguinová – nájemnice ze čtvrtého patra, švec, obchodnice s deštníky, mlékařka a její služka, jména všech, o kterých hovořil, jako by je znal odjakživa, a se zálibou je vyslovoval.

„Co mu připravujete na zítřka?“

„Jehněčí ragú. Jí s chutí. Před chvílí to vypadalo, jako by jste se mne chtěl zeptat, jaká je jeho vášeň kromě práce.“

Pravděpodobně jídlo. A ačkoliv celý týden sedí a nechodí na vzduch, ani necvičí, nikdy jsem neviděla člověka s tak velkou chutí k jídlu.“

„Měl předtím, než jste se seznámili, přátele?“

„Nemyslím. Nikdy o nich nemluvil.“

„Bydlel už tady?“

„Ano. Sám se staral o domácnost. Jenom jednou týdně mu chodila paní Salazarová udělat velký úklid. Nyní už ji nepotřebuje a možná proto mne neměla nikdy ráda.“

„Vědí to sousedé?“

„To, co jsem dělala dříve? Ne, tedy chci říci až do Fransova zatčení. Začali o tom mluvit novináři.“

„Začali se k vám chovat chladně?“

„Někteří. Ale měli většinou Franse rádi a spíše nás litovali.“

To byla celkem pravda. Kdyby se na ulici hlasovalo pro a proti, kladných hlasů by bylo více. Ale lidé z okolí a čtenáři novin netoužili po tom, aby všechno brzy skončilo. Čím se tajemství zvětšovalo, čím byla bitva mezi kriminální policií a advokátem Liotardem divočejší, tím byli lidé spokojenější.

„Co vám chtěl Alfonsi?“

„Neměl čas mi to říci. Přišel chvíli předtím, než jste vstoupil vy. Nemám ráda jeho způsob šmejdění po bytě, jako by byl veřejný, s kloboukem na hlavě, s týkáním a s oslovováním křestním jménem. Kdyby tu byl Frans; už by s ním dávno vyrazil dveře.“

„Je žárlivý?“

„Nemá rád dotěrnost.“

„Miluje vás?“

„Myslím, že ano.“

„Proč?“

„Nevím. Možná proto, že já miluju jeho.“

Neusmál se. Nenechal si jako Alfonsi klobouk na hlavě. Nejednal s ní drsně a nesnažil se jednat úskočně. Vypadal tady opravdu jako člověk, který se pokouší všechno čestně pochopit.

„Vy samozřejmě neřeknete nic, co by se mohlo obrátit proti němu.“

„Určitě ne. Ostatně nic takového nevím.“

„Ale zrovna tak je pravdou, že v suterénu zabili člověka.“

„Tvrdí to policajti a já nemám dost vědomostí na to, abych jim to vyvrátila. Každopádně to ale neudělal Frans.“

„Zdá se být nemožné, aby to bylo z jeho popudu.“

„Vím, co tím chcete říci, a opakuji, že je nevinný.“

Maigret se s povzdechem zdvihl. Byl rád, že mu nenabídla nic k pití, jak to často dělají lidé za podobných okolností.

„Pokusím se začít znovu, od nuly,“ přiznal. „Když jsem sem šel, měl jsem v úmyslu znovu prozkoumat byt centimetr po centimetru.“

„Neuděláte to? Všechno už tolikrát převrátili.“

„Nemám k tomu odvalu. Možná se vrátím. Bezpochyby budu mít pro vás jiné otázky.“

„Víte, že při svých návštěvách Franse mu je všechny opakuji?“

„Ano, chápu vás.“

Vystupoval nahoru po úzkém schodišti a ona šla za ním do dílny, která mezitím celá potemněla.

Otevřela mu dveře. Oba současně spatřili Alfonsiho, který čekal na rohu ulice.

„Přijmete ho?“

„To bych ráda věděla. Jsem unavená.“

„Chcete, abych mu nařídil, aby vás nechal na pokoji?“

„Rozhodně dnes večer.“

„Dobrý večer.“

Ona mu také popřála dobrý večer a on se vydal těžkým krokem k bývalému inspektorovi mravnostní policie. Když

k němu došel na roh, pozorovali přes výklady Tabac de Vosges dva mladí reportéři.

„Vypadni!“

„Proč?“

„Pro nic. Protože nemám chuť se dnes nechat znovu vyrušovat. Jasně?“

„Proč jste na mne tak zlý?“

„Prostě proto, že se mi nelíbí tvá huba.“

A obrátil se k němu zády a podle tradice si šel vypít do Grand Turenne sklenici piva.

III / Hotel v ulici Lepic

Byla stále slunné dny, ale mráz hnál od úst páru a konečky prstů zábly. Maigret přesto zůstal na plošině autobusu a při čtení ranních novin chvilkami bručel a chvilkami se mimoděk usmíval.

Přicházel brzy. Jeho hodinky ještě neukazovaly ani půl deváté, když vstoupil do kanceláře inspektorů. Právě ve chvíli, kdy Janvier, který dosud seděl na stole, se pokoušel seskočit a schovat noviny, které ostatním nahlas předčítal. Bylo tam asi pět nebo šest inspektorů, vesměs mladých. Čekali až jim Lucas přidělí denní úkoly. Vyhýbali se pohledu na komisaře a ti, kteří se na něj kradmo podívali stěží zachovávali vážnou tvář.

Nemohli vědět, že článek ho pobavil stejně jako je, ale že musel udržet svůj bručounský výraz, protože se to od něj čekalo.

Na první stránce novin byl nad třemi sloupci nadpis:

Nehoda paní Maigretové

Příhoda, která se udála včera na Anverském náměstí ženě komisaře, tu byla vyprávěna do nejmenších podrobností a chyběla jenom fotografie paní Maigretové s chlapečkem, který jí byl tak velkomyslně svěřen.

Otevřel dveře Lucasovi, který ten článek četl také, ale z určitých důvodů bral celou věc vážněji.

„Doufám, že jste si nemyslel, že to vyšlo ode mne? Byl jsem ráno velmi překvapen, když jsem se podíval na noviny.“

Nemluvil jsem se žádným reportérem. Včera, chvíli po naší rozmluvě, jsem telefonoval Lamballově na 9. obvod a vyprávěl jsem mu celou příhodu, ale když jsem ho pověřoval hledáním taxíku, jméno vaší ženy jsem neuvedl. Ostatně mi právě telefonoval, že měl štěstí a šoféra již našel. Posílá vám ho. Ten muž tu bude za několik minut.“

„Byl někdo v tvé kanceláři, když jsi volal Lamballa?“

„Pravděpodobně. Pořád tu někdo je. A dveře do kanceláře inspektorů byly asi otevřené, Ale kdo?“

Mám hrůzu z pomyšlení, že někdo odtud vynáší informace.“

„Už jsem to tušil včera. To se přihodilo již 21. února, když jsi šel do ulice Turenne provést úřední prohlídku. Kdosi uvědomil Philippa Liotarda.“

„Kdo?“

„Nevím. Ale musí to být někdo odtud.“

„Proto také před mým příchodem zmizelo to zavazadlo!“

„Je to pravděpodobné.“

„Proč tedy v tom případě neodstranili také oblek se skvrnami od krve?“

„Možná na to nepomysleli, nebo se domnívali, že se nepříjde na původ těch skvrn. Možná na to už neměli čas.“

„Chcete, šéfe, abych vyslechl inspektory?“

„Vezmu si to na starost sám.“

Lucas ještě neskončil prohlídku hromady dopisů na dlouhém stole, ze kterého si udělal stůl pracovní.

„Něco zajímavého?“

„Ještě nevím. Je třeba to prověřit. Jsou tu nějaké hlášky o zavazadle. V jednom z dopisů se říká, že kufr ještě neopustil ulici Turenne a že musíme být slepí, když jsme ho dosud nenašli. Jiný dopis tvrdí, že jádro případu je v Concarneau. Pětistránkový dopis napsaný hustým písmem zase vysvětluje, že celou věc zosnovala vláda, aby odvedla pozornost od stoupajících životních nákladů.“

Maigret odešel do své kanceláře, sundal si klobouk a plášť, a přes to, že bylo mírné počasí, nacistal do kamen uhlí. Do jediných kamen na Zlatnickém nábřeží; zachránil je, když zřizovali v budově ústřední topení.

Otevřel dveře do kanceláře inspektorů a zavolal malého Lapointa, který právě přišel.

„Posaď se.“

Zavřel pečlivě dveře, zopakoval mladému muži, aby se posadil a obešel ho asi dvakrát nebo třikrát a zvědavě se po něm díval.

„Jsi ambiciózní?“

„Ano, pane komisaři. Chtěl bych udělat kariéru jako vy. Snad to není velká domýšlivost.“

„Tví rodiče jsou bohatí?“

„Ne. Můj otec je bankovním úředníkem v Meulanu a musel se hodně uskrovnit, aby mohl sestře a mně dát potřebnou výchovu.“

„Jsi zamilovaný?“

Nezačervenal se, ani nepřišel do rozpaků.

„Ne, ještě ne. Mám ještě čas. Je mi dvacet čtyři let a chci se ženit, až budu mít zajištěné postavení.“

„Žiješ sám?“

„Naštěstí ne. Má mladší sestra Germaine je také v Paříži. Pracuje v nakladatelství na Levém břehu. Žijeme společně a ona vaří večere. Tak šetříme.“

„Má nějakého milence?“

„Je jí teprve osmnáct let.“

„Když jsi šel poprvé do ulice Turenne, vrátil ses hned sem?“

Náhle se začervenál a chvíli váhal s odpovědí.

„Ne,“ doznal konečně. „Byl jsem tak hrdý a šťastný, že jsem něco objevil, že jsem si vzal taxi a jel do ulice Bac pochlubit se s tím Germaině.“

„To je dobře, chlapče. Děkuji.“

Znepokojený Lapointe váhal s odchodem.

„Proč jste se mne na to ptal?“

„Ptám se tady já, nebo ne? Později, až přijde tvůj čas, budeš klást otázky ty. Byl jsi včera v kanceláři inspektora Lucase, když telefonoval na 9. obvod?“

„Byl jsem v sousední místnosti a dveře byly otevřené.“

„V kolik hodin jsi hovořil se svou sestrou?“

„Jak to víte?“

„Odpověz!“

„Ona končí v pět hodin a čekala na mne jako obvykle v baru Grosse Horloge a před návratem domů jsme si dali aperitiv.“

„Byl jsi s ní celý večer?“

„Šla do kina s přítelkyní.“

„Viděl jsi tu přítelkyni?“

„Ne. Ale znám ji.“

„To je všechno. Jdi!“

Byl by býval rád ještě něco vysvětlil, ale komisaři hlásili, že s ním chce mluvit řidič taxíku. Byl to velký, krevnatý, asi padesátiletý muž, který ve svých mladých letech mohl být kočím fiakru a soudě podle jeho dechu, urazil před příchodem několik sklenic bílého vína na kuráž.

„Inspektor Lamballe mi řekl, že za vámi mám zajít kvůli té malé dámě.“

„Jak se dozvěděl, že jste ji vezl vy?“

„Mám štafl na náměstí Pigalle a přišel včera, aby si se mnou a s ostatními kolegy promluvil. Já ji vezl.“

„V kolik hodin? Kde?“

„Bylo okolo jedny. Právě jsem se naobědval v jedné restauraci v ulici Lepic. Vůz stál přede dveřmi. Viděl jsem vyjít z hotelu naproti pár a žena se hned rozběhla k mému taxíku. Když viděla, že mám zakrytý taxametr, zdála se být zklamaná. Protože jsem už dopíjel kafe, zdvihl jsem se a přes ulici na ni zavolal, aby počkala.“

„Jak vypadal její společník?“

„Malej flouštek, prima oháknutej, vypadal jako cizinec. Mezi čtyřicítkou a padesátkou, ale to nevím jistě. Moc jsem se na něj nedíval. Byl k ní otočený a mluvil s ní cizí řečí.“

„Jakou?“

„Nevím. Sem z Pantinu a jazyky jsem neštudoval.“

„Jakou udala adresu?“

„Byla nervózní, netrpělivá. Požádala mě, abych jel na Anverský náměstí a tam zvolnil. Dívala se dvířky. „Zastavte na chvíli,“ řekla. „Až vám dám pokyn, ihned jedte dál.“ Dávala někomu znamení. Nějaká tlustá tetka s malým klukem se rychle přiblížila. Dáma otevřela dvířka, nechala kluka nastoupit a hned mi nařídila, abych odjel.“

„Nepřipomínalo vám to únos?“

„Ne, poněvác mluvila s tou ženou. Né dlouho, jenom několik slov. A vypadalo to, že se té ženské ulevilo.“

„Kam jste odvezl matku a dítě?“

„Nejprve k bráně v Neuilly. Tam si to rozmyslela a chtěla zavízt na nádraží Saint-Lazare.“

„Tam vystoupila?“

„Ne. Zastavila mne na náměstí Saint-Augustin. Díky tomu, že sem se dostal do zácpy, viděl sem ve zpětném zrcátku, že si hned zavolala jiné taxi, městské, ale čísla jsem si nestačil všimnout.“

„Chtěl jste to udělat?“

„Ze zvyku. Byla opravdu velmi rozčilená. A bylo mi divný, že nejdříve mne hnala k bráně v Neuilly, potom mne zastavila na náměstí Saint-Augustin a nakonec nastoupila do jiného taxíku.“

„Hovořila cestou s dítětem?“

„Dvě nebo tři věty, aby ho uklidnila. Dostanu nějakou odměnu?“

„Možná. Ještě nevím.“

„Protože já sem ztratil celý dopoledne.“

Maigret mu dal bankovku a o několik minut později otevřel dveře kanceláře ředitele soudní policie, kde již začal raport. Šéfové jednotlivých oddělení tu seděli okolo velkého mahagonového stolu a klidně hovořili o probíhajících případech.

„A vy, Maigrete? Váš Steuvels?“

Podle jejich úsměvů bylo vidět, že všichni četli ranní článek. Znovu, aby jim udělal radost, jenom zabručel.

Bylo půl desáté. Zazněl telefon a ředitel odpovídal a podal druhé sluchátko Maigretovi.

„Chce s vámi mluvit Torrence.“

Torrencův hlas na druhém konci byl vzrušený.

„To jste vy, šéfe? Našli jste dámu s bílým kloboučkem? Právě přišly pařížské noviny a já četl ten článek. Ten popis odpovídá komusi, jehož stopu jsem tady objevil.“

„Povídej!“

„Z té husy na poště se mi nepodařilo žádným způsobem nic vytáhnout. Tvrdí, že si nic nepamatuje. Začal jsem tedy pátrat v hotelech, ptát se v garážích a na nádraží.“

„Rozumím.“
„Nyní není sezóna a většina lidí, kteří vystupují v Concarneau jsou místní lidé, nebo lidé z okolí. Nebo obchodní cestující...“
„Zkrat' to!“
Rozhovory okolo něho ustaly.
„Říkal jsem si, že někdo přijel z Paříže nebo odjinud, aby poslal telegram...“
„Představ si, že jsem to už pochopil.“
„Dobře! Jakási malá dáma v modrém kostýmku s bílým kloboučkem přijela to odpoledne, co byl poslán telegram. Vystoupila z vlaku ve čtyři hodiny a telegram byl podán ve tři čtvrtě na pět.“
„Měla zavazadlo?“
„Ne. Počkejte. Neubytovala se v hotelu. Znáte hotel Chien Jaune na konci hlavní třídy? Večeřela tu a potom v koutku sálu kavárny seděla až do jedenácti hodin. Jinak řečeno, použila znovu vlaku v 11,40.“
„Přesvědčil jsi se o tom?“
„Ještě jsem to nestačil, ale jsem si tím jistý, protože opustila kavárnu právě včas a hned po večeri požádala o zapůjčení jízdního řádu.“
„Mluvila s někým?“
„Jenom s obsluhou. Stále něco četla, dokonce i při jídle.“
„Podařilo se ti zjistit, jakou knihu četla?“
„Ne. Ale servírka se domnívá, že měla nějaký akcent, ale neví, jaký. Co mám dělat nyní?“
„Jdi zase za poštovní úřednicí.“
„A potom?“
„Zatelefonoješ mně, nebo Lucasovi, kdybych tu nebyl, a potom se vrátíš.“
„Dobře, šéfe. Myslíte si také, že je to ona?“
Když Maigret zavěšoval, zatvářil se vesele.
„Možná nás paní Maigretová přivedla na stopu,“ řekl. „Dovolíte, šéfe? Musím nyní něco osobně ověřit.“
Lapointe byl náhodou ještě v kanceláři a byl viditelně neklidný.
„Pojď se mnou. Ty!“
Najali si na nábreží taxík a mladý Lapointe byl stále nejistý, protože to bylo poprvé, co ho komisař vzal sebou.
„Na roh náměstí Blanche a ulice Lepic!“
Bylo to v denní době, kdy na Montmartru a zejména v ulici Lepic kraje chodníků zatarasily káry s kupami zeleniny a ovoce, které šířily okolo vůni přírody a jara. Maigret si všiml vlevo malého restaurantu s jednotnou cenou obědu, kde včera šofér jedl. Bylo to naproti hotelu Beauséjour, ze kterého byly vidět jenom úzké dveře mezi dvěma obchody, uzenářstvím a obchodem s koloniálním zbožím.
Pokoje na měsíc, týden i den. Tekoucí voda.
Ústřední topení. Ceny mírné.
Vzadu v chodbě byly prosklené dveře, potom schody a na stěně nápis: Kancelář. Namalovaná černá ruka ukazovala prstem nahoru.
Kancelář byla v mezipatře. Byla to úzká místnost s oknem do ulice a na stěně visela tabule s klíči.
„Je tu někdo?“ zavolal.
Pach mu připomněl doby, kdy byl asi v Lapointově věku. Pracoval v ubytovací brigádě a trávil své dny tím, že chodil od jednoho podniku k druhému. Často to tam smrdělo louhem a potem, postele byly neustlané, kbelíky na toaletách a jídla byla ohřívána na lihových vaříčích.
Polonahá zrzavá žena se naklonila přes zábradlí:
„Co je?“
Když pochopila, že je to policie, ohlásila mrzutě:
„Už jdu.“
Chodila ještě chvilku nahoře, rámusila kbelíky a košťaty, konečně se objevila, zapínajíc si na překypujícím poprsí živůtek. Zblízka bylo vidět, že má u kořínků skoro úplně bílé vlasy.
„O co jde? Už včera mne vyslyšeli, ačkoliv mám jenom solidní nájemníky. Vy nejste od ubytovacích, že?“
Aniž by jí odpověděl, popsal jí Maigret, jak nejlépe podle výpovědi taxikáře dovedl, průvodce dámy s bílým kloboučkem.
„Znáte ho?“
„Možná. Nejsem si jistá. Jak se jmenuje?“
„To je právě to, co se chci dozvědět.“
„Chcete se podívat do knihy hostů?“
„Především chci, abyste mi řekla, jestli máte takového hosta.“
„Myslím, že to může být jen pan Levine.“
„Kdo je to?“
„Nevím. Někdo slušný, protože mi zaplatil na týden dopředu.“
„Je tady?“
„Ne. Včera odešel.“
„Sám?“
„S chlapcem, samozřejmě.“
„A ta dáma?“

„Chcete říci ta vychovatelka?“
„Okamžik. Začneme od začátku. Tím získáme čas.“
„To bude lepší. Já také nemám času nazbyt. Co udělal pan Levine?“
„Odpovídejte na moje otázky, dobře? Kdy přišel?“
„Před čtyřmi dny. Můžete si ti ověřit v mé knize. Řekla jsem mu, že nemám volný pokoj a byla to pravda. Ptala jsem se ho, na jak dlouho by to bylo a on odpověděl, že si zaplatí týden dopředu.“
„Jak jste ho mohla ubytovat, když jste neměla volný pokoj?“
Maigret znal odpověď, ale chtěl, aby to řekla sama. V takových hotelech se často rezervují pokoje v prvním poschodí pro dvojice, které se tu zdrží jenom chvíli nebo hodinu.
„Vždycky mám pokoje příležitostné,“ odpověděla, používajíc obvyklý výraz.
„Měl s sebou dítě?“
„Ne v té době. Došel pro ně a vrátil se s ním asi po hodině. Ptala jsem se ho, co si počne s tak malým dítětem, a on mi odpověděl, že má vychovatelku a ta se o něj postará po větší část dne.“
„Ukázal vám pas nebo nějaký průkaz?“
Měla podle předpisů žádat předložení osobních dokladů, ale ona předpis nedodržovala.
„Vyplnil osobně svou přihlášku. Hned jsem poznala, že je to muž jak se patří. Budete mi s tím dělat potíže?“
„Možná ne. Jak byla ta vychovatelka oblečená?“
„V modrém kostýmu.“
„A v bílém kloboučku?“
„Ano. Ona přicházela ráno malého vykoupat a pak s ním šla na procházku.“
„A pan Levine?“
„Bloumal po pokoji až do jedenácti hodin nebo do poledne. Myslím, že si znovu lehl. Potom odešel a neviděla jsem ho celé odpoledne.“
„Dítě?“
„Také ne. Až v sedm hodin večer. Ona ho přivedla a také uložila. A pak oblečená čekala, až se pan Levine vrátí.“
„V kolik hodin se vracel?“
„Ne dřív než v jednu hodinu po půlnoci.“
„Ona potom odjela?“
„Ano.“
„Nevíte, kde bydlela?“
„Vím jenom, protože jsem to viděla, že když vyšla, vzala si taxi.“
„Byla s vašim nájemníkem intimní?“
„Chcete vědět, jestli spolu spali? Nejsem si tím jista. Ale podle některých známek myslím, že se to přihodilo. Je to jejich právo, ne?“
„Jakou zapsal pan Levine národnost do přihlášky?“
„Francouz. Řekl, že ve Francii žije již velmi dlouho a získal francouzské státní občanství.“
„Odkud přišel?“
„Na to si nevzpomínám. Vaši kolegové odnesli přihlášku včera, jako každé úterý. Z Bordeaux, pokud se nemýlím.“
„Co se stalo včera v poledne?“
„V poledne? Nevím nic.“
„Dopoledne?“
„Někdo za ním přišel v deset hodin. Dáma s chlapečkem byla již hezkou chvílí pryč.“
„Kdo přišel?“
„Neptala jsem se ho na jméno. Nějaký dost špatně oblečený chlapík, nic skvělého.“
„Francouz?“
„Určitě. Dala jsem mu číslo pokoje.“
„Nikdy dříve nepřišel?“
„Nikdo nikdy nechodil. Jenom vychovatelka.“
„Neměl jižní přízvuk?“
„Spíš pařížský. Víte, byl to takový typ, který vás zastaví na bulvárech aby vám prodal všelijaké pohlednice, nebo nabízel zavést vás bůhvíkam.“
„Zůstal tu dlouho?“
„To se ptáte, zda tu zůstal, zatímco pan Levine odešel?“
„S kufry?“
„Jak to víte? Mne to překvapilo, když jsem ho viděla odnášet zavazadla.“
„Měl jich hodně?“
„Čtyři kufry.“
„Hnědé?“
„Skoro všechny kufry jsou hnědé, ne? Rozhodně byly prima kvality a nejméně dva byly z pravé kůže.“
„Co vám řekl?“
„Že musí náhle odejet a že ještě dnes odjede z Paříže. Že se ale ještě vrátí pro věci na děcko.“
„Kolik času uběhlo?“
„Asi hodina. Vychovatelka ho doprovázela.“
„To vás nepřekvapilo, že jste neviděla chlapce?“

„To víte také?“ Stala se opatrnější, protože si uvědomovala, že ta věc je asi důležitá a policie asi o ní ví víc, než jí Maigret chce povědět.

„Delší dobu zůstali všichni tři v pokoji a hovořili dost nahlas.“

„Jak hovořili?“

„Každopádně tak, že to vypadalo, jako by se hádali.“

„Francouzsky?“

„Ne.“

„Pařížan se zúčastňoval rozhovoru?“

„Málo. Odešel první a už jsem ho neviděla. Potom odešel pan Levine i s tou dámou. Protože mne potkal, poděkoval mi a řekl, že doufá, že se za několik dnů vrátí.“

„To vám nepřipadalo divné?“

„Kdybyste měl osmnáct let takovýhle hotel, nezdálo by se vám divné nic.“

„Vy jste uklízela pokoj potom, když odešli?“

„Byla jsem tam s pokojskou.“

„Nic jste tam nenašla?“

„Všude nedopalky cigaret. Kouřil jich asi padesát za den. Americké. Potom noviny. Kupoval skoro všechny noviny, co v Paříži vycházejí.“

„Žádné zahraniční?“

„Ne. Přemýšlela jsem o tom.“

„Byla jste tedy znepokojená?“

„Člověk vždycky všechno rád ví.“

„Ještě něco jiného?“

„Špinu jako obvykle, zlomený hřeben, roztrhané prádlo...“

„S monogramem?“

„Ne, bylo to prádlo chlapce.“

„Jemné?“

„Dost jemné, ano. Takové, jaké se tu obvykle nevidí.“

„Ještě se sem vrátím.“

„Proč?“

„Protože na detaily, které vám teď unikají, si možná vzpomenete později.“

„Měla jsem vždycky dobrý vztah k policii.“

„Ti z mravnostního vás neotravovali?“

„Pochopila jsem. Ale nic jiného nevím.“

„Na shledanou.“

A vyšel s Lapointem zase do ruchu prosluněné ulice.

„Malý aperitiv,“ navrhl komisař.

„Já nikdy nepiju.“

„To je dobře. Rozmýšlel jsi o tom?“

Mládenec pochopil, že se to netýká toho, co slyšel před chvílí.

„Ano.“

„No a?“

„Večer si s ní pohovořím.“

„Viš, kdo to je?“

„Mám kamaráda, reportéra, právě v těch novinách, kde se dnes objevil ten článek. Ale včera jsem se s ním neviděl. Ostatně s ním nikdy nehovořím o tom, co se děje na Zlatnickém nábřeží, a on si mne pro to dobírá.“

„Tvá sestra se s ním zná?“

„Ano, ale nemyslím, že by spolu chodili. Kdybych to řekl otci, musela by se vrátit do Meulanu.“

„Jak se jmenuje ten reportér?“

„Bizard. Antoine Bizard. Je v Paříži také sám. Jeho rodina žije v Correze. Je o dva roky mladší než já a už některé články podepisuje.“

„Potkáváš se se svou sestrou v poledne?“

„Jak kdy. Když mám volno a nejsem příliš daleko od ulice Bac, jdu s ní na oběd do bufetu nedaleko její kanceláře.“

„Jdi tam dneska. Vyprávěj jí, co jsme se dozvěděli dnes ráno.“

„Mám?“

„Ano.“

„A když to zase vyžvaní?“

„Tak to vyžvaní.“

„To byste chtěl?“

„Jdi. A hlavně k ní buď hodný. Ať to nevypadá, že ji podezříváš.“

„Ale já ji nemohu dovolit, aby chodila s mládencem. Otec mi nakázal...“

„Jdi!“

Maigret pro radost sešel pěšky ulici Notre-Dame-de-Lorette a vzal si taxi až na montmartrském předměstí, když si ještě předtím vypil v jedné malé hospůdce sklenici piva.

„Na Zlatnické nábřeží!“

Potom se rozmyslel a zaklepal na dělicí sklo.

„Jedte ulicí Turenne.“

Viděl Steuvelsův krámek, jehož dveře byly zavřené, protože Fernanda byla jako každé ráno na cestě do věznice Santé se svými plnými kastrolky.

„Zastavte na chvíli.“

Janvier byl v baru Grand Turenne, a když ho poznal, mrkl na něj. Jakým novým prověřováním ho Lucas opět pověřil? Měl velkou diskuzi se ševcem a dvěma štukatéry v bílých kalhotách a blůzách a zdálky bylo vidět v jejich skleničkách mléčnou barvu pernodů.

„Zahněte doleva. Jedte na náměstí Vosges na roh ulice Birague.“

Museli projet okolo Tabac des vosges, kde se sám u okna opíral Alfonsi o kulatý stůl.

„Vystoupíte?“

„Ano. Počkejte na mne chvíli.“

Vešel nakonec do Grand Turenne, aby řekl několik slov Janvierovi.

„Alfonsi je naproti. Viděl jsi dnes ráno žurnalisty?“

„Dva nebo tři.“

„Znáš je?“

„Ne všechny.“

„Máš tu hodně práce?“

„Nic závažného. A jestli máte pro mne něco důležitějšího, jsem volný. Chtěl jsem si jenom popovídat se ševcem.“

Byli dost vzdáleni od skupiny a hovořili potichu.

„Právě po přečtení toho článku mne něco napadlo. Pravda, ten chlapík příliš mluví. Chce být důležitý, a když je třeba, vymýšlí si. Nemluvě o tom, že pokaždé, když má co říci, stojí to několik skleniček. Protože bydlí přímo proti Steuvelsově dílně a protože také pracuje u okna, zeptal jsem se ho, zda někdy do dílny nechodily ženy.“

„Co odpověděl?“

„Moc toho neřekl. Pamatoval se jenom na jakousi starou dámu; musela být velice bohatá a přijížděla limuzínou se šoférem v livree, který vždycky nesl knihy; potom to byla asi před měsícem velmi elegantní mladá dáma v norkovém kožichu. A dávejte pozor! Naléhal jsem, abych se dozvěděl, jestli přišla jenom jednou. Tvrdí že ne, že asi před dvěma týdny přišla v modrém kostýmu s bílým kloboukem. Ten den bylo velice pěkně a ten den také vyšel v novinách článek o prodáváči kaštanů na bulváru Saint-Germain.“

„Ten najdeme.“

„To jsem si také pomyslel.“

„Sešla tedy do suterénu?“

„Ne. Ale trochu o tom pochybuji. Četl také ten článek v novinách a je jasné, že si pravděpodobně vymýšlí, aby byl zase zajímavý. Co chcete, abych udělal?“

„Mít Alfonsiho na očích. Neopouštěj ho po celý den. Sestaviš seznam osob, se kterými mluvil.“

„Nemá vědět, že ho pozoruji?“

„Na tom nezáleží, zda o tom bude vědět.“

„A když mne osloví?“

„Odpovíš mu.“

Maigret vyšel s vůní pernodu ve chřípí a taxi ho odvezlo na Zlatnické nábřeží, kde našel Lucase, jak obědvá sendviče. Měl na stole dvě sklenice piva a komisař si bez ostychu jednu vzal.

„Právě telefonoval Torrence. Pošťáčka si vzpomíná na ženu v bílém kloboučku, ale nemůže říci s jistotou, že právě ona podala ten telegram. I kdyby to věděla jistě, podle Torrence by to neřekla.“

„Vrátí se?“

„Bude v Paříži dnes v noci.“

„Zavolej, prosím, na provoz taxíků. Je třeba najít další taxík a možná i dva.“

Odešla paní Maigretová na schůzku s lékařem jako jindy dříve, aby mohla strávit několik chvil na lavičce v parčíku na Anverském náměstí.

Maigret se nevrátil na oběd na bulvár Richarda Lenoira. Lucasovy sendviče ho nezlákaly a vstoupil do pivnice Dauphine.

Obvykle to bylo dobré znamení.

IV / Fernandino dobrodružství

Mladý Lapointe, s červenými očima a neupravený, jako by spal na lavičce v čekárně třetí třídy, vrhl na Maigreta tak zoufalý pohled, že ho komisař ihned zatahl do své kanceláře.

„Celá historka o hotelu Beauséjour je v novinách,“ řekl žalostně.

„To je dobře! Byl bych zklaman, kdyby tam nebyla.“

Maigret s ním mluvil jako se starými inspektory, například s Lucasem nebo Torrencem.

„Jsou tu lidé, o kterých skoro nic nevím, dokonce ani to, jestli opravdu hrají v našem případě nějakou roli. Je tady žena, malý chlapeček, dosti korpušentní muž a ještě jeden, který vypadá spíš chudě.“

Jsou ještě v Paříži? Nevíme. Jsou-li tu, žijí pravděpodobně každý sám. Když si žena sundá svůj bílý klobouk a nebude s dítětem, už ji nepoznáme. Sleduješ mne?“

„Ano, pane komisaři. Myslím, že to chápu. Ale je přece jenom tvrdé si pomyslet, že má sestra se ještě včera večer sešla s tím mláďencem.“

„Sestře se budeš věnovat později. Nyní pracuješ se mnou. Ranní článek jim nahnal strach. Možnosti jsou dvě: buď

zůstanou někde ve své skrýši, mají-li nějakou, nebo si budou hledat bezpečnější útulek. Naši jedinou šanci je, že se dopustí něčeho, co je prozradí.“

„Ano.“

V tom zatelefonoval soudce Dossin. Divil se odhalením v novinách a Maigret mu zopakoval své úvahy.

„Všichni jsou vzhůru, pane soudce, nádraží, letiště, ubytovací policie, silniční policie. Moers nahoře právě hledá fotografie, které by mohly odpovídat našim lidem. Ptáme se řidičů taxi a pro případ, že by naši filutové měli auto, ptáme se i majitelů garáží.“

„Máte dojem, že tohle má vztah k Steuvelsově aféře?“

„Je to stopa po všech těch předchozích, které nás nikam nedovedly.“

„Předvolal jsem Steuvelse na jedenáctou dopoledne. Jeho advokát tu bude jako obvykle, protože mne s ním nenechá prohodit ani pár slov bez své přítomnosti.“

„Dovolíte mi přijít na chvíli během vašeho vyšetřování?“

„Liotard bude protestovat, ale přesto přijďte. Snad to nebude vypadat jako předem připravené.“

Zvláštní věc. Maigret se dosud nikdy nesetkal s tím Liotardem, který se stal podle tisku jeho úhlavním nepřítelem.

Ještě dnes ráno přinesly noviny komentář mladého advokáta k poslednímu zvratu aféry:

Maigret je policistou ze staré školy, z doby, kdy ti pánové ze Zlatnického nábřeží mohli libovolně bít člověka, dokud se jim ze zoufalství nepřiznal, zadržovat ho po celé týdny, mohli bezostyšně čmúchat v soukromém životě lidí. Všechny úskoky se považovaly za normální boj. Je jediný, který si dosud neuvedomil, že tyhle triky jsou dnes pro informovanou veřejnost jen prohnáním lišáctvím. O co se vlastně jedná? Nechal se oblafnout anonymním dopisem, dílem nějakého šprýmaře. Nechal zadržet čestného člověka a od té chvíle není schopen proti němu vznést vážné obvinění. Zatvrdil se. Místo aby přiznal svou porážku, pokouší se získat čas, bavít čtenáře novin, povolává na pomoc paní Maigretovou a předkládá obecnostu stránky lidového románu. Věřte mi, pánové, Maigret je člověk staromódní!

„Zůstaň se mnou, chlapče,“ řekl komisař mladému Lapointovi. Jenom večer, než odejdeš, se mne zeptej, co máš vyprávět své sestře. Rozumíš?“

„Neřeknu jí nic.“

„Řekneš jí, o co tě poprosím.“

A Lapointe se od nynějška stal jeho pobočníkem. Nebylo to zbytečné, neboť kriminální policie se stále více začínala podobat generálnímu štábu.

Lucasova kancelář – Grand Turenne – zůstala řídicím stanovištěm a přicházeli sem rychlí poslové ze všech pater. Dole, u ubytovacích, hledali v kartotéce hotelových hostů Levina nebo něco, co by se mohlo vztahovat k té trojici s dítětem. Předchozí noc byli ve většině pochybných hotelů hosté nepříjemně překvapeni, když je policie vzbudila a důkladně zkoumala jejich osobní doklady; to vyneslo asi padesátce mužů a žen noc strávenou ve vyšetřovací vazbě; nyní stáli v řadě a čekali na antropometrické měření. Na nádražích zase přezkoumávali cestující při východech a dvě hodiny po vydání novin začaly zvonit telefony v takovém počtu, že Lucas musel určit pro tuto službu jednoho inspektora.

Lidé viděli chlapečka všude, ve všech možných koutech Paříže i předměstí, jedni s dámou s bílým kloboučkem, jiní s mužem s cizím přízvukem. Občas se chodci rozeběhli k některému z městských strážníků:

„Pojďte rychle! Dítě je na rohu ulice.“

Všechno se ověřovalo, muselo to být ověřeno, pokud nechtěli promarnit případnou šanci.

Tři inspektoři se ihned odebrali vyslýchat majitele garáží.

A celou noc se také lidé z mravnostní brigády zabývali touthle věcí. Vždyť majitelka hotelu Beauséjour řekla, že její host se obvykle nevracel dříve, než po jedné hodině ranní. Jednalo se o to zjistit, zda byl pravidelným návštěvníkem nočních podniků, ptát se barmanů a animírek.

Maigret po poradě u ředitele chodil po celé budově v Lapointově doprovodu, zašel do přihlašovacího oddělení a hned zase vyšel k Moersovi do rejstříku zločinců, naslouchal tu telefonnímu rozhovoru, tam zase nějaké výpovědi.

Bylo asi deset hodin, když zavolal šofér od obecních taxíků. Nemohl volat dříve, protože měl ryto mimo město, do Dreux, kam vezl starou nemocnou dámu, která nechtěla jet vlakem. Byl to ten, který naložil mladou dámu a chlapce na náměstí Saint-Augustin. Vzpomínal si perfektně.

„Kam jste je vezl?“

„Na roh ulice Montmartre a Velkých bulvárů.“

„Byl tam někdo, kdo na ně čekal?“

„Nikoho jsem se nevšiml.“

„Nevíte, kterým směrem se dali?“

„Hned se mi ztratili v davu.“

V okolí bylo několik hotelů.

„Zavolej znovu na ubytovací,“ řekl Maigret Lapointovi. „Ať prosejí sektor v okolí křižovatky Montmartre. Chápeš nyní, že jak se nevylekají a nepohnou, nemáme naději je najít.“

Torrence po návratu z Concarneau se šel projít do ulice Turenne, aby, jak řekl, se vrátil do prostředí.

Co se Janviera týče, ten poslal hlášení o svém sledování a zůstal Alfonsimu v patách. Ten se včera večer sešel s Philippem Liotardem v restaurantu v ulici Richelieu, kde dobře povečeřeli a klidně při tom hovořili. Potom se k nim připojily ženy, ale žádná z nich se nepodobala dámě v bílém kloboučku. Jedna byla advokátova sekretářka, velká blondýna s chováním filmové hvězdičky. Druhá odešla s Alfonsim. Šli do kina u Opery a potom do kabaretu v ulici Blanche, kde zůstali až do dvou hodin do rána. Potom odvedl bývalý inspektor svou společnici do hotelu v ulici Douai, kde bydlel. Janvier si vzal pokoj ve stejném hotelu. Zatelefonoval:

„Ještě nevstali. Čekám.“

Trochu před jedenáctou hodinou se Lapointe, který stále doprovázel Maigreta, seznámil v přízemí budovy na Zlatnickém nábreží s dosud nepoznanými místnostmi. Byly umístěné podél prázdného průjezdu a jejich okna vedla na dvůr. Tam se Maigret zastavil, dávaje mladému muži znamení, aby zmlkl. Zelený anton s vězni projížděl pod klenbou průjezdu do dvora. Tři nebo čtyři četníci čekali a kouřili cigarety. Dva další vystoupili z vozu, postrkující před sebou velikého chlapa s pouty na zápěstích. Maigret ho neznal. Ještě nikdy ho k němu nepřivedli. Potom byla na řadě křehká stará žena, která sice vzhledem připomínala pronajímatelku židli v kostele, ale už nejméně dvacetkrát ji zatklí pro kapesní krádeže. Následovala svého četníka jako domácí člověk, nazdvihující své příliš dlouhé sukně a otáčející se rovnou k oddělení vyšetřujících soudců.

Slunce bylo jasné, vzduch ve stínu zdi byl namodralý a plný vůní jara a v závanu jarního větříku už bzučelo několik vylíhlých much. Spatřili rezavou hlavu Franse Steuvelse, bez čapky nebo klobouku; jeho šaty byly zmačkané. Zastavil se, jako by ho překvapilo slunce, a dalo se uhadnout, že jeho oči za silnými brýlemi se napůl přivřely. Dali mu pouta jako tomu chlapovi před ním: tento předpis se přísně dodržoval od té doby, co několik obviněných uprchlo právě z tohoto dvora; ten poslední chodbami Justičního paláce. Se svými ohnutými zády a útlu postavou byl Steuvels pravým typem řemeslníka-intelektuála, který čte všechno, co mu padne do rukou, a nemá kromě své práce jinou vášně.

Jeden ze strážců mu podal zapálenou cigaretu a on poděkoval, několikrát spokojeně potáhl a naplnil si plíce vzduchem a tabákovým kouřem. Musel být poslušný, protože s ním jednali laskavě; dříve než ho odvedli do budovy mu dali čas na uvolnění a vypadalo to, že ani on se nezlobí na své strážce a neprojevuje vůči nim žádnou trpkost, žádnou averzi. V interview pana Liotarda bylo něco pravdy. V dřívějších dobách by vedl on sám vyšetřování až do konce a teprve potom by předal muže do rukou soudce.

Nebýt ostatně advokáta, který přiběhl hned po prvním vyšetřování, Maigret by viděl Steuvelse vícekrát a měl by příležitost ho lépe poznat. Ale poněvadž byl s knihařem ve styku jenom deset nebo dvanáct hodin, nevěděl ještě nic ani o něm, ani o celém případu.

Zřídka měl před sebou obviněného tak klidného, tak se ovládajícího, aniž by to vypadalo jako nějaká póza. Steuvels čekal na otázky se skloněnou hlavou, jako by je chtěl pochopit, a na Maigreta se díval jako na nějakého přednášejícího, vysvětlujícího složité myšlenky. Potom chvíli rozmýšlel, hovořil mírným hlasem, trochu zastřeným, pečlivými větami bez jakéhokoli citového zabarvení. Neznepokojoval se, jako to většinou dělají obžalovaní, a i když se některá otázka opakovala dvacetkrát, odpovídal stále stejnými slovy s nesmírnou trpělivostí.

Maigret by ho byl rád poznal více, ale muž mu již tři týdny nepatřil, patřil soudci Dossinovi, který si ho zval i s advokátem k výslechu nejméně dvakrát týdně.

Steuvels byl asi v podstatě bojácný. Zvláštní bylo, že soudce byl také takový. Když před jeho jménem viděl písmeno G, komisař se jednoho dne odvážil na to zeptat a vysoký distingovaný úředník se začervenál.

„Už o tom nemluvte, protože by mi tu znovu začali říkat Anděli, jako moji spolužáci v koleji a později na právnické fakultě. Mé křestní jméno je Gabriel!“

„Teď pojď,“ řekl Maigret Lapointovi. „Usadiš se v mojí kanceláři a budeš brát všechna hlášení dokud nepřijdu.“

Nešel hned nahoru, trochu se potuloval po chodbách s rukama v kapsách a s dýmkou mezi zuby jako člověk, který je tu jako doma. Tu a tam si s někým stiskl ruku. Když usoudil, že vyšetřování je již v běhu, zašel do oddělení vyšetřujících soudců a zaklepal na Dossinovy dveře.

„Dovolíte?“

„Vstupte, pane komisaři.“

Zdvihl se jakýsi muž, malý a štíhlý, velmi štíhlý, oblečený s přílišnou elegancí. Maigret ho ihned poznal, viděl jeho fotografie dříve v novinách. Byl mladý a tvářil se důležitě, aby vypadal starší, předstíral sebejistotu, která se neshodovala s jeho věkem. Byl to dosti hezký chlapec s tmavou pletí a černými vlasy, měl dlouhé nozdry, které se občas zachvěly a díval se lidem do očí, jako by je chtěl přinutit sklopit zrak.

„Pan Maigret, pravděpodobně.“

„Osobně, pane Liotarde.“

„Pokud mne hledáte, rád se s vámi po vyšetřování setkám.“

Frans Steuvels seděl proti soudci a čekal. Spokojil se s krátkým pohledem na komisaře a potom se díval na zapisovatele s perem v ruce v pozadí kanceláře.

„Nehledám vás. Hledám nějakou židli, představte si.“

Vzal jednu za opěradlo a posadil se na ni obkročmo. Stále potahoval ze své dýmky.

„Chcete tu zůstat?“

„Pokud mne soudce nepožádá, abych odešel.“

„Zůstaňte, Maigrete.“

„Protestuji. Pokud má vyšetřování pokračovat za těchto podmínek, vyhrazuji si všechna práva, neboť přítomnost policisty v této kanceláři má bezpochyby ovlivnit mého klienta.“

Maigret se sotva udržel aby nezabručel: „Jen si zpívej, fífik!“

Ale přejel advokáta ironickým pohledem. Ten samozřejmě nemyslel vážně ani slovo z toho, co říkal. Byl to jen jeho způsob jednání. Dosud při každém vyšetřování vyvolával incidenty z těch nejmalichernějších a nejvýstřednějších důvodů.

„Žádný předpis nezakazuje policejnímu důstojníkovi účast na vyšetřování. Když dovolíte, budeme pokračovat tam, kde jsme přestali.“

I Dossina ovlivňovala Maigretova přítomnost a trvalo chvíli než se sebral.

„Ptal jsem se vás, pane Steuvelsi, zda si kupujete konfekční obleky nebo máte svého krejčího.“

„To záleží na okolnostech,“ odpověděl po krátkém přemýšlení obžalovaný.

„Jakých?“

„Oblékání nepřipisují žádnou důležitost. Když potřebuji oblek, koupím si ho hotový, ale také jsem si již nechal oblek ušít.“

„U kterého krejčího?“

„Před několika lety jsem měl oblek, který mi šil soused, polský Žid, který později zmizel. Myslím, že odejel do Ameriky.“

„Byl to modrý oblek?“

„Ne. Byl šedý.“

„Jak dlouho jste ho nosil?“

„Dvě nebo tři léta. Již nevím.“

„A váš modrý oblek?“

„Modrý oblek jsem si nekoupil už asi deset let.“

„Ale sousedé vás ještě nedávno viděli v modrém obleku.“

„Spletli si patrně oblek se svrchníkem.“

To bylo přesné. V jeho bytě našli tmavomodrý svrchník.

„Kdy jste si svrchník koupil?“

„Minulou zimu.“

„Není poněkud nepravděpodobné, že byste si koupil modrý svrchník, když jste měl hnědý oblek? Ty dvě barvy nejsou vhodně zvolené.“

„Nejsem parádník.“

Po celou dobu se advokát Philippe Liotard díval na Maigreta vyzývavě, upřeně, jako by ho chtěl hypnotizovat. Potom, jako by to patrně udělal při soudním jednání, aby ovlivnil porotce, pokrčil se sarkastickým úsměvem rameny.

„Proč nepřiznáte, že oblek nalezený ve vaší skříni patří vám?“

„Protože není můj.“

„Vysvětlte tedy, jak se tam mohl dostat, když téměř neopouštíte svůj byt a není možno se do něj dostat jinak než přes dílnu?“

„To nevysvětlím.“

„Mluvme rozumně, pane Steuvelsi. Nechystám na vás žádnou léčku. Je to již nejméně potřetí, co se zabýváme touto věcí. Kdybychom vám měli věřit, někdo se k vám vloudil bez vašeho vědomí, aby vám dal dva zuby do popela ve vašem kotli. Všimněte si, že ten neznámý zvolil den, kdy vaše žena nebyla přítomná, a že pro to, aby nebyla přítomná, musela odjet do Concarneau, nebo tam poslat někoho jiného, aby poslal telegram o nemoci matky.

Počkejte! To není všechno. Nejenom že jste byl doma sám, ale ještě jste pod kotlem ten den i ten následující udělal takový oheň, že jste musel pětkrát vynášet popel do popelnice. Máme o té věci svědectví domovnice paní Salazarové, která nemá žádný důvod lhát, a která ze své lóže může dobře pozorovat příchody a odchody nájemníků. V neděli ráno jste vykonal pět cest, pokaždé s velkým kbelíkem plným popela. Myslela, že jste zgruntu uklízel a páčil staré papíry. Mám též další svědectví, a to svědectví paní Beguinové, která bydlí v posledním poschodí a která tvrdí, že váš komín kouřil celou neděli. Upřesnila, že se jednalo o černý dým. Otevřela okno a cítila nepříjemný zápach.“

„Cožpak tuto osmašedesátiletou slečnu Beguinovou nepovažují ve čtvrti tak trochu za chudou duchem?“ zasáhl advokát, drtě cigaretu v popelníku a vybíraje novou ze stříbrného pouzdra. „Dovolte také, abych vás upozornil, že po všech čtyřech dnech od 15. do 17. února byla podle meteorologických bulletinů v pařížském regionu abnormálně nízká teplota.“

„To nevysvětluje zuby. To nevysvětluje ani existenci modrého obleku ve skříni, ani skvrny od krve, které se na něm našly.“

„Vy obviňujete, a proto vy musíte podat důkazy. Ale vy nemůžete ani dokázat, že tento oblek patřil mému klientovi.“

„Dovolíte, abych položil jednu otázku, pane soudce?“

Ten se otočil k advokátovi, ale ten neměl čas na protesty, protože Maigret se ihned obrátil k Steuvelsovi a již pokračoval:

„Kdy jste slyšel poprvé mluvit o advokátu Liotardovi?“

Advokát se zdvihl, aby odpověděl, ale Maigret chladnokrevně pokračoval:

„Když jsem skončil s vaším výsledkem, ten večer po vašem zadržení, nebo ještě spíše v ranních hodinách, ptal jsem se vás, zda si přejete pomoc nějakého advokáta. Odpověděl jste mi kladně a označil jste advokáta Liotarda.“

„Striktním právem obviněného je zvolit si advokáta, jakého si přeje, a když tato otázka bude položena znovu, budu muset předat věc disciplinární komisi.“

„Předejte! Předejte! Ptám se vás, Steuvelsi. Dosud jste mi neodpověděl. Nebylo by nic překvapujícího, kdybyste vyslovil jméno muže ze soudní síně, jméno nějakého slavného advokáta, ale to se nestalo. V mé kanceláři jste nestudoval žádný seznam, na nic jste se neptal. Pan Liotard nebydlí ve vaší čtvrti. A myslím, že před třemi týdny se jeho jméno ještě v novinách neobjevilo.“

„Protestuji!“

„Prosím vás. Co se týká vás, Steuvelsi, řekněte mi, zda jedenadvacátého ráno, před návštěvou mého inspektora, jste vůbec slyšel o nějakém advokátu Liotardovi? Jestli ano, řekněte mi kdy a kde.“

„Neodpovídejte!“

Vlám váhal, záda měl ohnutá, pozoroval Maigreta přes své velké brýle.

„Nechcete odpovědět. Dobře. Položím vám jinou otázku. Telefonoval vám pan Liotard jedenadvacátého odpoledne, aby se s vámi domluvil?“

Frans Steuvels stále váhal.

„Nebo jestli chcete, telefonoval jste někomu? Uvedu vás do atmosféry toho dne, který začal jako jiné dny. Bylo slunce a velmi teplo, takže jste nezatopil v kotli topení. Byl jste u své práce u okna, když se objevil můj inspektor a chtěl pod jakousi záminkou navštívit všechny místnosti.“

„Vy ho navádíte!“ zasáhl Liotard.

„Navádím, pane advokáte. Vás přece nevyslýchám. Vy jste hned pochopil, že se o vás policie zajímá, Steuvelsi. V té době byl ve vaší dílně hnědý kufr, ale večer, když přišel s povolením k domovní prohlídce inspektor Lucas, už tam nebyl. Kdo vám telefonoval? Koho jste zburcoval? Kdo k vám přišel mezi Lapointovou a Lucasovou návštěvou? Nechal jsem si ověřit seznam osob, kterým jste obvykle telefonoval a jejichž jména máte v notesu. Ověřil jsem osobně váš telefonní seznam. Jméno Liotard není ani mezi vašimi zákazníky. Přišel vás ale ten den navštívit. Buď jste ho zavolal vy, nebo někdo jiný, koho znáte.“

„Zakazuji vám odpovídat!“

Vlám udělal netrpělivé gesto.

„Přišel sám od sebe.“

„Hovoříte o advokátovi Liotardovi, že?“

Knihař se nyní díval okolo sebe a oči mu jiskřily, jako by měl určité osobní potěšení, že přivedl svého advokáta do nesnází.

„O advokátovi Liotardovi, ano.“

Ten se otočil k zapisovateli, který stále psal.

„Nemáte právo zapisovat do protokolu tyto odpovědi, které nemají s případem nic společného. Já skutečně zašel ke Steuvelsovi, jehož pověst jsem znal, abych se ho zeptal, zda by pro mne mohl udělat nějakou práci. Je to tak?“

„Přesně tak.“

Proč k čertu zatančil v jasně modrých očích Vlám zlomyslný plamínek?

„Jednalo se o ex libris s rodinným erbem, přesně to, pane Maigrete, neboť můj dědeček se jmenoval hrabě de Liotard a z vlastní vůle se titulu vzdal, když přišel na mizinu. Chtěl bych tedy rodinný erb a obrátil jsem se na Steuvelse, o kterém jsem věděl, že je nejlepším knihařem v Paříži, ale jak jsem slyšel, také velice zaměstnaný.“

„Vy jste s ním mluvil jen o erbu?“

„Pardon. Zdá se mi, že mne začínáte vyslýchat. Pane soudce, my jsme tu ve vaší kanceláři a nesouhlasím, aby se do toho zapojoval nějaký policajt. Už když šlo o mého klienta jsem k tomu měl veškeré výhrady. Ale aby člen advokátní komory...“

„Chcete položit Steuvelsovi další otázky, pane komisaři?“

„Žádné. Děkuji vám.“

Bylo to legrační. Pořád se mu zdálo, že knihaře nijak nemrzelo to, co se stalo, a že se dokonce na Maigreta dívá s novou sympatií.

Advokát se zatím posadil, vzal svazek spisů a předstíral, že se do nich zabral.

„Když budete potřebovat, jsem vám kdykoliv k dispozici, pane Liotarde. Víte, kde je má kancelář? Předposlední dveře vlevo na konci chodby.“

Usmál se na soudce Dossina, který se necítil nejlépe.

Ubíral se k malým dveřím, které spojovaly Justiční palác s budovou soudní policie. Tady to bylo jako v úlu více než kdy jindy, telefony za dveřmi drnčely, všude čekali lidé, inspektoři běhali sem a tam po chodbách.

„Myslím, že na vás někdo čeká v kanceláři, pane komisaři.“

Když otevřel dveře kanceláře, našel tam Fernandu a mladého Lapointa, který seděl za jeho stolem, poslouchal ji a dělal si poznámky, Zmateně vstal. Knihařova žena měla běžový gabardénový kostým s páskem a nevýrazný klobouk ze stejné látky.

„Jak se má?“ ptala se. „Viděl jste ho? Je pořád nahoře?“

„Má se velmi dobře. Přiznává, že Liotard přišel do dílny jedenadvacátého odpoledne.“

„Stala se vážná událost,“ řekla. „Hlavně vás prosím, abyste to, co vám řeknu, bral vážně. Dnes ráno jsem odešla z ulice Turenne jako obvykle, abych odnesla oběd do Santé. Znáte tu soupravu malých kastrolků, do kterých dávám jídlo?“

Nastoupila jsem do metra na stanici Saint-Paul a přestoupila na Châtelet. Cestou jsem si koupila noviny, protože jsem neměla dříve čas. U dveří bylo místo k sezení. Posadila jsem se a začala jsem číst článek, který jistě znáte. Položila jsem soupravu kastrolků na podlahu vedle sebe a cítila jsem na noze, jak jsou teplé. To byla doba, kdy odjíždějí vlaky, neboť několik stanic před Montparnassem nastupovalo do vagónu plno lidí se zavazadly. Zabrala jsem se do čtení a nedávala pozor, co se děje okolo mne, když pojednou jsem měla pocit, že se někdo dotýká mé soupravy. Měla jsem tak tak čas, abych spatřila ruku, která se pokoušela dát na místo kovovou rukověť. Vstala jsem a obrátila jsem se k svému sousedovi. Přijížděli jsme do stanice Montparnasse, kde jsem měla přestoupit. Skoro všichni vystupovali. Nevím, jak se to stalo, ale podařilo se mu převrhnout soupravu na oběd a odejít ještě dříve na nástupiště, než jsem se mu mohla pořádně podívat do tváře... Jídlo se vylilo. Přinesla jsem kastrolky sem, ale jsou kromě toho nejspodnějšího skoro prázdné. Podívejte se sám. Spojuje je kovový pásek zakončený rukověťí. To se samo od sebe neotevřelo. Jsem si jistá, že mne někdo sledoval a pokusil se dát do jídla určeného Fransovi jed.“

„Ondes to do laboratoře,“ řekl Maigret Lapointovi.

„Možná, že se tam nic nenajde, protože chtěli jed nasypat do horního kastrolku, ale ten je prázdný. Přesto mi ale musíte věřit, pane komisaři. Víte přece, že jsem k vám byla vždycky upřímná.“

„Vždycky?“

„Podle možnosti. Ale tentokrát se jedná o Fransův život. Pokoušejí se ho zlikvidovat a ti lotři k tomu chtěli použít mne.“

Hořce polkla.

„Kdybych alespoň nebyla tak zabraná do čtení novin, mohla jsem si všimnout toho člověka. Všechno, co vím je, že měl plášť do deště přibližně stejné barvy, jako je můj, a že měl černé sešlapané střevíce.“

„Mladý?“

„Ne moc mladý. Ale také ne starý. Tak na rozhraní. Nebo spíše člověk bez věku; víte, co tím chci říci? Na plášti u ramene měl skvrnu, všimla jsem si jí, když chtěl zmizet.“

„Velký? Hubený?“

„Spíš malý. Nanejvýš střední postavy. Připomínal krysu, chcete-li znát můj dojem.“

„A jste si jista, že jste ho nikdy neviděla?“

Přemýšlela.

„Ne. Nikoho mi nepřipomíná.“

Potom si to rozmyslela:

„Něco mne napadá. Právě jsem četla článek s tou historkou o dámě s malým chlapcem v hotelu Beauséjour. Připomínal mi jednoho z těch dvou mužů, o kterém majitelka řekla, že vypadal jako prodáváč pornopohlednic. Nesmějete se mi?“

„Ne.“

„Nemyslíte, že si vymýšlím?“

„Ne.“

„Myslíte si, že se ho pokoušeli zabít?“

„Je to možné.“

„Co budete dělat?“

„Ještě nevím.“

Lapointe se vrátil a oznámil, že laboratoř podá zprávu až za několik hodin.

„Myslíte, že by bylo lepší, kdyby se spokojil s vězeňskou stravou?“

„Bylo by to moudré.“

„Jistě se diví, proč jsem mu neposlala jídlo. Uvidím ho až za dva dny při návštěvě.“

Neplakala, nedělala žádné scény, ale její tmavé oči byly naplněny neklidem a zoufalstvím.

„Pojďte se mnou.“

Mrkl na Lapointa, předešel ho na schodišti a na chodbách, které byly stále opuštěnější. S potížemi otevřel okno, které vedlo na dvůr, kde čekal zelený anton.

„Už brzy přijde dolů. Dovolíte? Mám ještě nahoře práci.“

Rukou naznačil jaká je to hromada.

Sledovala ho nedůvěřivě, potom se oběma rukama chytila mříží a pokoušela se podívat co nejdál k místu, kde by se Steuvels měl objevit.

V / Příhoda s kloboukem

Bylo uklidňující opustit kanceláře, jejichž dveře bez ustání bouchaly za pobíhajícími inspektory, kde bez ustání vyzváněly všechny telefony najednou; Maigret stoupal po prázdném schodišti k vrcholu Justičního paláce, kde sídlily laboratoře a trestní rejstřík.

Byla už skoro tma a na špatně osvětleném schodišti, které se podobalo schodišti v tajemném hradu, předcházel Maigreta jeho obrovský stín.

V rohu podkrovní místnosti Moers se zeleným štítkem na čele a s velkými brýlemi na očích pracoval pod lampou, kterou si ocelovým lankem podle potřeby přitahoval nebo odtahoval od své práce. Moers nechodil do ulice Turenne, aby se vyptával sousedů a pil perrody či bílé víno v jednom ze tří barů. Nesledoval nikoho na ulici, ani nestrávil noc na stráží před zavřenými dveřmi. Nikdy se nerozčiloval, nenechal se ničím strhnout, ale přesto často zůstával skloněn nad svým stolem až do rána. Stalo se, že tak jednou strávil tři dny a noci za sebou.

Maigret si beze slova vzal židli se slaměným výpletem na sedáku, přisedl si k inspektorovi, zapálil si dýmku a pomalu z ní pobářoval. Zaslechl nad hlavou pravidelný hluk na vikýři a uvědomil si, že se počasí změnilo, že začíná pršet.

„Podívejte se na ně, šéfe,“ řekl Moers a podával mu jako vějíř karet hrst fotografií.

Ve svém koutku vykonal opravdu skvělou práci. Podle nejasných popisů, které mu dodali, oživil jakýmsi způsobem osobní charakteristikou tři osoby, o nichž nic nevěděl: tlustého hnědého cizince ve vybraném obleku, mladou ženu s bílým kloboučkem a konečně komplice, co se podobal „prodáváči pornopohlednic“. Aby to dokázal, měl sice k dispozici statisíce kartotéčních štítků z trestního rejstříku, ale byl asi jediný, kdo si je dokázal uchovat dostatečně v paměti, aby uskutečnil to, co trpělivě stvořil.

První balíček, který Maigret zkoumal, obsahoval asi čtyřicet fotografií muže tlustého, ale pěstěného, tak trochu Řeka nebo Levantince, s hladkými vlasy, s prsteny na rukou.

„Nejsem s nimi příliš spokojený,“ povzdychl si Moers, jako by ho pověřili ideálním obsazením postav pro film. „Můžete to přesto s nimi zkusit. Dávám ale přednost těmto.“

V druhém balíčku bylo asi patnáct fotografií a nad každou měl Maigret chuť zatleskat, tak se podobaly obrazu, jaký si vytvořil podle popisu majitelky hotelu Beauséjour. Na zadní straně fotografií se mohl Maigret dozvědět všechno o zaměstnání těchto lidí. Dva nebo tři byli prodáváči tipů na závodističích. Jeden byl brutální lupič, kterého znal velmi dobře, neboť ho osobně zatýkal v jednom autobusu, a konečně další individuum bylo známé tím, že před dveřmi hotelů dohazovalo speciální podniky.

V Moersových očích tančily plamínky spokojenosti.

„Je to zábavné, že? Ale pro ženu nemám skoro nic, protože naše fotografie se nedělají s kloboukem. Přesto pokračuji.“ Maigret si zastrčil fotografie do kapsy, zůstal tu ještě chvíli pro potěšení a potom s povzdychem přešel do sousední

laboratoře, kde se ještě stále pracovalo na jídlech z Fernandiných kastrolků. Nic neobjevili. Buď byla ta historka úplně vymyšlená s cílem, který nechápal, anebo ta osoba neměla čas jed nasypat, nebo byl jed teprve v té části jídla, která se celá vylila ve vagónu metra.

Maigret se vyhnul kancelářím soudní policie a vyšel do deště na Zlatnické nábřeží, vyhnul si límec svrchníku a cestou k mostu Saint-Michel musel nejméně desetkrát zamávat rukou, než mu konečně jedno taxi zastavilo.

„Na náměstí Blanche, na roh ulice Lepic.“

Nebyl spokojený ani se sebou, ani s postupem pátrání. Zlobil se zejména na Philippa Liotarda, který ho donutil vzdát se obvyklých metod a dát do chodu hned od začátku celý policejní aparát. Nyní se případem zabývalo příliš mnoho lidí, které nemohl osobně kontrolovat, případ se zbytečně komplikoval, vynořovaly se nové osoby, o nichž skoro nic nevěděl, a nedovedl uhodnout jejich úlohu.

Už nejméně dvakrát měl chuť začít vyšetřování úplně sám, úplně od začátku, pomalu, uvážlivě, podle své oblíbené metody, ale to už nebylo možné, všechno už bylo v pohybu a nešlo to zastavit.

Byl by se například rád vyptal znovu domovnice, ševce odnaproti, staré slečny ze čtvrtého poschodí. Ale k čemu by to bylo? Všichni už se jich vyptávali, inspektoři, novináři, amatérští detektivové, lidé z ulice. Jejich výpovědi se objevovaly v novinách a neměli už co dodat. Bylo to jako stopa libovolně pošlapaná padesátkou lidí.

„Myslíte, pane Maigrete, že ho ten knihař zabil?“

Byl to šofér, který ho poznal a familiárně se ho vyptával.

„Nevím.“

„Na vašem místě bych se hlavně zabýval tím chlapcem. Podle mne je to ten pravý konec a to neříkám jenom proto, že mám kluka v jeho věku.“

Dokonce i šoféři se do toho pustili!

Vystoupil na rohu ulice Lepic a vstoupil do baru na rohu, aby si vypil skleničku. Déšť stékal ve velkých kapkách z markýzy nad terasou, kde několik žen postávalo jako v nějakém muzeu voskových figur. Většinou je znal. Některé si vodily zákazníky do hotelu Beauséjour. Byla mezi nimi jedna velice tlustá, stojící ve dveřích tak, že je téměř celé zaplnila, a ta se na něj usmála v domněnku, že přichází k ní, ale potom ho poznala a omluvila se.

Vystoupil po špatně osvětleném schodišti, našel majitelku v kanceláři, tentokrát oblečenou v černých hedvábných šatech a s brýlemi se zlatými obroučkami, s vlasy zářivě rezatými.

„Posaďte se. Dovolíte okamžik?“

Zakřičela na schodišti:

„Ručník na sedmnáctku, Emmo!“

Vrátila se.

„Našel jste něco?“

„Přál bych si, abyste si pozorně prohlédla tyto fotografie.“

Nejprve jí podal několik fotografií žen vybraných Moersem. Prohlížela jednu po druhé, pokaždé zakývala záporně hlavou a vrátila mu balíček.

„Ne. To není vůbec ten druh. Ona je přece mnohem distingovanější než tyto ženy. Možná není tak distingovaná. Ale je taková jak se patří, chápete? Vypadá jako mladá slušná žena, zatímco ty, co mi ukazujete, by mohly patřit k mým zákaznicím.“

„A tihle?“

Byli to muži s černými vlasy. Pokaždé zakroutila záporně hlavou.

„Ne. To vůbec není ono. Nevím, jak vám to mám vysvětlit. Tihle vypadají jako přivandrovalci. Víte, pan Levine by se mohl klidně ubytovat ve velkém hotelu na Elysejských polích a nikdo by se nad tím nepozastavil.“

„A tihle?“

Podal jí s povzdechem poslední balíček. Při třetí fotografii znehybněla a podívala se kradmo na komisaře. Nechtěla hovořit?

„Je to on?“

„Možná. Počkejte, podívám se blíže u světla.“

Nějaké děvče vystupovalo po schodech se zákazníkem, který se držel ve stínu.

„Vezmi si sedmičku, Clemence. Právě jsme ji uklidili.“

Vyměnila si brýle na nose.

„Přisahala bych, že je to on, ano. Je škoda, že se nehýbe. Kdybych ho viděla při chůzi, dokonce jenom zezadu, poznala bych ho hned. Ale je málo pravděpodobné, že bych se mylila.“

Na zadní straně fotografie napsal Moers resumé kariéry tohoto muže. Maigret byl překvapený, když zjistil, že to byl pravděpodobně Belgičan jako knihař. „Pravděpodobně“, protože byl znám pod řadou různých jmen a nikdo neznal jistě jeho skutečnou totožnost.

„Děkuji vám.“

„Doufám, že mi to připsíte k dobru. Mohla jsem také dělat, že ho neznám. Možná, že jsou to nebezpeční lidé a že tím hodně riskuji.“

Byla tak navoněná a pachy domu byly tak pronikavé, že byl šťastný, když se ocitl na chodníku a mohl se nadýchnout vzduchu ulice po dešti.

Ještě nebylo sedm hodin. Malý Lapointe šel asi vyhledat svoji sestru, aby ji pověděl podle jeho rady, co se událo dopoledne na Zlatnickém nábřeží. Byl to hodný chlapec. Ještě příliš nervózní, příliš podléhající emocím, ale pravděpodobně z něj dokáží něco udělat. Lucas si ve své kanceláři stále hrál na šéfa orchestru, spojen telefonů se všemi službami, se všemi kouty Paříže, kde hledali to trio. Co se Janviera týče, ten stále neopouštěl Alfonsiho; ten se

vrátil do ulice Turenne a zůstal víc jak hodinu v suterénu s Fernandou.

Komisař si vypil ještě sklenici piva a pročetl při tom Moersovy poznámky, které mu cosi připomínaly:

Alfred Moss, belgické národnosti (?). Přibližně čtyřicet dva let.

Byl asi deset let artistou v music-hallech.

Patřil ke skupině akrobatů na hrazdě: Moss, Jeff a Joe.

Maigret si na ně vzpomínal. Pamatoval si zejména na toho, který hrál klauna v příliš širokých černých šatech, ve velikánských botách, s modrou bradou, s obrovitými ústy a zelenou parukou. Jeho klouby vypadaly úplně vymknuté, padal zdánlivě tak těžce, že se zdálo být úplně nemožné, aby si něco nezlomil.

Pracoval ve většině zemí Evropy i ve Spojených státech, kde jezdil čtyři roky s cirkusem Barum. Po nehodě skončil se svou artistickou prací.

Následovala jména, pod který mi ho později poznala policie: Mosselaer, Van Vlanderen, Paterson, Smith, Thomas.

Postupně ho zatkl v Londýně, Manchesteru, Bruselu, Amsterdamu a třikrát nebo čtyřikrát v Paříži.

Pro nedostatek důkazů nebyl nikdy odsouzen. A ať to bylo pod tím nebo oním jménem, měl vždy papíry bezpečně v pořádku a mluvil čtyřmi nebo pěti jazyky tak dokonale, že mohl měnit národnost podle své libosti.

Poprvé, když ho stíhali v Londýně, vydával se za švýcarského občana a pracoval tam jako tlumočník v jakémsi prvotřídním hotelu. Kufřík se šperky zmizel z jednoho apartmá, odkud ho viděli vycházet, ale majitelka šperků, stará Američanka, dosvědčila, že to byla ona, kdo ho povolal do pokoje, aby jí přeložil jakýsi dopis z Německa.

V Amsterdamu byl podezříván o čtyři roky později z gangsterského přepadení. Ani v tomto případě neměli důkazy a on zmizel na nějaký čas z oběhu. Potom se jím opět zbytečně zabývala zpravodajská služba v Paříži v době, kdy se ve velkém pašovalo přes hranice zlato. Moss se mezitím stal Josephem Thomasem a pendloval mezi Francií a Belgií.

Poznal život nahoře i dole, jednou bydlel v luxusním hotelu nebo paláci a brzy zase v pochybných špeluňkách. V posledních třech letech o něm nebylo slyšet vůbec. Nevědělo se ani v které zemi a pod jakým jménem pracuje, pokud vůbec ještě pracuje.

Maigret odešel do telefonní kabiny a zavolal Lucase.

„Jdi nahoru za Moersem a požádej ho o všechny informace o jistém Mossovi. Řekni mu, že je to jeden z našich mužů. Dá ti popis osoby a všechno ostatní. Vyhlas všeobecné pátrání. Ale ať ho nezatýkají. Pokud ho najdou, ať se pokusí ho neznepokojovat. Rozumíš?“

„Jasně, šéfe. Zase mi hlásili nějaké dítě.“

„Kde?“

„Na třídě Denfert-Rochereau. Poslal jsem tam kohosi. Už nemám dost lidí. Volali také ze Severního nádraží. Šel tam Torrence.“

Měl chuť se trochu projít v dešti a šel přes Anverské náměstí, kde se podíval na lavičku, na které čekávala paní Maigretová a ze které nyní kapala voda. Naproti, na budově na rohu ulice Trudaine bylo na tabuli napsáno vybledlými písmeny: DENTISTA.

Ještě se sem vrátí. Byla spousta věcí, které by chtěl udělat a které ho nával práce nutil odkládat na další dny.

Skočil do autobusu. Když přišel před dveře bytu, byl překvapen, že neslyší rámusení z kuchyně a necítí žádnou vůni.

Vešel, prošel jídelnou, kde ještě nebylo prostřeno, a konečně viděl paní Maigretovou v kombiné, jak si stahuje punčochy.

To bylo u ní tak nezvyklé, že se nezmohl ani na slovo a ona se dala do smíchu, když si všimla jeho vyvalených očí.

„Zlobíš se, Maigrete?“

V jejím hlase byla nějaká prudká veselost, jakou neznal, a na posteli viděl její nejlepší šaty a sváteční klobouk.

„Musíš se dnes spokojit se studenou večeří. Představ si, že jsem byla tak zaměstnaná, že jsem ani neměla čas něco připravit. Ostatně v posledních dnech přicházíš málokdy k večeři!“

A sedíc v lenošce, masírovala si nohy se spokojenými povzdechů.

„Myslím, že jsem se v životě tak nenachodila.“

Stál tam ve svrchníku s promočeným kloboukem na hlavě, díval se a čekal a ona ho tak nechávala úmyslně trápit.

„Začala jsem velkými obchodními domy, i když jsem si byla skoro jistá, že je to zbytečné. Ale člověk nikdy neví; nechtěla bych si později vyčítat svou nedbalost. Potom jsem prošla celou ulicí La Fayette, šla jsem nahoru ulicí Notre-Dame-de-Lorette a procházela jsem se po ulici Blanche a Clichy.“

Sešla jsem opět k Opeře, to všechno pěšky, i když začalo pršet. Musím ti ale říct, že včera, aniž bych ti o tom povídala, jsem už udělala čtvrt Ternes a Elysejská pole. Opět pro uspokojení svého svědomí, protože jsem věděla, že v těchto místech je všechno velmi drahé.“

Konečně pronesl větu, na kterou čekala a kterou se pokoušela už hezkou chvíli vyprovokovat.

„Co jsi hledala?“

„Přece klobouk! Nepochopil jsi? Ta historka mne trápila. Pomyslela jsem si, že to není práce pro muže. Kostým, to je kostým, zvláště když je modrý. Ale klobouk, to je něco jiného a já jsem si ten klobouk dobře prohlédla. Bílé klobouky jsou v módě několik týdnů, jenomže ani jeden klobouk není úplně stejný s druhým. Chápeš? Nemrzí tě, že dnes budeme mít jenom studené jídlo? Přinesla jsem uzeniny od italského lahůdkáře, parmskou šunku, hříbky v octě a hromadu malých připravených předkrmů.“

„Klobouk?“

„Zajímá tě to, Maigrete? Zatím co čekáš, kape z tvého klobouku na koberec. Udělal bys lépe, kdybys ho odložil.“

Jistě se jí něco podařilo, poněvadž jinak by nebyla v tak škádlivé náladě a nedovolila by si s ním tak zahrávat. Bylo lepší ji nechat a zachovat si bručounský výraz, neboť z toho měla radost. Mezitím, co si oblékala plátěné šaty, posadil se na okraj postele.

„Věděla jsem dobře, že to nebyl klobouk od nejpřednějších modistek a že by bylo zbytečné hledat v ulici de la Paix, Saint-Honoré nebo na třídě Matignan. Ostatně v těchto obchodech se nic nedává do výlohy a bylo by třeba vstoupit a hrát si na zákaznici. Umiš si představit, jak zkouším klobouky u Caroline Reboux nebo Rose Valois?”

Ale nebyl to také klobouk z obchodních domů Galeries nebo Printemps. Něco mezi tím. Byl to klobouk od modistky a od modistky, která má vkus. Proto jsem obešla menší firmy v okolí Anverského náměstí, což není tak daleko. Viděla jsem dobrou stovku bílých klobouků, a přece jsem se nakonec zastavila před perlově šedým kloboučkem v ulici Caumartin u „HELENE et ROSINE“. Byl to přesně ten klobouk, ale v jiném tónu, a byla jsem si jistá, že se nemýlím. Říkala jsem ti, že klobouček dámy s chlapečkem měl na okraji závojiček ne širší než na tři nebo čtyři palce, který zakrýval právě jen oči. Ten šedý klobouček ho měl také?”

„Šla jsi dovnitř?”

Maigret se musel přemáhat, aby se nesmál, protože to bylo jistě poprvé, co se nesmělá paní Maigretová zamíchala do pátrání a bezpochyby také poprvé vstoupila do kloboučnictví v okolí Opery.

„To tě překvapuje? Myslíš, že už jsem příliš tlustá matrona? Vstoupila jsem, ano. Měla jsem strach, že už bude zavřeno. Zeptala jsem se co nejpřirozeněji, jestli nemají stejný klobouk v bílém. Dáma mi odpověděla že ne, že je mají jenom v bleděmodré, žluté a nefritově zelené. Dodala, že měla také jeden v bílé, ale že ho již před měsícem prodala.“

„Co jsi udělala? zeptal se Maigret znepokojeně.

Řekla jsem jí s velkým povzdechem: To bude asi ten, který jsem viděla na hlavě své přítelkyně.“

„Znáte hraběnku Panettiovou?” zeptala se mne s nepřilíh lichotivým překvapením.

„Setkala jsem se s ní. Ráda bych ji zase viděla, protože jsem dostala zprávu, že se po mně ptala, ale já jsem někam založila její adresu.“

„Předpokládám, že je stále... Chtěla se zarazit. Tak úplně mi nevěřila. Ale neodvážila se nedokončit větu. Předpokládám, že je stále v hotelu Claridge.“

Paní Maigretová se na něj podívala triumfálně a uštěpačně zároveň, ale přese všechno se jí rty trochu zachvěly. On hrál svou úlohu bručouna až do konce a zabrumlal:

„Doufám, že jsi nešla vyslychat vrátného do Claridge?”

„Ihned jsem se vrátila domů. Zlobíš se?”

„Ne.“

„Nadrobila jsem ti s tím příběhem plno mrzutostí a pokouším se ti pomoci. Teď pojď jíst, protože myslím, že bys měl něco sníst dříve, než tam půjdeš.“

To jídlo mu připomnělo jejich první společné večeře v době, kdy objevovala Paříž a žasla nad připravenými lahůdkami u italských obchodníků. Bylo to spíše papáníčko než večeře.

„Myslíš, že moje informace je dobrá?”

„Za předpokladu, že sis nezmýlila klobouk.“

„Tím jsem si jistá. Kdyby se jednalo o střevíce, už bych si tolik nevěřila.“

„Co je to zase za historku s těmi střevíci?”

„Když sedíš na lavičce v parčíku, máš na očích střevíce své sousedky. Jednou, když jsem se na ně pozorně podívala, viděla jsem, že je v rozpacích a snaží se zastrčit nohy pod lavičku.“

„Proč?”

„Vysvětlím ti to, Maigrete. Neškleb se tak. Není to tvoje chyba, že nevíš nic o ženských záležitostech. Předpokládej, že nějaká osoba, zvyklá šít v prvotřídních salónech, chce vypadat nenápadně jako obyčejná maloměšťáčka. Koupí si konfekční kostým, to je snadné. Může si také koupit nepřilíh luxusní klobouk, i když bych si kloboukem asi nebyla úplně jistá.“

„Co chceš vlastně říci?”

„Že ho měla předtím, ale myslela si, že se podobá dosti jiným bílým kloboukům, jaké nosí v této sezóně midinetky. Sundá šperky, dobře! Ale je jedna věc, na kterou by si těžko zvykla: na hotové střevíce. Perfektní boty z prvotřídních salónů nohy choulostivěji. Často jsi mne slyšel naříkat a víš, že ženy mají nohy citlivé. Tak citlivé, že dáma si nechá střevíce v domnění, že si toho nikdo nevšimne. Ale to je omyl, protože to je první věc, na kterou se podívám. Obyčejně dochází k opaku: vidíš hezkou elegantní ženu s drahými šaty nebo kožesinovým pláštěm a střevíce mají za pár šestáků.“

„Měla drahé střevíce?”

„Střevíce ušité na míru, určitě. Nevyznám se v tom tolik, abych mohla říci, kdo je šil. Jiné ženy by to snad uměly určit.“ Po večeři ještě chvíli odpočíval, dal si skleničku trnkového likéru a vykouřil si dýmku.

„Jdeš do Claridge? Nevrátiš se příliš pozdě?”

Vzal si taxi, vystoupil naproti hotelu na Elysejských polích a šel rovnou k pultu recepčního. Byl tu už noční vrátný, kterého již léta znal a to bylo lepší, protože noční vrátní vědí obvykle o hostech více než denní recepční.

Jeho příchod na takové místo vždy vyvolal stejný efekt. Lidé z recepce, zástupce ředitele a dokonce i liftboy vždycky svařtili obočí a hádali, co není v pořádku. V luxusních hotelích nemají rádi skandály a přítomnost komisaře kriminální policie zřídka ohlašuje něco dobrého.

„Jak se máte, Benoíte?”

„Jde to, pane Maigrete. Američané začínají utrácet.“

„Hraběnka Panettiová je pořád tady?”

„Je to skoro měsíc, co odjela. Chcete, abych zjistil přesné datum?”

„Doprovázela ji rodina?”

„Jaká rodina?”

V hotelu byl v té době klid. Většina hostů byla mimo, v divadle nebo na večeři. V zlatavém světle se poslíčci s uvolněnými rukama opírali o mramorové sloupky a zdálky pozorovali komisaře, kterého všichni od vidění znali.

„Neznám její rodinu. Už léta bydlí pokaždé tady... a...“

„Řekněte mi, viděl jste už hraběnku v bílém klobouku?“

„Samozřejmě. Jeden jí přinesl několik dnů před odchodem.“

„Měla také modrý kostým?“

„Ne. To jste se spletl, pane Maigrete. Modrý kostým nosila její komorná nebo společnice, chcete-li, tedy slečna, která s ní cestuje.“

„Vy jste nikdy neviděl hraběnku Panettiovou v modrém kostýmu?“

„Kdybyste ji znal, neptal byste se na to.“

Maigret mu pro všechny případy podal fotografie zhotovené Moersem.

„Je tady někdo, kdo se jí podobá?“

Benoît se podíval na komisaře s překvapením.

„Jste si jist, že jste se nezmýlil? Ukazujete mi tu ženu, kterým není více než třicet let a hraběnce nechybí moc do sedmdesátky. Podívejte! Budete se na ni muset zeptat asi u vašich kolegů z mravnostního, ti ji musí znát. Vidali jsme ji již oblečenou do všech možných barev, ano. Hraběnka patří mezi naše nejoriginálnější zákazníky.“

„Především, víte o koho se jedná?“

„Je to vdova po hraběti Panettim, italském průmyslníku a zbrojaři. Žije tak trochu všude, v Paříži, v Cannes, v Egyptě.“

Myslím, že každý rok jezdí také do Vichy.“

„Pije?“

„Spíše nahrazuje vodu šampaňským a nedivil bych se, kdyby si čistila zuby značkou Pommery brut! Obléká se jako mladá dívka, líčí se jak panenka, a tráví většinu svých nocí v kabaretech.“

„Její komorná?“

„Přiliš jí neznám. Často je mění. Tuhle jsem tu viděl teprve letos. Loni měla velkou zrzavou dívku, povoláním masérku, protože se nechává každý den masírovat.“

„Znáte jméno té mladé ženy?“

„Gloria něco. Nemám při ruce její kartu, ale řeknou vám to v kanceláři. Nevím, jestli pochází z Itálie nebo jenom z jihu, možná z Toulouse.“

„Malá brunetka?“

„Ano. Elegantní, slušná, hezká. Viděl jsem jí málokdy. Neměla zvláštní pokoj, bydlela s hraběnkou v apartmá a také tam se svou paní jedla.“

„Žádný muž?“

„Jenom zeť, který ji přichází čas od času navštívit.“

„Kdy?“

„Bezprostředně před jejím odchodem. Na data se zeptejte v recepci. Nebydlí v hotelu.“

„Znáte jeho jméno?“

„Myslím že Krynker. Je to Čech nebo Maďar.“

„Dost tlustý, asi čtyřicetiletý brunet?“

„Ne. Naopak. Blondýn a mnohem mladší. Řekl bych sotva třicet let.“

Přerušila je skupina Američanek ve večerních šatech, které odevzdávaly klíče a požadovaly sehnat taxi.

„Mohl byste přísahat, že je to opravdu zeť? Měla nějaké avantýry?“

„Nevím. Neříkám ani ano, ani ne.“

„Strávil tu někdy zeť noc?“

„Ne. Ale několikrát si spolu večer vyšli.“

„S komornou?“

„Nikdy večer s hraběnkou nechodila. Ani jsem ji nikdy neviděl ve večerních šatech.“

„Víte, kam jely?“

„Do Londýna, pokud si dobře vzpomínám. Ale počkejte! Na něco jsem si vzpomněl. Erneste! Pojd' sem! Neměj strach! Nechala tu hraběnka Panettiová svá velká zavazadla?“

„Ano, pane.“

Vrátný vysvětlil:

„Stává se často, že klienti, cestující na kratší nebo delší cesty, tu nechávají část svých zavazadel. Máme tu zvláštní úschovnu. Hraběnka tu nechala svá zavazadla.“

„Neřekla, kdy se vrátí?“

„Pokud vím, tak ne.“

„Odejela sama?“

„Se svou komornou.“

„Taxíkem?“

„Na to byste se musel zeptat mého denního kolegy. Bude tady zítra od osmi hodin.“

Maigret vytáhl z kapsy Mossovu fotografii. Vrátný na ni jenom mrkl a udělal grimasu.

„Toho tu nenajdete.“

„Znáte ho?“

„Paterson. Znal jsem ho i pod jménem Mosselaer, když jsem pracoval v Miláně před patnácti lety. Mají ho v merku všech drahých hotelů a neodvážá se tam již objevit. Ví, že by tam nedostal pokoj a ani by mu nedovolili projít halou.“

„Vy jste ho v poslední době neviděl?“

„Ne. Kdybych ho potkal, chtěl bych na něm sto lir, co si ode mne kdysi vypůjčil a nikdy je nevrátil.“

„Má váš denní kolega telefon?“

„Můžete mu zatelefonovat do jeho vily v Saint-Cloud, ale málokdy odpoví. Nemá rád, když ho někdo večer vyrušuje a většinou vyvěšuje aparát.“

Tentokrát se však ozval a současně bylo slyšet hudbu z rádia.

„Hlavní skladník by bezpochyby byl přesnější. Vzpomínám si, že jsem jí volal taxi. Obvykle jí obstarávám při odchodu z hotelu jízdenky na vlak nebo letenky.“

„Tentokrát jste to neudělal?“

„Ne. Ale teď mne to překvapilo. Možná, že odjela soukromým vozem.“

„Nevíte, zda její zeť Krynker měl vůz?“

„Samozřejmě. Velké americké auto čokoládové barvy.“

„Děkuji vám. Asi se s vámi uvidím ještě zítra ráno.“

Přešel do kanceláře recepce, kde zástupce ředitele v černém kabátě a proužkovaných kalhotách osobně vyhledal přihlašovací listky.

„Opustila hotel šestnáctého února večer. Mám před očima její účet.“

„Byla sama?“

„V ten den tu vidím dvě večeře. Jedla tedy se svou společnicí.“

„Půjčil byste mi ten účet?“

Byly tam den po dni zaznamenané výdaje hraběnky v hotelu a Maigret si to chtěl prostudovat s odpočinutou hlavou.

„S podmínkou, že mi jej vrátíte! Jinak budeme mít potíže s berním úřadem. A proč vlastně policie pátrá po takové osobnosti jako je hraběnka Panettiová?“

Zamyšlený Maigret jen tak tak že neodpověděl: „To kvůli mé ženě“. Včas se ale vzpamatoval a zabručel:

„Ještě nevím. Někáká historka s kloboukem.“

VI / Prádelna Starého záletníka

Maigret zatlačil do otáčecích dveří a spatřil girlandy světel Elysejských polí. V dešti připomínaly plačící oči. Chystal se sejít dolů ke křižovatce, ale náhle svraštil obočí. U stromu, nedaleko prodavačky květin, která se také chránila před deštěm, stál Janvier, díval se na něj žalostně i komicky a snažil se mu něco naznačit.

Šel k němu.

„Co to tu provádíš?“

Inspektor mu ukázal na siluetu, která se rýsovala před jedním z mála osvětlených výkladů. Byl to Alfonsi a předstíral hluboký zájem o výlohu s kufry.

„On vás sleduje. Tak se stalo, že vás sleduji také.“

„Viděl Liotarda po návštěvě v ulici Turenne?“

„Ne. Zatelefonoval mu.“

„Nech ho být. Chceš, abych tě zavezl domů?“

Janvier bydlel skoro na cestě k němu, v ulici Réaumur.

Alfonsi je viděl odcházet oba dva, zdál se být překvapený, popletený, ale když Maigret přivolal taxi, rozhodl se, také se obrátit a vzdálil směrem k Vítěznému oblouku.

„Je něco nového?“

„Hromada. Skoro příliš.“

„Mám se zítra ráno ještě zabývat Alfonsim?“

„Ne. Jdi do kanceláře. Bude tam asi práce pro všechny.“

Když inspektor vystoupil, řekl Maigret šoférovi:

„Jedte do ulice Turenne.“

Nebylo ještě příliš pozdě. Neurčitě doufal, že se u knihaře ještě Ebude svítit. Byla by to ideální chvíle pro dlouhý rozhovor s Fernandou. Kvůli nějakému záblesku ve výloze vystoupil z auta, ale zjistil, že uvnitř je všechno temné.

Váhal zaklepat a vrátil se na Zlatnické nábřeží, kde měl službu Torrence. Dal mu nové instrukce.

Když po špičkách vstoupil do ložnice, paní Maigretová byla už v posteli. Svlékal se potmě, aby ji neprobudil, ale ona se zeptala:

„Klobouk?“

„Skutečně ho koupila hraběnka Panettiová.“

„Viděl jsi ji?“

„Ne. Ale je jí asi pětasedmdesát let.“

Lehl si se starostmi a špatnou náladou. Když se ráno probudil, ještě pršelo, a při holení se řízl.

„Budeš pokračovat v pátrání?“ zeptal se manželky, když mu s natáčkami ve vlasech přinesla snídani.

„Mám ještě něco udělat?“ zeptala se vážně.

„Nevím. Když už jsi začala...“

Na rohu Voltairova bulváru si koupil noviny, ale nenašel tam žádné nové prohlášení Philippa Liotarda, žádnou novou výzvu. Noční vrátný v hotelu Claridge byl diskretní, protože se nemluvalo ani o hraběnce.

Na Zlatnickém nábřeží Lucas vystřídal Torrence, převzal jeho instrukce a stroj naplno pracoval: hledali nyní italskou hraběnku na Azurovém pobřeží, v cizích hlavních městech a současně se zajímali o člověka jménem Krynker a o komornou.

Na zastávce autobusu v jemném deštiku četl nějaký muž proti němu noviny a v těch komisař spatřil titulek, který ho

přiměl k zadumání:

Pátrání přešlapuje na místě

Kolik lidí se právě v této chvíli věci zabývalo? Hlidali stále nádraží, přístavy, letiště. Pokračovali v prohlídkách hotelů a zařízených nájemních bytů. Nejen v Paříži a ve Francii, ale i v Londýně, Bruselu, Amsterdamu a Římě hledali stopu po Alfrédu Mossovi.

Maigret sešel ulicí Turenne, vstoupil do Tabac des Vosges, aby si koupil balíček šedého tabáku do dýmky, a při té příležitosti vypil sklenku bílého vína. Nebyli tu žádní žurnalisté, jenom lidé ze čtvrti, kteří už začínali o věc ztrácet zájem. U kniháře bylo zavřeno. Zaklepal a uviděl Fernandu vystupovat po točitých schodech ze suterénu. Měla vlasy na natáčkách jako paní Maigretová, a když ho viděla před výlohou, nejprve zaváhala, ale potom mu konečně přišla otevřít dveře.

„Chtěl bych si s vámi chvilku popovídat.“

Na schodech bylo chladno, protože v kotli se netopilo.

„Chcete jít dolů?“

Následoval ji do kuchyně, kde předtím, než ji vyrušil, uklízela. Vypadala unaveně a v očích měla sklíčenost.

„Chcete šálek kávy? Mám ji právě horkou.“

Přijal, sedl si ke stolu, ona si sedla proti němu a přikryla si nahé nohy cípy županu.

„Alfonsi byl u vás ještě včera. Co vám chtěl?“

„Nevím. Ptal se hlavě na otázky, které jste mi kladl, a doporučil mi, abych si na vás dala pozor.“

„Mluvila jste s ním o tom pokusu s otrávením manžela?“

„Ano.“

„Proč?“

„Něfekl jste mi, že mám mlčet. Ani nevím, jak na to přišla řeč. Pracuje pro Liotarda a je přirozené, že by měl všechno vědět.“

„Nikdo jiný vás už nenavštívil?“

Zdálo se mu, že zaváhala, ale mohla to být také únava, která přemáhala Vlámovu ženu. Nalila si plný hrnek černé kávy. Musela se povzbuzovat velkou dávkou.

„Ne, nikdo.“

„Řekla jste manželovi, proč už mu nebudete nosit jídlo?“

„Mohla jsem mu to říct. Děkuji vám.“

„Nikdo vám netelefonoval?“

„Ne. Myslím, že ne. Stane se, že slyším telefon zvonit. Ale když se sem dostanu zdola, už nikoho nezastihnu.“

Vytáhl z kapsy fotografii Alfréda Mosse.

„Znáte tohoto muže?“

Podívala se na portrét, potom na Maigreta a řekla docela přirozeně:

„Samozřejmě.“

„Kdo je to?“

„To je Alfréd, bratr mého muže.“

„Kdy jste ho viděla naposledy? Je to už dlouho?“

„Vidím ho málokdy. Někdy nepříjde ani jednou za rok. Žije nejčastěji v cizině.“

„Víte, co dělá?“

„Ne docela přesně. Frans říká, že je to chudák, ztroskotanec, který nikdy neměl štěstí.“

„Nepovídal vám o jeho zaměstnání?“

„Vím, že pracoval v jakémsi cirkuse, že to byl akrobat a že si zlomil při pádu páteř.“

„A potom?“

„Není nějakým impresáři?“

„Řekli vám, že se nejmenuje Steuvels, jako jeho bratr, nýbrž Moss? Vysvětlili vám proč?“

„Ano.“

Váhala pokračovat, dívala se na fotografii, kterou Maigret nechal ležet na kuchyňském stole vedle hrnku s kávou, potom vstala, aby zhasla pod hrcem vody plyn.

„Musela jsem to uhádnout. Možná, že kdybyste v této věci vyslýchal Franse, že by vám řekl více.“

Víte, jeho rodiče byli velmi chudí, ale to není celá pravda. Ve skutečnosti jeho matka dělala v Gandu, nebo spíše na jeho předměstí stejnou práci, jakou jsem dělala dříve já. Navíc ještě pila. Někdy se ptám, zda nebyla napůl šílená. Měla sedm nebo osm dětí a většinou nevěděla, kdo je jejich otcem. To Frans si později zvolil jméno Steuvels. Jeho matka se jmenovala Mosselaerová.“

„Je mrtvá?“

„Myslím, že ano. Nechce o tom mluvit.“

„Zůstal v kontaktu se svými bratry a sestrami?“

„Nemyslím. Jenom Alfred se přijde čas od času na něj podívat, ale málokdy. Musí se mít občas dobře a jindy špatně, protože někdy se zdá být bohatý a dobře oblečený, přijede taxíkem před dům a přinese dárky, zatímco jindy vypadá spíše uboze.“

„Kdy jste ho viděla naposledy?“

„Nechte mne přemýšlet. V každém případě to jsou už dva měsíce.“

„Zůstal na večeri?“

„Jako obyčejně.“

„Řekněte mi, nepokoušel se váš manžel vás během těch návštěv odtud vzdálit pod nějakou záminkou?“
„Ne. Proč? Zůstávali sami v dílně, ale zezdola, kde jsem vařila, jsem mohla slyšet co povídají.“
„O čem povídali?“
„O ničem zvláštním. Moss vzpomínal rád na doby, kdy byl akrobatem, a na země, ve kterých žil. Také pokaždé dělal narážky na jejich dětství a jejich matku. Tak jsem se dozvěděla některé věci.“
„Předpokládám, že Alfred je mladší.“
„O tři nebo čtyři roky. Potom ho Frans chodíval doprovázet až na roh ulice. To byla jediná chvíle, kdy jsem s nimi nebyla.“
„Nikdy se nemluvílo o obchodech?“
„Nikdy.“
„Alfred také nikdy nepřivedl nějakého přítele nebo přítelkyni?“
„Vždycky jsem ho viděla samotného. Myslím, že byl kdysi ženatý. Ale nejsem si tím jista. Zdá se, že tu byly nějaké narážky. V každém případě ale miloval nějakou ženu a velmi pro ni trpěl.“
V té malé kuchyni, odkud nebylo vidět ven, a kde se muselo celý den svítit, bylo teplo a klid. Maigret by měl rád proti sobě Franse Steuvelse a promluvil si s ním jako s jeho ženou.
„Vy jste mi při mé poslední návštěvě říkala, že bez vás nikdy nevycházela ven. Ale čas od času přece chodil do banky?“
„Tomu ale neříkám vyjít si. To jsou jen dva kroky. Musel pouze přejít náměstí Vosges.“
„Jinak jste byli spolu od rána do večera?“
„Skoro. Já chodila nakupovat, ale samozřejmě jenom ve čtvrti. Jednou za měsíc jsem zašla do města, abych si něco koupila. Nejsem žádná parádnice, to jste si mohl všimnout.“
„Nejezdila jste za rodinou?“
„Mám jenom matku a sestru v Concarneau a bylo zapotřebí poslat falešný telegram, abych je jela navštívit.“
Zdálo se, že Maigretu cosi popuzuje.
„Měla jste nějaký pevný den, kdy jste odcházela?“
Snažila se myšlenku uchopit a odpovědět na ni.
„Ne. S výjimkou dne prádla, samozřejmě.“
„Protože vy tu neperete?“
„Kde bych to dělala? Musím chodit pro vodu do přízemí. Nemohu udělat z dílny sušárnu a v suterénu by prádlo neuschlo. V létě jednou týdně a v zimě jednou za čtrnáct dní jdu do prádelny u Seiny.“
„Kam přesně?“
„Ke Starému záletníkovi, právě u Pont Neuf. Mám na praní vždy půl dne a druhý den ráno jdu pro suché prádlo, připravené k žehlení.“
Maigretovi se viditelně ulevilo, uvolnil se, bafal z dýmky s mnohem větší radostí a jeho pohled oživil.
„Prostě jeden den v týdnu v létě a jednou za čtrnáct dní v zimě tu byl Frans docela sám.“
„Ne celý den.“
„Chodíte do prádelny ráno nebo odpoledne?“
„Odpoledne. Pokoušela jsem se tam chodit ráno, ale to bylo komplikované kvůli úklidu a vaření oběda.“
„Měla jste klíč od domu?“
„Samozřejmě.“
„A musela jste ho často použít?“
„Co tím chcete říct?“
„Zda jste ho při návratu musela použít, protože váš manžel nebyl v dílně?“
„Málokdy.“
„Stalo se to?“
„Myslím. Ano.“
„Nedávno?“
Musela o tom také přemýšlet, protože zaváhala.
„V týdnu, kdy jsem odjížděla do Concarneau.“
„Který den perete?“
„V pondělí.“
„Vrátil se dlouho po vás?“
„Moc ne. Asi za hodinu.“
„Ptala jste se ho, kam šel?“
„Neptám se ho nikdy na nic. Je svobodný. Nemám právo mu klást otázky.“
„Nevíte, zda opustil čtvrt? Neznepokojovala jste se?“
„Byla jsem na prahu, když se vrátil. Viděla jsem ho vystupovat z autobusu na rohu ulice Franc-Bourgeois.“
„Z autobusu, který přijížděl z centra nebo od Bastilly?“
„Z centra.“
„Podle té fotografie by se zdálo, že oba bratři mají stejnou postavu.“
„Ano. Alfred vypadá trochu hubenější, protože má úzkou tvář, ale tělo má svalnatější. Vzájemně si nejsou podobní, mají jenom oba dva rezavé vlasy. Ale zezadu jsou si podobní tolik, že bych si je mohla splést.“
„Jak býval Alfred oblečený?“
„Jak kdy. To už jsem vám říkala.“
„Myslíte, že si chodil od bratra půjčovat peníze?“

„Myslela jsem na to, ale nezdá se mi to být pravděpodobné. V žádném případě přede mnou.“

„Neměl při své poslední návštěvě modrý oblek?“

Podívala se mu do očí. Pochopila.

„Jsem si jista, že nosil tmavý oblek. Když člověk žije v umělém osvětlení, nevnímá příliš barvy.“

„Jak to máte zařízené s penězi?“

„S jakými penězi?“

„Dával vám manžel na domácnost každý měsíc peníze?“

„Ne. Když jsem žádné neměla, požádala jsem ho o ně.“

„Nikdy neprotestoval?“

Trochu se začervenala.

„Byl roztržitý. Stále měl dojem, že mi dal peníze včera. Říkal překvapeně: ‚Zase?‘“

„A na vaše osobní potřeby, na vaše šaty a klobouky?“

Nyní mu začala klást otázky ona, jako by na tuto chvíli už dlouho čekala.

„Poslyšte, pane komisaři, nejsem příliš inteligentní, ale nejsem ani pitomá. Vy jste se mne ptal, inspektoři se mne ptali, novináři také a to ani nepočítám prodavače v obchodech a lidi z okolí. Zastavil mne na ulici i mladý sedmáctiletý chlapec, co si hraje na detektiva a dával mně otázky, které měl připravené v notýsku. Především mi odpovězte upřímně: Věříte, že Frans je vinen?“

„Vinen čím?“

„Dobře to víte: že zabil člověka a spálil jeho tělo v kaloriferu?“

Váhal. Mohl by jí odpovědět cokoli, ale chtěl být upřímný.

„Nic o tom nevím.“

„V tom případě: proč ho tedy držíte ve vězení?“

„Především to nezávisí na mně, nýbrž na vyšetřujícím soudci. A potom je třeba mít na zřeteli, že všechny materiální důkazy svědčí proti němu.“

„Zuby,“ odsekla ironicky.

„A zejména skvrny od krve na modrých šatech. A nezapomeňte ani na ten zmizelý kufr.“

„Který jsem nikdy neviděla!“

„Na tom nezáleží. Jiní ho viděli, přinejmenším jeden inspektor. Je také skutečností, že jakoby náhodou vás v té době povolají na venkov falešným telegramem. Nyní, jenom mezi námi dodávám, že kdyby to záviselo na mně, viděl bych raději vašeho manžela na svobodě, ale v jeho vlastním zájmu bych se obával propuštění. Víte, co se přihodilo včera,“

„Ano. Na to právě myslím.“

„Ať už je vinný či nikoliv, zdá se, že některým lidem vadí.“

„Proč jste mi přinesl ukázat fotografii jeho bratra?“

„Protože je oproti vašemu mínění dosti nebezpečný zločinec.“

„Zabil někoho?“

„O tom pochybuji. Tento druh lidí zabíjí jen zřídka. Ale je hledán policií tři nebo čtyř států a je to více než patnáct let, co žije z krádeží a podvodů. Překvapuje vás to?“

„Ne.“

„Už jste si to také pomyslela?“

„Když mi Frans řekl, že jeho bratr je nešťastný, myslela jsem si, že to slovo nešťastný nepoužívá v obvyklém slova smyslu. Myslíte, že Alfréd by byl schopen unést nějaké dítě?“

„Musím vám znovu opakovat, že o tom ještě nic nevím. Ostatně, slyšela jste někdy mluvit o hraběnce Panettiové?“

„Kdo je to?“

„Hodně bohatá Italka žijící v Claridge.“

„Také byla zabita?“

„Je to možné. Stejně je ale možné, že jednoduše tráví svou dovolenou v Cannes nebo Nizze. Budu to vědět večer. Chtěl bych se ještě jednou mrknout na účetní knihu vašeho manžela.“

„Pojďte. Chci vám položit hromadu otázek, na které v duchu hledám odpověď. Myslím na to, když tu nejste. Měla bych si je psát do notýsku jako ten mladík, co si hraje na detektiva.“

Nechala ho vyjít před sebou po schodišti a vzala z poličky velkou černou knihu, kterou už policie zkoumala pětkrát nebo šestkrát.

Seznam na konci knihy obsahoval jména všech starých i nových knihařových zákazníků podle abecedy. Jméno Panetti tam nebylo. Ani jméno Krynker.

Steuvels měl drobný trhaný rukopis, ze kterého některá písmena přečnívala a zvláště charakteristické bylo písmeno r a t.

„Slyšela jste někdy jméno Krynker?“

„Pokud si vzpomínám, tak ne. Víte, žijeme spolu celý den, přesto si nedovolím klást mu otázky. Připadá mi, pane komisaři, že někdy zapomínáte, že jsem trochu jiná než ostatní ženy. Vzpomeňte si, kde mne potkal. Jeho gesto mne vždycky udivovalo. A nyní mne právě při našem rozhovoru napadlo, že to snad udělal právě pro pomyšlení na to, v čem žila jeho matka.“

Maigret jako by už neposlouchal, šel velkými kroky ke dveřím, prudce je otevřel a chytil Alfonsiho za límec jeho kabátu z velbloudí srsti.

„Pojď sem. Už zase začínáš? Rozhodl ses strávit své dny mně v patách?“

Alfonsi se snažil chovat furiantsky, ale komisařova ruka mu tiskla límec a třásla jím jako loutkou.

„Co tady děláš? Řekneš to?“

„Čekám, až odejdete.“

„Abys zase otravoval tuto ženu?“

„Je to moje právo. Od chvíle, kdy se rozhodla mne přijmout...“

„Co vlastně hledáš?“

„Na to se zeptejte pana Liotarda.“

„Liotard sem, Liotard tam, na jednu věc tě upozorňuji: ještě jednou tě uvidím, jak jsi mi v patách, a dám tě zavřít pro příživnictví, rozumíš!“

To nebyla nějaká výhrůžka do větru. Maigret věděl, že žena, se kterou Alfonsi žije, tráví většinu svých nocí v kabaretech na Montmartru a chodívá s příležitostnými hosty do hotelu.

Když se vrátil k Fernandě, vypadal, jako by se mu ulevilo. Viděli postavu bývalého inspektora uhánět v dešti k náměstí Vosges.

„Na co se vás ptá?“

„Pořád to samé. Chce vědět, na co se mne ptáte, co jsem vám odpovéděla, o co se zajímáte, jaké předměty zkoumáte.“

„Myslím, že vás nyní nechá na pokoji.“

„Myslíte si, že pan Liotard ublíží mému manželů?“

„V každém případě je třeba za daného stavu věcí ho nechat pracovat.“

Musel znovu sestoupit, protože zapomněl na kuchyňském stole Mossovu fotografii.

Místo aby se obrátil směrem ke Zlatnickému nábreží, přešel ulici a vstoupil do ševcova krámků.

Ačkoliv bylo teprve devět hodin, ten už měl v sobě několik skleniček a páchl bílým vínem.

„Tak jak to jde, pane komisaři?“

Oba krámy byly jeden proti druhému. Když švec a knihař zvedli oči od práce, museli se vidět, neboť je dělila jenom šířka ulice.

„Vzpomínáte si na některé knihařovy zákazníky?“

„Na některé ano.“

„Na tohohle?“

Strčil mu pod nos fotografii. Fernanda je z protější strany pozorovala s neklidem.

„Říkám mu klaun.“

„Proč?“

„Nevím. Protože se mi zdá, že má hlavu klauna.“

Náhle se podrbal na hlavě, jako by objevil něco zábavného.

„Poslyšte, zaplaťte mi skleničku vína a věřím, že vám mohu něco poskytnout za vaše peníze.“

Povídal jsem o klaunovi a to slovo mne přivedlo ke kufří. Proč? Protože klauni přicházejí do manéže s kufřem.“

„To jsou spíš augusti.“

„Augusti nebo klauni, to je to samé. Půjďme na skleničku?“

„Potom.“

„Vy mi nevěříte? Děláte chybu. Ryzi jako zlato, to je, co vždycky říkám. No dobře! Ten váš chlápek je určitě muž s kufřem.“

„Jaký muž s kufřem?“ Švec se na něj zaškaredil.

„Nechcete si se mnou zahrávat? Cožpak nečtete noviny? O čem se mluvilo na začátku? Což se mne nevyptávali jestli jsem neviděl vycházet s kufřem Franse, nebo jeho ženu, nebo někoho jiného?“

„A vy jste viděl muže z fotky vycházet s kufřem?“

„Ne ten den. To mne tehdy nenapadlo. Myslím jindy.“

„Chodil často?“

„Často, ano.“

„Například jednou za týden? Nebo za čtrnáct dní?“

„Je to možné. Nechci si vymýšlet, protože vím, jak se do mne pustí advokát, až se to dostane před soud. Říkám jen, že přicházel často.“

„Ráno? Odpoledne?“

„Odpovídám: odpoledne. Víte proč? Protože si vzpomínám, že jsem ho viděl, když už svítila světla, tedy odpoledne.“

Přicházel vždycky s malým kufřem.“

„Hnědým?“

„Pravděpodobně. Cožpak nejsou všechny kufry hnědé? Sedl si do koutku v dílně a čekal, až práce bude hotová, a pak zase s kufřem odešel.“

„Trvalo to dlouho?“

„Nevím. Ale určitě víc než hodinu. Někdy jsem měl pocit, že tam zůstává celé odpoledne.“

„Chodil v některý přesný den?“

„To také nevím.“

„Přemýšlejte, než mi odpovíte. Viděl jste někdy toho muže ve stejnou chvíli jako paní Steuvelsovou?“

„Ve stejnou chvíli jako Fernandu? Počkejte! Na to si nevzpomínám. Každopádně jednou odešli oba spolu a Frans zamykal dílnu.“

„Kdy to bylo?“

„To bych si musel rozmyslet. Půjďme na skleničku?“

Chtě nechtě s ním musel Maigret jít do Grand Turenne a švec ihned nasadil triumfální tvář.

„Dvě skleničky dobrého! Platí komisař!“

Vypil tři jednu za druhou a chtěl začít znovu se svou klaunskou historií, ale Maigret se ho dokázal zbavit. Když přecházel před knihařovou dílnou, dívala se na něj Fernanda vyčítavě. Ale musel splnit svůj úkol až do konce. Vstoupil do lože domovnice. Právě loupala brambory.

„Vida! Už jste zase ve čtvrti!“ prohodila trpce, uražená, že ji tak dlouho zanedbávali.

„Znáte tohoto muže?“

Šla si vzít brýle do zásuvky. „Neznám jeho jméno, jestli se na to ptáte, ale už jsem ho viděla. Švec vás neinformoval?“ Žárlila na to, že se ptal těch druhých dříve než ji.

„Viděla jste ho často?“

„Viděla jsem ho, to je všechno, co vím.“

„Byl to knihařův zákazník?“

„Patrně ano, když navštěvoval jeho dílnu.“

„Nepřišel i při jiných příležitostech?“

„Myslím, že také byl u nich na obědě, ale zabývám se tak málo záležitostmi nájemníků!“

Papírnictví naproti, kartonáž, obchodnice s deštníky, to byla jenom rutina, pořád stejné otázky, stejné pohyby, portrét, který si lidé vážně prohlíželi. Někteří váhali. Jiní muže viděli, aniž by si vzpomněli za jakých okolností.

Ve chvíli, kdy už Maigret čtvrt' opouštěl, napadlo ho ještě jednou otevřít dveře Tabac des Yosges.

„Viděl jste už někdy tohoto chlapíka, šéfe?“

Výčepní nezaváhal.

„Muž s kufrem,“ řekl.

„Vysvětlíte to.“

„Nevím, co prodává, ale musí chodit dům od domu. Přicházel dost často, vždycky po obědě. Objednával si minerálku z Vichy a vysvětlil mi, že má žaludeční vřed.“

„Zůstával dlouho?“

„Někdy čtvrt hodiny, někdy déle. Hledíte, sedal vždycky támhle u okna.“

Odkud mohl pozorovat kus ulice Turenne!

„Musel asi čekat na hodinu schůzky se svým zákazníkem. Jednou, není to ani dlouho, tu zůstal celou hodinu a nakonec požádal o telefonní známku.“

„Nevíte, koho volal?“

„Ne. Když se vrátil, tak ihned odešel.“

„Kterým směrem?“

„Nedával jsem pozor.“

Protože právě vstoupil reportér, zeptal se patron polohlasem Maigreta:

„Může se o tom mluvit?“

Ten pokrčil rameny. Bylo zbytečné to tajit, zvláště nyní, když švec všechno věděl.

„Když chcete?“

Když vstoupil do Lucasovy kanceláře, ten právě s někým hovořil telefonem a musel tedy hezkou chvíli čekat.

„Hledám pořád hraběnku. Společnost Wagon-Lits ji zná velmi dobře, ale nepoužila žádnou z jejích služeb již několik měsíců. Také jsem měl na drátě většinu velkých hotelů v Cannes, Nice, Antibes a Villefranche. Nic. Zkoušel jsem také kasina. Nevkročila tam. Lapointe mluví anglicky a právě hovoří se Scotland Yardem. Nevím, kdo se zabývá Itálií.“

Když se Maigret vrátil od soudce Dossina, šel ještě nahoru pozdravit Moerse a vrátil mu přebytné fotografie.

„Žádný výsledek?“ ptal se ubohý Moers.

„Jeden ze tří, to není špatně, teď je jenom třeba najít ty dva další, ale je možné, že nikdy neprošli antropometrií –“

V poledne ještě stále nenašli ani stopu po hraběnce Panettiové a dva vyburcovaní italští novináři čekali neklidně před dvěma Maigretovy kanceláře.

VII / Maigretova neděle

Paní Maigretová byla překvapena, když ji v sobotu ve tři hodiny manžel zatelefonoval a zeptal se jí, zda už začala vařit večeři.

„Ještě ne. Proč? .. Co říkáš? Já chci, samozřejmě. Pokud si jsi jistý, že budeš volný. Jistě jistý? Platí. Obléknu se. Budu tam. U hodin. Ano. Ne, já nechci zelí, ale dám si ráda poté lorraine. Cože? Neděláš si legraci? Mluvíš vážně, Maigrete? Kam chci? Je to příliš krásné, než aby to mohla být pravda, a hádám, že mne zavoláš asi po hodině, abys mi oznámil, že nepřijdeš ani k večeři, ani se vyspat. No, přesto se připravím!“

Tak se stalo, že v tu sobotu místo pachu kuchyně voněl byt v ulici Richarda Lenoira koupeli a kolínskou a také trochu sladkým parfémem, který si paní Maigretová schovávala jen pro výjimečné příležitosti.

Maigret přišel na schůzku do alsaské restaurace v ulici Enghine skoro přesně, opozdil se jenom o pět minut. Byla to restaurace, kam chodili občas na večeři, a jako by Maigret myslel na stejné věci jako jiní muži, dal si oblíbené kyselé zelí.

„Vybrala jsi film?“

Protože to bylo to, čemu paní Maigretová při telefonickém hovoru příliš nevěřila. Pozval ji strávit večer v kině, které si sama vybere.

Šli do Paramountu na Italském bulváru a Maigret vystál bez brčení frontu na lístky, když předtím vyklepal svou dýmku do obrovského plivátka. Slyšeli elektrofonické varhany a viděli, jak se odspodu vynořuje orchestr, zatímco opona se proměňovala v jakýsi syntetický západ slunce. Teprve po několika animovaných kresbách to paní Maigretová pochopila. Promítali ukázky z příštího filmu, potom krátkou reklamu na sladké snídaně a nábytek na úvěr.

Policejní prefektura nám oznamuje...

To bylo poprvé, co viděla tuto výzvu na plátně. Hned potom promítali antropometrickou fotografii Mosse zepředu, pak z profilu, se všemi falešnými jmény.

Prosíme všechny osoby, které potkaly tohoto muže během dvou posledních měsíců, aby zatelefonovaly naléhavě na...

„To bylo kvůli tomuhle?“ řekla, když už byli na ulici a ušli kus cesty domů pěšky, aby se nadýchlí čerstvého vzduchu.

„Nejenom proto. Ostatně to není můj nápad. Prefektovi to navrhovali už dávno, ale nebyla dosud příležitost to realizovat. Moers si všiml, že fotografie v novinách jsou více či méně zkeslené kvůli rastru štočku a nanesení barvy. V kině naopak zvětšení i těch nejmenších charakteristických rysů vzbudí pozornost.“

„Konečně ať to bylo pro to či něco jiného, vydělala jsem na tom. Jak dlouho jsme již nebyli spolu v kině?“

„Tři týdny?“ zeptal se upřímně.

„Přesně dva a půl měsíce!“

Trochu se hašteřili, ale jenom pro zábavu. A ráno, kvůli slunci, které bylo opět zářivé a jarní, si Maigret v koupelně zpíval. Šel celou cestu pěšky skoro prázdnými ulicemi až na Zlatnické nábřeží a byla radost vidět široké chodby soudní policie s otevřenými dveřmi do prázdných kanceláří.

Lucas přišel před chvílí. Přišel už i Torrence a Janvier; ani nebohý Lapointe se neopozdil, ale protože to bylo v neděli, pracovali tak trochu amatérsky. Nechali otevřené dveře mezi kanceláři a čas od času místo hudby zaslechli hlas zvonů z celé čtvrti.

Lapointe jediný přinesl novou zprávu. Včera před odchodem ho Maigret požádal:

„Kde vlastně bydlí ten žurnalista, co se dvoří tvé sestře?“

„Už se nedvoří. Mluvíte o Antoinu Bizardovi?“

„Pohádali se?“

„Nevím. Možná, že mají ze mne strach.“

„Chtěl bych jeho adresu.“

„Nemám ji. Vím, kde obvykle jí, ale pochybuji, že by moje sestra věděla více. Zeptám se v redakci.“

Když přicházel, podal Maigretovi kus papíru. Byla to požadovaná adresa. V ulici Provence, ve stejném domě jako bydlel Philippe Liotard.

„To je dobře, maličký. Děkuji,“ řekl komisař bez jakéhokoliv komentáře.

Kdyby bylo trochu tepleji, sundal by si sako a byl by jenom v košili jako lidé, kteří v neděli doma kutí, protože právě na kutění měl chuť.

Všechny jeho dýmky byly seřazeny na stole a on vytáhl z kapsy svůj velký černý notes, který stále plnil poznámkami, na které se později skoro nikdy nedíval.

Dvakrát nebo třikrát zahodil do košíku velké listy papíru, na které cosi črtal. Potom si nakreslil kolonky. Potom změnil záměr. Nakonec jeho práce zaznamenala obrat.

Čtvrtek, 15. února. – Hraběnka Panettiová v doprovodu komorné Glorie Lotti opouští Claridge v čokoládovém chysleru svého zetě Krynker.

Datum bylo potvrzeno denním vrátným. Co se týče vozu, informace poskytl garážmistr z hotelu a ten také oznámil hodinu odjezdu – sedm hodin večer. Dodal, že stará dáma vypadala ustaraně a zeť na ni pospíchal, jako kdyby měli zmeškat vlak nebo nějakou důležitou schůzku.

Pořád žádné stopy po hraběnce Panettiové? Šel se ujistit do Lucasovy kanceláře, neboť Lucas zde stále přijímal ze všech stran hlášení.

I když včera italští novináři dostali na kriminální policii jen málo údajů, poskytl jim naopak některé jiné; skutečně znali hraběnku Panettiovou. Sňatek její jediné dcery Betty nadělal v Itálii plno halasu, neboť pro matčin nesouhlas dívka utekla z domu a provdala se v Monte Carlu. Bylo to před pěti lety a od té doby se obě ženy nesetkaly.

„Kdyby byl Krynker v Paříži,“ říkali italští žurnalisté, „pak by patrně šlo o další pokus o sblížení.“

Pátek, 16. února. – Gloria Lotti se s bílým hraběčným kloboučkem vydá do Concarneau, odkud posílá telegram Fernandě Steuvelsové a ihned se nočním vlakem vrací, aniž by se s kýmkoliv setkala.

Maigret se pobavil tím, že na okraj papíru nakreslil ženský klobouk se závojičkem.

Sobota, 17. února. – Fernanda po obědě odejde z ulice Turenne a od jede do Concarneau. Manžel ji nedoprovází na nádraží. Ke čtvrté hodině přichází nějaký zákazník pro objednanou práci a najde Franse Steuvelse v jeho dílně, kde nic nevypadá mimořádně. Když se ho ptají na kufr; nevzpomíná si, že by ho viděl. Několik minut po osmé tři lidé, mezi nimi Alfred Moss a pravděpodobně i muž zapsaný v ulici Lepic jako Levine, se nechávají odvézt od nádraží Saint-Lazare na roh ulice Turenne a Frane-Bourjois. Domovnice chvíli před devátou slyší klepání na Steuvelsovy dveře. Má dojem, že všichni tři muži vstoupili.

Na okraji si poznamenal tužkou: Třetí osoba je Krynker?

Neděle, 15. února. – Kalorifer v poslední době nepoužívaný funguje celou noc a Frans Steuvels musí jít nejméně pětkrát na dvůr vynést popel do popelnice. Slečně Beguinové, nájemníci ze čtvrtého poschodí, byl nepříjemný kouř, který měl „divný zápach.“

Pondělí, 19. února. – Stále se topí v kaloriferu. Knihař je celý den sám doma.

Úterý, 20. února. – Policie obdrží anonymní zprávu hovořící o spáleném člověku v peci knihaře. Fernanda se vrací z Concarneau.

Středa, 21. února. – Lapointe jde do ulice Turenne. Vidí zavazadlo s držadlem opraveným provázkem pod stolem v dílně. Lapointe opouští dílnu v poledne, Obědvá se sestrou a vypráví jí o aféře. Slečna Lapointová se setkává se svým

milencem Antoinem Bizardem. Bydlí ve stejném domě jako advokát bez případů Liotard. Telefonuje mu? Odpoledne před pátou hodinou jde advokát do ulice Turenne pod záminkou objednávky exlibris. Když dělá Lucas v pět hodin prohlídku, zavazadlo už tam není. Výslech Steuvelse na kriminální policii. Na sklonku noci označí Liotarda jako svého advokáta.

Maigret šel udělat malou obchůzku a podíval se na poznámky, které dělali inspektoři u telefonu.

Ještě nebyl čas na objednání piva, a tak se spokojil s nácpaním dýmky.

Čtvrtek, 22. února.

Pátek, 23. února.

Sobota...

Celý sloupec dat co nic neřikaly, snad jenom to, že pátrání přešlapuje na místě, noviny jsou navztekané, Liotard zuřivý jako mopslík útočí na soudní policii obecně a na Maigreta zvlášť. Celý sloupec zůstal prázdný až do

Neděle, 10. března. – Muž jménem Levine najímá pokoj v hotelu Beauséjour v ulici Lepic a usazuje se tam s dvouletým chlapcem. Gloria Lotti se vydává za vychovatelku a stará se o chlapce, vodí ho každý den na vzduch na Anverské náměstí, zatímco Levine spí. Nespí v hotelu a opouští ho velmi pozdě v noci po Levinově návratu.

Pondělí, 11. března. – totéž

Úterý, 12. března. – Půl desáté. Gloria a dítě opouštějí jako obvykle hotel Beauséjour. Čtvrt na jedenáct: Moss přichází do hotelu a hledá Levina, ten ihned zabalí své kufry a odchází, Moss zůstává sám v pokoji. Za pět minut jedenáct:

Gloria spatří Levina a spěšně opouští dítě a svěří ho do péče paní Maigretové. Chvilí po jedenácté vstupuje se svým společníkem do hotelu. Setkávají se s Mossem a více než hodinu všichni tři diskutují. Moss odchází první. Ve tři čtvrti na jednu Gloria a Levine opouštějí hotel a Gloria nastupuje sama do taxi. Projíždí Anverským náměstím a bere si chlapce. Nechává se zavést k bráně v Neuilly, potom udá jako další adresu nádraží Saint-Lazare, ale prudce se zastaví na náměstí Saint-Augustin a nastoupí do jiného taxi. Z toho vystoupí stále s chlapcem na rohu čtvrti Montmartre a Velkých bulvárů.

Stránka byla ilustrovaná, neboť Maigret ji okrášlil malůvkami, podobajícími se dětským kresbičkám.

Na další list si poznamenal data, kdy ztratil stopu po jednotlivých osobách:

Hraběnka Panettiová – 16. únor.

Zřízení garáže z Claridge ji viděl naposledy, když nastupovala do čokoládově hnědého chryslera svého zetě.

Kynker?

Maigret váhal, zda má zapsat datum soboty 17. února, protože nebyl žádný důkaz, že byl třetí osobou vyloženou z taxi na rohu ulice Turenne. Pokud to nebyl on, pak jeho stopa zmizela ve stejnou dobu jako stopa staré dámy.

Alfred Moss – úterý, 17. března.

Byl první, kdo opustil hotel Beauséjour k polednímu.

Levine – úterý 17. března –

Půl hodiny po předcházejícím posadil Glorii a dítě do taxi.

Gloria a dítě – stejné datum.

O dvě hodiny později zmizela v davu na montmartrském chodníku.

Byla neděle, 17. března. Od 12. března se neudálo nic nového. Jenom se pátralo. Možná stálo za zaznamenání ještě jedno datum, které přidal do kolonky:

Pátek, 15. března. – Kdosi se v metru pokoušel (?) dát jed do oběda připraveného pro Franse Steuvelse.

Ale to zůstalo pochybné. Experti nenašli žádnou stopu po jedu. V jejím nervovém stavu v posledních dnech se mohla také Fernanda zmýlit při posuzování nešikovnosti nějakého cestujícího. Nebyl to ale určitě Moss, který by se znovu vynořil, neboť toho by Fernanda poznala.

Levine?

Nebo místo jedu se pokusili do kastrolku strčit zprávu?

Maigret, zasažený ve tváři slunečním paprskem, udělal ještě několik malých kresbiček, mrkaje při tom očima: Potom se šel podívat na konvoj člunů plující po Seině a na svatomichalský most, po kterém se procházely nedělně vystrojené rodiny.

Paní Maigretová si asi lehla, jak to občas dělávala v neděli jenom proto, že je neděle, ačkoliv stejně nebyla schopná usnout.

„Janviere! Což kdybychom si objednali malé pivo?“

Janvier zatelefonoval do pivnice Dauphin a majitel se zeptal docela přirozeně:

„A sendviče?“

Z nesmělého telefonického zavolání se Maigret dozvěděl, že i svědomitý soudce Dossin je ve své kanceláři, aby si bezpochyby jako komisař udělal závěry s odpočinutou hlavou.

„Nemáte ještě žádné zprávy o autě?“

Bylo zábavné pomyslet, že v tuto krásnou neděli, plnou vůně jara, stateční četníci při dveřích kostelů či kaváren hlídají vozidla a hledají čokoládový chrysler.

„Mohu se podívat?“ zeptal se Lucas, který se přišel mezi dvěma telefonickými hovory podívat ke komisaři. Zkoumal pozorně komisařovu práci a zdvihl hlavu.

„Proč jste se mne nezeptal? Udělal jsem stejnou tabulku, ale úplnější.“

„Ale bez těch malých kresbiček!“ zažertoval Maigret. „O čem je nejvíce hlášení? O autech? O Mossovi?“

„V této chvíli o automobilech. Je hodně čokoládových aut. Bohužel když se vyptávám, tak nejsou tak docela čokoládová, jsou kaštanová, nebo jsou to citroňny nebo peugeoty. Přesto to ověřujeme. Začínají volat z venkova a ozývá se telefon zdaleka, někdy i ze stokilometrových vzdáleností od Paříže.“

Díky rádiu se do věci nyní zapojila celá Francie. Nezbyvalo tedy než čekat, ale to nebylo nepříjemné. Číšník z restaurace přinesl na velkém tácu pivo a hromadu sendvičů a dalo se očekávat, že přijde dnes ještě vícekrát.

Právě jedli a pili, otevřeli si také okna, neboť slunce pěkně hrálo, když do místnosti vstoupil Moers a mrkal očima, jako by přišel z temné komory. Ani nevěděli, že je v budově, neboť teoreticky tu neměl co na práci. Přišel shora, kde byl v laboratoři docela sám.

„Omlouvám se, že vás vyrušuji, šéfe.“

„Sklenici piva? Je tu ještě jedna.“

„Ne, děkuji. Když jsem včera usínal, trápila mne jedna myšlenka. Tolik se myslelo, že modrý oblek patří nesporně Steuvelsovi, že byly zkoumány pouze ty krvavé skvrny. Ale protože je ten oblek stále nahoře, přišel jsem dnes ráno provést analýzu prachu.“

Byla to skutečně rutinní práce, ale nikdo na to nepomyslel. Moers strčil každý kus obleku do pytle ze silného papíru a pak na něj dlouho klepal, aby z látky vyklepal i sebemenší prášek.

„Našel jsi něco?“

„Dřevěné piliny, velmi jemné, ale ve značném množství. Řekl bych, že spíše to byl dřevěný prach.“

„Jako na pile?“

„Ne. Na pile by byl prach mnohem hrubší. Ten prášek je produktem jemné práce.“

„Například u nábytkáře?“

„Možná. Nejsem si tím jist. Podle mého názoru je to ještě jemnější, ale chtěl bych o tom zítra ještě promluvit se šéfem laboratoře.“

Aniž čekal na konec rozhovoru, vzal Janvier svazek telefonního seznamu a začal studovat všechny adresy v ulici Turenne. Byly tam nejrůznější řemeslnické cechy, ale jako naschvál pracovaly buď s kovy, nebo s papírem.

„Chtěl jsem vám to říci jen tak mimochodem. Nevím, bude-li to k něčemu.“

To nevěděl ani Maigret. V pátrání se dá těžko předpokládat, co může posloužit. V každém případě to spíše podpořilo tvrzení Franse Steuvelse; ten vždy popíral, že by modrý oblek byl jeho. Ale proč si tedy zvolil tak špatně modrý plášť k hnědému obleku?

Telefon! Někdy i šest aparátů bylo najednou v činnosti a spojovatel nevěděl, kde mu hlava stojí, protože nebylo dost lidí, aby brali všechna volání.

„Co je to?“

„Lagny.“

Maigret tam kdysi byl, Malé městečko na břehu Marny se spoustou rybářů na březích a barevných kanoí na vodě. Již si nevzpomínal, který případ ho tam zavedl, ale bylo to v létě, on pil výborné bílé víno a vzpomínka na ně mu ještě přetrvávala.

Lucas si dělal poznámky a dal Maigretovi znamení, že to vypadá vážně.

„Možná máme stopu,“ povzdechl si a zavěsil. „Bylo to četnictvo z Lagny. Již měsíc jsou tam dosti vzrušení případem vozu, co spadl do Marny.“

„Spadl do Marny před měsícem?“

„Z toho, co jsem pochopil, tak ano. Inspektor u aparátu mi toho chtěl tolik vysvětlit a uvést všechny detaily, že jsem nakonec skoro nic nepochopil. Navíc mi citoval jména, která jsem neznal, jako by se jednalo o Ježíše Krista nebo Pasteura, vracel se neustále k nějaké matce Hébertové nebo Robartové, která je každý večer opilá, ale která, jak se zdá, si nedokáže vymýšlet. Stručně tedy, je to téměř měsíc...“

„Řekl ti přesné datum?“

„15. února.“

Maigret s hrдостí, že si tím může posloužit, zkoumal vlastnoručně sestavenou listinu.

15. února. – Hraběnka Panettiová a Gloria opouštějí v sedm hodin večer Claridge v Krynkerově voze.

„Myslel jsem si to. Uvidíte, že toto vypadá vážně. Tedy ta stará žena, která bydlí v osamělém domku na břehu řeky a v létě pronajímá rybářům loďky, si šla jako každý večer vypít svoje do hospůdky. Když se vracela domů, slyšela ve tmě veliký rámus a je si jistá, že to byl hluk auta padajícího do Marny. Tehdy voda stoupala. Malá cesta, odbočující ze silnice, končila ve vodě a byla kluzká kvůli spouště bahna.“

„Řekla o tom ihned četníkům?“

„Mluvila o tom nazítří v hospůdce. Trvalo určitý čas, než se zpráva rozšířila. Konečně se dostala k uším četníků a ti ji vyslechli. Šel se tam podívat četník, ale břehy byly částečně zaplavené a proud tak prudký, že museli na patnáct dnů přerušit dopravu po vodě. Nyní, jak se zdá, se voda navrátila ke svému normálu. Myslím, že nebrali tu historku příliš vážně. Včera, po tom, kdy dostali naši výzvu ke hledání čokoládového vozu, někdo jim zatelefonoval, že viděl minulý měsíc před svým domem na rohu hlavní silnice a odbočky otáčet ve tmě auto této barvy. Byl to čerpadlář benzínu, který právě naplňoval zákazníkovi nádrž, a to vysvětluje, proč byl v tuto hodinu venku.“

„V kolik hodin?“

„Po deváté hodině večer.“

K cestě z Elysejských poli do Lagny stačí dvě hodiny, ale nic ovšem nebránilo Krynkerovi udělat zajižďku.

„A pokračování?“

„Četnictvo požádalo o jeřáb správu silnic a cest.“

„Včera?“

„Včera odpoledne. Bylo tam plno čumilů. Večer cosi zachytili, ale noc jim zabránila v práci pokračovat. Dokonce mi řekli jméno tůně, protože všechny tůně v řece lidé z okolí a rybáři znají; jedna je tam deset metrů hluboká.“

„Vylovili vůz?“

„Dnes ráno. Je to opravdu chrysler čokoládové barvy, typ Alpes-Maritimes. To není všechno. Ve voze je mrtvola.“

„Muže?“

„Ženy. Je strašlivě narušená. Většinu šatstva z ní serval proud. Vlasy jsou dlouhé a šedé.“

„Hraběnka?“

„Nevím. Právě ji objevili. Tělo je stále na břehu pod plachtou a oni se ptají, co mají dělat. Řekl jsem, že jim zavolám.“
Moers před chvílí odešel. Přesto, že by ho nyní komisař velice potřeboval, bylo málo pravděpodobné, že by měli takové štěstí a zastihli ho doma.

„Můžeš mi zavolat doktora Paula?“

Paul se ohlásil osobně.

„Nejste zaměstnán? Nemáte nějaké plány pro dnešní den? Nevadilo by vám, kdybych pro vás zajel a odvezl vás do Lagny? S kuřákem, ano. Ne. Nebude to hezké. Stará žena, která byla v Marně celý měsíc.“

Maigret se rozhlédl okolo sebe a viděl, jak se Lapointe začervenal a odvrátil hlavu. Mladík viditelně hořel touhou šéfa doprovázet.

„Nemáš dnes odpoledne rande s přítelkyní?“

„Och ne, pane komisaři.“

„Umíš řídit?“

„Mám již dva roky řidičský průkaz.“

„Dojdi pro vůz a počkej na mne dole. Ujistí se, že máme dost benzinu!“

A k zklamanému Janvierovi:

„Ty si vezmi další vůz a jeď tou cestou pomalu a vyptávej se garážmistrů, barmanů, prostě koho uznáš za vhodné.

Možná, že auto čokoládové barvy viděl také někdo jiný. Uvidíme se v Lagny.“

Vypil ještě sklenici piva a o chvíli později naložili do auta vousatého doktora Paula. Lapointe pyšně řídil.

„Pojeďu nejkratší cestou?“

„To bude nejlepší, mladíku.“

Byl to jeden z prvních pěkných dnů a na cestě bylo plno vozů, nacpaných rodinami a košíky s jídlem na piknik. Doktor Paul vyprávěl historky z pitev a v jeho podání byly stejně vtipné jako židovské anekdoty či fóry o bláznech. V Lagny se museli zeptat na cestu, vyjet z městečka a udělat velikou objíždku, aby se dostali k ohybu řeky, kde stál jeřáb, obklopený nejméně stovkou lidí. Četníci měli stejné starosti jako v den trhu. Na místě byl jeden důstojník. Vypadalo to, že si oddychl, když poznal Maigreta.

Auto čokoládové barvy, pokryté bahnem, travinami a nedefinovatelnými odpadky tady leželo napříč na břehu a voda ještě vytékala ze všech štěrbin. Karosérie byla zdeformovaná, jedno okénko bylo rozbité, oba světlomety byly napadrté, ale kupodivu jedny dveře se daly otevřít a tudy vytáhli mrtvolu. Mrtvola pod plachtou tvořila jen malou hromádku a zvědavci se na ní dívali s odporem.

„Nechám vás pracovat, doktore.“

„Tady?“

Doktor Paul by to udělal i tady. Viděli ho s věčnou cigaretou v ústech provádět ohledání v těch nejnemožnějších místech; dokonce dokázal přerušit práci, stáhnout gumové rukavice a něco si zajíst.

„Můžete zavést tělo na četnickou stanici, poručíku?“

„Mí muži se o to postarají. Ustupte vy ostatní. A děti pryč! Kdo pouští děti tak blízko?“

Maigret právě zkoumal auto, když ho jakási žena zatahala za rukáv a řekla hrdě:

„Já jsem ho našla.“

„Vy jste vdova Hebartová?“

„Hubartová, pane. Dům, co je vidět támhle za jasany, je můj.“

„Vyprávějte mi, co jste viděla.“

„Popravdě jsem nic neviděla, ale slyšela. Přecházela jsem po vozové cestě na navigaci. To je právě tahle cesta.“

„Pila jste hodně?“

„Jenom dvě nebo tři malé skleničky.“

„Kde jste stála?“

„Asi padesát metrů odtud k mému domu. Slyšela jsem auto, jak přijíždí od hlavní cesty, a řekla jsem si, že to jsou pytláci, protože na milence byla příliš velká zima a jednu chvíli dokonce sprchlo. Když jsem se otočila, jediné, co jsem viděla, byla světla reflektorů. Nemohla jsem předpokládat, že to bude někdy mít význam, chápete? Šla jsem dál a měla jsem dojem, že se auto zastavilo.“

„Protože jste už neslyšela motor.“

„Ano.“

„A otočila jste se k cestě zády?“

„Ano. Potom jsem znovu slyšela motor a myslela jsem si, že se otáčí. Kdežpak! Hned nato jsem slyšela velké plácnutí, a když jsem se otočila, auto už tam nebylo.“

„Neslyšela jste výkřik?“

„Ne.“

„Nevrátila jste se?“

„Měla jsem? Co bych tam samotná ženská pořídila? Ale rozrušilo mne to. Pomyslela jsem na ty ubožáky, co se topí, a pospíchala jsem domů vypít si skleničku, abych se sebrala.“

„Vy jste nezůstala na břehu?“

„Ne, pane.“

„A po tom plácnutí jste už nic neslyšela?“

„Zdalo se mi, že něco slyším, jako kroky, ale pomyslela jsem si, že to je asi králík, kterého ten zvuk vyplašil.“

„To je všechno?“

„Myslíte, že to nestačí? Kdyby mne poslechli, místo toho, aby mi nadávali, že jsem blázen, ta dáma by už dávno byla z vody venku. Viděl jste ji?“

Maigret si s odporem představil tu starou ženu, jak pozoruje jinou starou ženu v rozkladu.

Uvědomovala si vdova Hubartová, že jen zázrakem ji nic nepudilo jít se podívat blíže na to místo, poněvadž by asi také skončila na dně Marny?

„Novináři nepřijdou?“

Čekala na ně s touhou vidět svou fotku v novinách.

Lapointe, celý od bláta, vylezl z auta.

„Nic jsem nenašel,“ řekl. „Náradí je v pořádku v kufru s náhradní pneumatikou. Žádné zavazadlo ani kabelka. Byl tam jenom ženský střevec zapříchý pod sedadlem a ve schránce na palubní desce byla baterka a pár rukavic.“

Dalo se usoudit, že rukavice patřily muži.

„Běž na nádraží, ten večer musel někdo odjízďet vlakem. Pokud ovšem nejsou v městečku taxíky, Sejdeme se na četnické stanici.“

Raději čekal na dvoře a kouřil svou dýmku, zatímco doktor Paul v garáži končil svou práci.

VIII / Rodina hračkaře

„Jste zklamán, pane Maigrete?“

Mladý Lapointe by rád řekl šéfe, jako Lucas, Torrence a většina těch ostatních ze skupiny, ale cítil se stále ještě nováčkem; zdálo se mu, že je to privilegium, které si musí vysloužit, jako třeba nějakou hodnotu. Dovedli domů doktora Paula a vrátili se na Zlatnické nábřeží. Do Paříže, která se jim zdála mnohem zářivější po hodinách strávených plahočením po temném Lagny. Ze svatomichalského mostu mohl Maigret dokonce zahlédnout světlo ve své vlastní kanceláři.

„Nejsem zklamán. Ani jsem nečekal, že by si nádražáci vzpomněli po měsíci, komu štípali jízdenky.“

„Rád bych věděl, na co myslíte.“

Odpověděl docela přirozeně:

„Na zavazadlo.“

„Přisahám vám, že bylo v dílně, když jsem poprvé navštívil knihaře.“

„Nepochybuj i o tom.“

„Jsem si jist, že to nebylo to zavazadlo, které našel inspektor Lucas v suterénu.“

„Ani o tom nepochybují. Nech vůz na dvoře a přijď nahoru.“

Ze vzrušení několika mužů v pohotovosti vycítili, že se něco událo a Lucas, jakmile slyšel Maigreta vstoupit, otevřel prudce dveře jeho kanceláře.

„Informace o Mossovi, šéfe. Mladá dívka a její otec před chvilkou odešli. Chtěli s vámi mluvit osobně, ale po dvou hodinách čekání se rozhodli se mi svěřit. Mladé a hezké dívce je asi šestnáct nebo sedmáct let, má kulatý růžový obličej a dívá se lidem zpřímá do očí. Otec je sochařem, který, pokud jsem to správně pochopil, získal kdysi Římskou cenu. Má ještě ženu a starší dceru. Bydlí na Pasteurově bulváru a vyrábějí hračky. Pokud se nemýlím, slečna doprovázela otce, aby mu zabránila cestou pít; je to asi jeho slabůstka. Nosí široký černý klobouk a uměleckou mašli pod bradou. Poslední měsíce strávil Moss právě u nich pod jménem Peters.“

„Ještě je tam?“

„Kdyby tam byl, poslal bych už inspektory, aby ho zatkli nebo bych tam šel sám. Odešel od nich 12. března.“

„Jinak řečeno v den, kdy i Levine, Gloria a dítě zmizeli po scéně v parčíku na Anverském náměstí.“

„Neznámil jim, že odchází. Odešel ráno jako obvykle a potom se už nevrátil. Myslel jsem, že dáte přednost tomu je osobně vyslechnout. Ah, ještě jedna věc. Philippe Liotard již dvakrát telefonoval.“

„Co chce?“

„Mluvit s vámi. Žádal, abyste mu zavolal do Chope du Negre, pokud se vrátíte před jedenáctou večer.“

Byla to pivnice na bulváru Bonne Nouvelle a Maigret ji znal.

„Spojte mne s Chope!“

Ozvala se pokladní. Nechala advokáta vyvolat.

„To jste vy, pane komisaři? Předpokládám, že jste zavalen prací. Našli jste ho?“

„Koho?“

„Mosse. Šel jsem dnes odpoledne do kina a pochopil jsem. Nemyslíte, že náš vzájemný neúřední rozhovor by mohl být užitečný nám oběma?“

Byla to náhoda. Chvilku předtím v autě myslel Maigret na kufr. A právě v průběhu hovoru malý Lapointe vstoupil do jeho pracovny.

„Jste s přáteli?“ zeptal se komisař Liotarda.

„To nevadí. Když přijdete, odloučím se od nich.“

„Vaše přítelkyně?“

„Ano.“

„Někdo jiný?“

„Někdo, koho nemáte příliš v lásce, dívím se proč, poněvadž ho to velice mrzí.“

Byl tam i Alfonsi. Byli asi opět čtyři, dva muži a jejich přítelkyně.

„Budete mít dost trpělivosti na mne počkat, kdybych přišel trochu později?“

„Budu na vás čekat, jak dlouho budete chtít. Je přece neděle.“

„Řekněte Alfonsimu, že bych ho také rád viděl.“

„To ho potěší.“

„Na shledanou.“

Šel zavřít oboje dveře své kanceláře a zadržel Lapointa, který chtěl diskrétně odejít.

„Pojď sem. Posad' se. Toužíš udělat u policie kariéru, že?“

„Toužím po tom víc než po čemkoliv jiném.“

„Udělal jsi hloupost, že jsi příliš mluvil ten první den. Mělo to následky, jaké si ani neumiš představit.“

„Omlouvám se, měl jsem k sestře takovou důvěru.“

„Chceš se pokusit o něco nesnadného? Okamžik! Neodpovídej příliš rychle. Nejedná se o parádní akci, kdy se tvé jméno octne v novinách. Když uspěješ, budeme o tom vědět jenom my dva. Když selžeš, budu muset tvrdit, že jsi to udělal ze služební horlivosti na vlastní pěst, bez mých instrukcí.“

„Chápu.“

„Nic nechápeš, ale to nevadí. Kdybych to udělal sám a operace se nezdařila, obviňovali by celou policii. Ty jsi tady ještě nováček a budeš-li to ty, přejde se to.“

Lapointe hořel nedočkavostí.

„Pánové Liotard a Alfonsi jsou v této chvíli v Chope du Negne a čekají na mne.“

„Půjdete za nimi?“

„Ne hned. Chci jít napřed na Pasteurův bulvár a jsem si jist, že se před mým příchodem z pivnice nehnou. Zajdu za nimi až za hodinu nebo jen o málo dříve. Je devět hodin. Víš, že advokátovo bydliště je v ulici Bergère? Je to v třetím poschodí vlevo. Protože v domě bydlí i několik lehkých holek, domovnice nebude dávat velký pozor na návštěvníky.“

„Chcete abych...“

„Ano. Naučili tě otevírat dveře. Nebude to mít žádné následky, i když zanecháš stopy. Naopak. Není třeba prohlížet zásuvky a papíry. Musíš se ujistit jen o jedné věci: že tam není zavazadlo.“

„Na to jsem nepomyslel.“

„Dobře. Je možné a dokonce pravděpodobné, že tam nebude, neboť Liotard je opatrný chlapík. Proto nesmíš ztrácet ani chvíli a z ulice Bergere poběžíš do ulice Douai, kde má Alfonsi v hotelu Massif-Central pokoj číslo 33.“

„Znám.“

„Totéž. Zavazadlo, nic jiného. A jak s tím skončíš, hned mi zatelefonuješ.“

„Mohu jít?“

„Jdi nejprve na chodbu. Zamkni dveře na klíč a pokus se je odemknout. Požádej Lucase o nářadí.“

Lapointe si nepočínal špatně a o několik minut později již pospíchal plný radosti ven. Maigret přešel do kanceláře inspektorů.

„Jsi volný, Janviere?“

Telefony ještě pořád zvonily, ale díky pokročilé době již ne tak zuřivě.

„Již jsem se rozloučil s Lucase, ale...“

Sešli oba na dvůr a Janvier si sedl za volant malého policejního auta. O čtvrt hodiny později zastavili na nejtišším a nejméně osvětleném místě Pasteurova bulváru, který v nedělním poklidu působil jako venkovská alej.

„Pojď se mnou.“

Poptali se na sochaře jménem Grassot a poslali je do šestého poschodí. Dům to byl starý, ale velmi slušný, obývaný patrně nižšími úředníky. Když zaklepal na dveře v šestém patře, utichl hluk hádky a mladé děvče s plnými tvářemi jim otevřelo a uklonilo se.

„Vy jste byla před chvílí u mne v kanceláři?“

„To byla má sestra. Komisař Maigret? Pojdte dál! Nedívejte se na nepořádek. Právě jsme večeřeli.“

Zavedla je do rozlehlého ateliéru se šikmým a částečně proskleným stropem. Přes skla bylo vidět hvězdy. Na dlouhém stole z bílého dřeva byly zbytky uzenin a otevřená láhev vína. Druhé děvče, které vypadalo jako dvojče toho, co jim otevřelo, si nenápadně uhladilo vlasy, zatímco muž v sametové vestě pokročil k návštěvníkům s přehnanou okázalostí:

„Vítejte v mém skromném bytě, pane Maigrete. Doufám, že mi prokážete tu laskavost a vypijete se mnou skleničku.“

Starý sochař po odchodu z Justičního paláce musel najít způsob, jak vypít něco víc než víno k jídlu, protože jeho výslovnost škobrtala a měl nejistou chuť.

„Nevšímejte si ho,“ zakročilo jedno z děvčat. „Již se zase dostal do svého obvyklého stavu.“

Řeklo to bez hořkosti a vrhlo na otce téměř mateřský pohled. Ve tmavých koutech ateliéru se daly vytušit sochy, bylo ale jasné, že tam stojí již dlouho. Nyní tvořily součást obydli vyřezané hračky, pokrývaly všechen nábytek a šířily v bytě vůni čerstvého dřeva.

„Když člověka a jeho rodinu neuživí umění,“ řečnil Grossot, „pak není hanbou, když mu na každodenní chléb přispívá obchod, že?“

Objevila se paní Grossotová; šla se patrně upravit, když slyšela zvonek. Byla hubená, smutná, s očima neustále ve střehu, jako by stále očekávala nějaké neštěstí.

„Nenabídneš komisaři a tomuto pánovi židli, Heleno?“

„Komisař dobře ví, že se tu může chovat jako doma, maminko. Je to tak, pane Maigrete?“

„Nic jsi nenabídla.“

„Přejete si sklenku vína? Nemáme doma nic jiného kvůli otci.“

Byla to asi ona, kdo rodinu dirigoval, kdo se každopádně ujal řízení rozhovoru.

„Včera jsme byli v kině v naší čtvrti a poznali jsme toho, koho hledáte. Nám říkal, že se jmenuje Peters, ne Moss. Nešli

jsme dřív za vámi, poněvadž otec to považoval za zradu a tvrdil, že je naším hostem, který často jedl u našeho stolu.“

„Bydlel tu dlouho?“

„Přibližně jeden rok. Byt zabírá celé poschodí. Rodiče v něm bydlí již třicet let a já jsem se tu narodila, stejně jako má sestra. Mezi ateliérem a kuchyní jsou tři pokoje. Minulý rok hračky příliš nevynášely kvůli krizi a proto jsme se rozhodli vzít si podnájemníka. Dali jsme do novin inzerát. Tak jsme poznali pana Peterse.“

„Jaké měl zaměstnání?“

„Řekl nám, že zastupuje velkou anglickou manufakturu se stálou klientelou, což nevyžaduje velké cestování. Často zůstával doma a jen tak kvůli nám přicházel pomáhat. Všichni jsme vyráběli podle otcových předloh hračky. Pro minulé vánoce jsme získali zakázku z obchodního domu Printemps a pracovali jsme ve dne v noci.“

Grossot šilhal tak žalostně po poloprázdné láhvi, že mu Maigret řekl: „Na mou věru, nalejte mi polovinu skleničky, abychom si mohli přit'uknout.“

Grossot ho odměnil vděčným pohledem. Jeho dcera pokračovala, ale dávala při tom pozor, aby si otec nenalil příliš.

„Vycházel obvykle až odpoledne a vracel se dost pozdě. Často odnášel i svůj kufr se vzorky.“

„Nechal tady svá zavazadla?“

„Nechal tady jen svůj velký kufr.“

„Ne ten kufr se vzorky?“

„Ne. Opravdu, Olgo, naposledy, když si ho vzal sebou, už ho zpátky nepřinesl.“

„Jaký to byl vlastně člověk?“

„Byl klidný, velmi milý, možná trochu smutný. Někdy zůstával celé hodiny zavřený ve svém pokoji a nakonec jsme se museli jít zeptat, zda není nemocný. Jindy s námi snídal a celý den nám pomáhal.“

Občas odcházel na několik dnů, ale to nás vždycky uvědomil, abychom se neznepokojovali.“

„Jak jste mu říkali?“

„Pane Jeane. On nás také oslovoval křestními jmény, samozřejmě s výjimkou matky. Někdy nám nosil čokoládu a malé dárčky.“

„Někdy cenné dárky?“

„Nepřijali bychom je.“

„Chodil za ním někdo?“

„Nikdy nikdo. Nechodila mu ani pošta. Když mi to bylo divné, že obchodní zástupce nedostává žádné dopisy, vysvětlil mi, že ve městě má společníka s kanceláří a tam je adresována jeho korespondence.“

„To se vám nezdálo divné?“

Podívala se okolo sebe a zašeptala:

„Tady... vždyť to vidíte!“

„Na vaše zdraví, pane Maigrete! Na vaše pátrání! Jak sám vidíte, já už nic neznamenanám. Nejenom v oblasti umění, ale ani ve vlastní rodině. Ne protestuji. Nic neříkám. Jsou velmi milé, ale pro člověka, který...“

„Nech mluvit pana komisaře, tatínku.“

„Vidíte?“

„Nevíte, kdy váš podnájemník odešel s kufrem naposledy?“

Byla to Olga, prvorozená, která odpovíděla:

„Poslední sobotu před...“

Přemýšlela, zda má pokračovat.

„Před čím?“

Nit rozhovoru zase navázala ta nejmladší.

„Nečervenej se, Olgo! Dobírám si pořád svou sestru, poněvadž byla do pana Jeana trochu zabouchnutá. Nehodil se k ní věkem a ani nebyl hezký, ale...“

„A ty?“

„Nech to být. Jednou v sobotu k šesté hodině odešel se svým malým kufrem. To nás překvapilo, protože ho odnášel hlavně v pondělí.“

„V pondělí odpoledne?“

„Ano. Nepočítali jsme s tím, že se vrátí, mysleli jsme, že stráví někde víkend a vysmívali jsme se Olze, když dělala dlouhý obličej.“

„To není pravda.“

„V kolik hodin se vrátil, to nevíme. Obvykle jsme ho slyšeli, jak otevírá dveře. V neděli ráno jsme si mysleli, že je pokoj prázdný a právě jsme o něm hovořili, když vyšel ze svého pokoje, vypadal velmi nemocně a poprosil svého otce, zda by mu neobstaral láhev kořalky. Tvrdil, že se nachladil. Zůstal velkou část dne doma v posteli. Olga, která mu uklízela, si všimla, že tam kufr není. Zjistila také něco jiného, alespoň to tvrdí.“

„Jsem si tím jista.“

„Je to možné, tys ho viděla z větší blízkosti.“

„Jsem si jistá, že neměl stejný oblek. Byl také modrý, ale ne jeho, a když si ho oblékl, viděla jsem, že mu dobře nesedí v ramenou.“

„Nemluvil o tom?“

„Ne a ani já jsem se o tom nezmínila. To bylo tehdy, když si stěžoval, že má chřipku a celý týden nevyšel z domu.“

„Četl noviny?“

„Ranní i večerní, jako my.“

„Nevšímli jste si něčeho zvláštního?“

„Ne. Jenom to, že chodil někdy do svého pokoje, jakmile někdo zaklepal.“

„Kdy začal vycházet z domu?“

„Asi po týdnu. Naposledy tu spal v noci z jedenáctého na dvanáctého března. Snadno se to zjistí na kalendáři v jeho pokoji, protože potom už neutrl nikdo další list.“

„Co máme dělat, pane komisaři?“ ptala se znepokojená matka. „Myslíte opravdu, že spáchal nějaký zločin?“

„Nevím, madam.“

„Když ho hledá policie...“

„Dovolíte, abychom se podívali do jeho pokoje?“

Byl na konci chodby. Prostranný, ale bez přepychu, čistý, se starým naleštěným nábytkem a s reprodukcemi Michelangelových děl na stěnách. V pravém rohu stál obyčejný obrovský černý kufr, převázaný provazem.

„Otevři ho, Janviere.“

„Mám odejít?“ zeptala se mladá dívka.

Nebylo to nutné. Janvierovi dal více práce provaz než obyčejný zámek. Silná vůně naftalínu naplnila pokoj, když začal na postel skládat na hromadu obleky, prádlo a střevice. Vypadalo to jako garderoba herce, tak byly rozdílné šaty podle původu i kvality. Smoking měl značku vynikajícího londýnského krejčího, jiné obleky byly ušity v Miláně. Byly tu také bílé obleky, jaké se nosí v tropických krajinách, obleky nápadné, ale naopak i takové, které by mohl nosit bankovní pokladník. Našla se tu i hromada střeviců pocházejících z Paříže, Nizzy, Bruselu, Rotterdamu nebo Berlína. Konečně úplně na dně, v hnědém balicím papíru, našli kostým klauna a děvče na něj hledělo s větším překvapením než na ostatní věci.

„Je to herec?“

„Svým způsobem.“

Jiný objev v pokoji neudělali. Modrý oblek, o kterém se hovořilo tam nenašli, protože Peters-Moss ho měl na sobě při odchodu; možná, že ho dosud nosí. V zásuvkách bylo plno věcí, cigaretová pouzdra, manžetové knoflíčky, klíče, zlomená dýmka, ale ani lísteček nebo adresář.

„Děkuji vám, slečno. Udělala jste dobře, že jste nám to ohlásila, a jsem přesvědčen, že z toho nebudete mít žádné nepříjemnosti. Myslím, že tu nemáte telefon.“

„Měli jsme ho několik let, ale...“

Pokračovala tichým hlasem:

„Tatínek nebyl vždycky takový jako nyní. Nemůžeme se na něj zlobit. Dříve vůbec nepil. Potom se setkal se svými přáteli ze školy, z Beaux Arts, kteří jsou na tom jako on, a začal se s nimi scházet v malé kavárně na Saint-Gennain. To mu velmi ublížilo.“

Na pracovním stole v ateliéru bylo několik přesných strojů na řezání, broušení a hoblování kousků dřeva, někdy i velmi malých, z nichž tvořili půvabné hračky.

„Vezmi do papíru hrst pilin, Janviere. Moers z nich bude mít radost.“

Bylo zábavné pomyslet, že nakonec by stejně skončili v tomto bytě na Pasteurově bulváru a u pilin k Moersově analýze, i kdyby to trvalo týdny a možná i měsíce.

Bylo deset hodin. Vín v láhvi zmizelo a Grossot navrhl, že pány vyprovodí až na ulici. To tnu ženy nedovolily.

„Pravděpodobně se vrátím.“

„A on?“

„To by mne překvapilo. Každopádně myslím, že z jeho strany se nemáte čeho obávat.“

„Kam vás mám zavést, šéfe?“ zeptal se Janvier u volantu.

„Na bulvár Bonne Nouvelle. Ne příliš blízko ke Chope du Negre. Počkáš na mne!“

Byla to jedna z těch velikých pivnic, kde se jedlo zelí s uzenkou a kde v sobotu a v neděli večer čtyři hladoví muzikanti vyhrávali na pódiu.

Maigret hned spatřil obě dvojice nedaleko vchodu a všiml si, že dámy si objednaly zelený mátový likér. Alfonsi se zdvihl první, nepříliš jistě, tak trochu jako člověk, očekávající zezadu kopanec, zatímco usmívající se advokát se úplně ovládal a podával mu pěstěnou ruku.

„Mám vám představit své přátele?“

Udělal to velmi blahovolně.

„Chcete se na chvilku posadit k našemu stolu nebo chcete, abychom se posadili stranou?“

„Dal bych přednost okamžitému rozhovoru, ale s podmínkou, že Alfonsi bude bavit dámy a počká na mne.“

Vedle pokladny byl volný stůl. Zákazníky zde byli převážně obchodníci ze čtvrti, kteří jako Maigret minulý večer přišli s rodinou na večeři do restaurace. Byli tu také každodenní hosté, svobodní nebo ti, co se špatně oženili, a hráli tu karty nebo šachy.

„Co si dáte? Sklenici piva? Pivo a koňak se sodou, číšníku.“

Za chvíli navštíví Liotard bezpochyby nějaký bar v blízkosti Opery a nebo na Elysejských polích, ale zatím se cítil lépe v této čtvrti, kde se na lidi mohl dívat svrchu.

„Měla vaše výzva úspěch?“

„Doktore Liotarde, pozval jste si mne sem, abyste mi kladl otázky?“

„Možná proto, abychom uzavřeli smír. Co si o tom myslíte? Možná, že jsem se choval trochu hrubě, ale nezapomínejte, že jsme každý na opačné straně barikády. Vaším úkolem je umoit mého klienta a naopak mým je jej zachránit.“

„I když se stanete jeho spoluviníkem?“

Uder seděl. Mladý advokát s dlouhými a staženými nozdrami několikrát zamrkal.

„Nevím, co tím chcete říct, ale protože tomu dáváte přednost, půjdu přímo k věci. Náhoda tomu chce, že byste mi mohl

velice ublížit a dokonce zpomalit nebo i zničit mou kariéru, o které se všichni domnívají, že bude skvělá.“

„O tom nepochybují.“

„Děkuji. Advokátní komora je dosti přísná, dbá na dodržování některých pravidel a přiznávám, že při mém spěchu rychle uspět jsem se jimi ne vždy přesně řídil.“

Maigret popíjel své pivo s nejnevinnější tváří a díval se na pokladní, která ho mohla považovat za kloboučníka z rohu ulice.

„Čekám, pane Liotarde.“

„Doufal jsem, že mi pomůžete, poněvadž víte velmi dobře, na co narážím.“

Maigret stále nehnul ani brvou.

„Podívejte se, pane komisaři, pocházím z chudé rodiny, velmi chudé...“

„Hrabata z Liotardu?“

„Říkám chudé, ale ne neurozené. Jen s potížemi jsem platil svá studia a byl jsem nucen vykonávat při studiu rozličná zaměstnání. Dokonce jsem byl uniformovaným uvaděčem v kině na jednom velkém bulváru.“

„Blahopřeji.“

„Ještě před několika měsíci jsem nejedl každý den. Čekal jsem jako mnozí soupevníci v mém věku, i ti starší, na případ, který by mi pomohl se proslavit.“

„Našel jste ho?“

„Našel jsem ho. Tam se chci dostat. V pátek v kanceláři soudce Dossina jste řekl několik slov, která mne přesvědčila, že o věci víte mnohem více a že byste toho neváhal použít proti mně.“

„Proti vám?“

„Proti mému klientu, chcete-li.“

„Nerozumím.“

Objednal si další půllitr, protože málokdy pil tak dobré pivo, kontrastující tolik se sochařovým teplým vínem. Díval se stále na pokladní, jako by jej těšilo, že se tolik podobá svým mohutným poprsím zdviženým korsetem, blůzkou z černého hedvábí ozdobenou kamejí a vysoko vyčesanými vlasy těm někdejšími pokladními z kaváren.

„Co jste povídal?“

„Jak chcete. Chcete, abych hovořil jenom já, abyste z toho mohl těžit. Dopustil jsem se profesionální chyby, když jsem požádal Steuvelse, aby si mne vybral za obhájce.“

„Jediné?“

„Byl jsem upozorněn tím nejbánálnějším způsobem a doufám, že kvůli mně nebude mít nikdo potíže. Jsem spřátelen s Antoinem Bizardem, bydlíme ve stejném domě. Oba jsme třeli bídu s nouzí. Dělili jsme se o krabičku sardinek nebo o camembert. Bizard už nějaký čas pracuje na plný úvazek v novinách. Má přítelkyni...“

„Sestru jednoho z mých inspektorů.“

„Vidíte, že víte.“

„Raději to slyším od vás.“

„Díky svému postavení v novinách, kde píše lokálky, dozví se Bizard některé věci dříve než veřejnost.“

„Například zločiny.“

„Chcete-li. Zvykl si mi telefonovat.“

„Aby vám umožnil jít nabídnout své služby?“

„Vy jste krutý vítěz, pane Maigrete.“

„Pokračujte!“

Díval se pořád na pokladní a současně se ujišťoval, že Alfonsi je stále ve společnosti obou žen.

„Dozvěděl jsem se, že policie se zabývá knihařem z ulice Turenne.“

„21. února po polední.“

„To je přesné. Odebral jsem se tam a skutečně jsem hovořil o ex libris, než jsem se pustil do žhavé otázky.“

„Kaloríferu.“

„To je všechno. Řekl jsem Steuvelsovi, že bude-li mít potíže, rád ho budu obhajovat. To vše víte. A když jsem dnes vyprovokoval tuto schůzku, doufám, že soukromou, nebylo to ani tak kvůli mně, jako spíše v zájmu mého klienta.

Pokud by to mohlo uškodit mně, jemu ještě víc. Vidíte, pane Maigrete! Mohu být zítra ráno suspendován advokátní komorou. Stačí zajít kvůli tomu za předsedou sdružení advokátů a říci mu, co víte.“

„Zůstal jste u knihaře dlouho?“

„Nejvýše čtvrt hodiny.“

„Viděl jste jeho ženu?“

„Myslím, že jednu chvíli vystrčila hlavu na schodišti.“

„Svěřil se vám Steuvels s něčím?“

„Ne. Mohu vám dát čestné slovo.“

„Ještě jedna otázka, doktore: Od kdy je Alfonsi ve vašich službách?“

„Není v mých službách. Má svou detektivní kancelář.“

„Alfonsi je jejím jediným zaměstnancem.“

„Do toho mi nic není. Abych mohl obhajovat svého klienta s nějakou nadějí na úspěch, potřebuji určité informace, které si nemohu sám obstarávat.“

„Hlavně se potřebujete den ze dne dozvědět, co už vím já.“

„To je přece naše válka.“

Ozvalo se zvonění telefonu, pokladní svésila sluchátko a odpověděla:

„Moment. Nevím. Podívám se.“

A právě otevírala ústa, aby zavolala na pikolika, když se komisař zdvihl:

„Je to pro mne?“

„Jak se jmenujete?“

„Maigret.“

„Chcete, abych vám hovor spojila do kabiny?“

„Není třeba. Bude to trvat jen několik vteřin.“

Bylo to tolik očekávané Lapointovo zavolání. Jeho hlas se chvěl vzrušením.

„To je pan komisař? Mám ho.“

„Kde?“

„Nic jsem nenašel u advokáta, tam mne ale málem překvapila domovnice. Potom jsem podle vašeho rozkazu odešel do ulice Douai. Tam chodí lidé pořád sem a tam. Bylo to snadné. S odemknutím dveří jsem neměl potíže. Kufr byl pod postelí. Co mám dělat?“

„Kde jsi nyní?“

„V trafice na rohu ulice Douai.“

„Vezmi si taxi a vrať se na Nábřeží. Přijdu za tebou.“

„Dobře, šéfe. Jste spokojen?“ Uchvácen svým nadšením a hrdostí, dovolil si poprvé to oslovení...

„Udělal jsi dobrou práci.“

Advokát se díval na Maigreta s nepokojem. Komisař zaujal znovu své místo na lavičce a s povzdechem ulehčení kývl na číšníka.

„Ještě jeden půllitr. Možná ještě jednu sklenku koňaku pro pána.“

„Ale...“

„Jen klid, panáčku.“

To oslovení vymrštilo advokáta ze židle.

„Podívejte, ve vaší věci se na právnickou komoru neobráším. Obrátím se na prokurátora republiky. Zítř ráno ho pravděpodobně požádám o dva zatykače, jeden na vaše jméno a druhý na vašeho společníka Alfonsiho.“

„Žertujete?“

„Co bude stát ukrytí doličných předmětů v případě vraždy? Musím se podívat do zákoníku. Ještě o tom budu přemýšlet. Mám vás nechat zaplatit účet?“

A když už stál, naklonil se ještě důvěrně a jemně nad rameno Philippa Liotarda:

„Mám kufr!“

IX / Momentka z Dieppe

Poprvé Maigret zavolal osobně v půl desáté soudcovu kancelář a řekl zapisovateli:

„Můžete se zeptat pana Dossina, zda mne může přijmout?“

„Právě je tu.“

„Něco nového?“ zeptal se soudce. „Samozřejmě kromě toho, co přinesly raníky.“

Byl velmi vzrušen. Noviny popisovaly objevení auta čokoládové barvy s mrtvolou staré ženy v Lagny.

„Myslím. Přijdu si s vámi promluvit.“

Jenže když už šel komisař ke dveřím své kanceláře, vždy jej cosi zdrželo, jednou zvonění telefonu, jindy příchod inspektora, který mu podával hlášení.

Soudce zavolal tedy diskrétně Lucase:

„Komisař je pořád u sebe?“

„Ano. Chcete, abych vám ho předal?“

„Ne. Předpokládám, že je zaměstnán. Jistě se každou chvíli ukáže.“

Ve čtvrt na jedenáct se konečně rozhodl žádat Maigreta k telefonu.

„Promiňte, že vás ruším, jistě jste zavalen prací. Ale pozval jsem Franse Steuvelse na jedenáctou hodinu a nechtěl bych začít s výsledkem bez rozmluvy s vámi.“

„Vadilo by vám, kdyby se výsledek změnil na konfrontaci?“

„S kým?“

„S jeho ženou, pravděpodobně. Když dovolíte, pošlu pro ni pro všechny případy některého inspektora.“

„Chcete normální obsílku?“

„To nebude zapotřebí.“

Pan Dossin čekal ještě dobrých deset minut a předstíral, že studuje spisy. Konečně kdosi zaklepal na dveře; skoro se k nim rozběhl, když ve dveřích uviděl Maigreta s malým kufrem v ruce.

„Odjíždíte?“

Komisařův úsměv ho informoval a nevěřičně zamumlal:

„Kufr?“

„Je těžký, ujišťuji vás.“

„Měli jsme tedy pravdu?“

Velmi se mu ulehčilo. Systematická Liotardova kampaň jím nakonec otřásla, neboť to byl on, kdo nesl za Steuvelsovo zajištění ve vězení odpovědnost.

„Je vinen?“

„Dostatečně, aby byl několik let v chládku.“

Maigret už od předcházejícího večera znal obsah kufru, ale znovu ukázal obsah se stejnou radostí, s jakou se dítě

chlubí svými vánočními dárky. Hnědý kufr s rukovětí opravenou provázkem obsahoval kovové předměty, které se sice podobaly knihařským razídlům, ve skutečnosti to ale byla razítka rozličných států. Byla tam především razítka Spojených států a všech jihoamerických republik. Byla tam též gumová razítka, jaká se používají na radnicích či v státní administrativě, to všechno pečlivě seřazené jako vzorky obchodního cestujícího.

„Je to Steuvelsova práce,“ vysvětlil Maigret. „Jeho bratr Alfred mu dodával vzory a vyplněné pasy. Jak mohu usoudit z těchto vzorků, pasy nebyly padělané, nýbrž pocházejí z krádeží na konzulátech.“

„Zabývají se již dlouho tímto obchodem?“

„Nemyslím. Podle jeho konta v bance necelé dva roky. Dnes ráno jsem skutečně nechal obtelefonovat většinu pařížských bank a právě to mi bránilo k vám přijít dříve.“

„Steuvls má svůj účet v Societé Générale v ulici Antoine, pravda?“

„Má ještě další v Americké bance na náměstí Vendôme a ještě jiný v Anglické bance. Dosud jsme našli pět rozličných kont. To začalo před dvěma lety a odpovídá to datu, kdy se bratr znovu usadil v Paříži.“

Pršelo. Počasí bylo pošmourné, ale teplé. Maigret seděl u okna a kouřil svou dýmku.

„Víte, pane soudce, Alfred Moss nepatřil do kategorie profesionálních zločinců. Ti mají svou specializaci a té se většinou drží. Nikdy jsem se nesetkal s kapsářem, který by se stal lupičem, a ani se zlodějem, který by padělal šeky nebo se vrhl na gangsterství. Alfred Moss je především klaun, akrobat. Na tuto dráhu se dal až po úraze při pádu, který ovlivnil jeho další kariéru. Možná se silně mýlím, ale svou první krádež provedl až v hotelu v Londýně, kam vstoupil jako tlumočník, využívaje svých jazykových znalostí. Naskytla se mu příležitost ukrást šperky a on jí využil. To mu umožnilo nějaký čas si žít. Ne nadlouho, poněvadž má jednu vášň, o které jsem se dozvěděl dnes ráno od majitele sázkové kanceláře: sází na dostizích. Jako každý amatér, nedržel se jednoho způsobu krádeže a pokoušel se o všechno. Dělal to důvtipně a s mimořádným štěstím, neboť se ho nikdy nepodařilo usvědčit. Byl nahoře i dole. Po loupeži následovalo padělání šeku. Zestárl a viděl, že je ve většině hlavních měst proláklý, zapsaný na černé listině ve velkých hotelech, kde měl ve zvyku operovat.“

„Tehdy si vzpomněl na svého bratra?“

„Ano. Před dvěma roky obchod se zlatem, který byl jeho tehdejší aktivitou, už nevynášel. Naopak falešné pasy, zejména pro Ameriku, začaly dosahovat astronomických cen. Řekl si, že knihař zvyklý dělat běžně kovová razídlá by si neporadil špatně ani s úředními razítky.“

„Udivuje mne, že Steuvls, který to neměl zapotřebí, přijal tuto práci. Leda že vede dvojí život a my to dosud neodhalili.“

„Nevede dvojí život. Bída, ta opravdová, kterou poznal ve svém dětství a dospívání, produkuje dva druhy lidí: marnotratníky a chamtivce. Častěji produkuje chamtivce, kteří se tolik bojí, že se opět vrátí zlé dny, že jsou schopni všeho, aby se proti tomu zabezpečili. Myslím, pokud se silně nemýlím, že toto je Steuvlsův případ. Seznam bank, kam ukládal peníze, to dokazuje. Jsem přesvědčen, že tímto způsobem nechtěl ukrýt své jmění, protože ho nenapadlo, že by mohl být odhalen. Měl ale obavu z krachu bank, ze znárodnění, devaluace, a tak dělal malé hromádky v různých bankovních ústavech.“

„Myslel jsem, že prakticky nikdy neopouštěl svou ženu?“

„To je přesné. Opouštěla ona jeho a trvalo mi to dost dlouho, než jsem na to přišel. Každé pondělí odpoledne chodila prát prádlo do prádelny ke Starému záletníkovi. Téměř každé pondělí Moss přicházel se svým kufrem, a když se dostavil dříve, počkal v Tabacs des Vosges na odchod své švagrové. Bratři měli k práci celé odpoledne. Nástroje a kompromitující listiny nikdy nezůstávaly v ulici Turenne. Moss je vždy odnášel. Některá pondělí měl Steuvls ještě čas zaběhnout do některé banky a udělat úložku.“

„Nevidím, jakou roli v tom hrála mladá žena s dítětem, hraběnka Panettiová, ani...“

„K tomu dojdou, pane soudce. Když jsem hovořil nejprve o kufru, bylo to proto, že mne od začátku nejvíce znepokojoval. Jakmile jsem se dozvěděl o existenci Mosse a začal jsem podezřívat, čím se zabývá, zaměstnávala mne jiná otázka:

Proč náhle v úterý 12. března, když banda byla dosud zcela klidná, vznikl takový nezvyklý rozruch a skončil rozprchnutím jejich členů?

Mluvím o incidentu na Anverském náměstí, jehož se má žena stala svědkem. Včera ještě žil Moss pokojně ve svém pokoji na Pasteurově bulváru. Levin a dítě bydleli v hotelu Beauséjour, kam si Gloria každý den chodila dítě vyzdvihnout a šla s ním na procházku. Jenže toto úterý asi v deset hodin ráno přichází Moss do hotelu, kam patrně z opatrnosti nikdy předtím nevkroutil. Levine ihned začíná balit zavazadla, pospíchá na Anverské náměstí, volá Glorii a ta nechá dítě na náměstí a jde s ním. Odpoledne pak všichni beze stopy mizí.

Co se stalo ráno 12. března?

Mosse telefonicky nikdo nevolal, protože v domě, kde bydlí, není ani telefon. Mí inspektoři a já jsme ten den neprováděli žádný zákrok, schopný bandu vystrašit. A Frans Steuvls byl ve vězení Santé. Přesto se cosi přihodilo. Teprve včera večer, když jsem se vrátil domů, jsem s velkým štěstím získal odpověď na tuto otázku.“

Panu Dossinovi se tolik ulehčilo při pomýšlení, že člověk, kterého vsadil do vězení není nevinný, že poslouchal Maigreta s andělským úsměvem, jako kdyby mu vyprávěl pohádku.

„Má žena občas využívala času při čekání na můj příchod tak, že ukládala do sešitů výstřižky z novin, které o mně hovořily. Dělá to s ještě větší péčí od doby, co jeden z bývalých ředitelů soudní policie publikoval své paměti. „Je možné, že napíšeš své paměti jednou, až budeš na odpočinku a my budeme žít na venkově,“ odpovídala mi, když jsem se vysmíval její mánii. Prostě, když jsem se včera večer vrátil, lepidlo a nůžky ležely na stole. Když jsem si udělal pohodlí, podíval jsem se ženě přes rameno a viděl jsem na jednom výstřižku, který právě chtěla nalepit fotografii, na kterou jsem si již nevzpomínal. Byla pořízena před třemi lety nějakým normandským žurnalistou: strávili jsme několik dní

v Dieppe a on nás překvapil právě na prahu našeho rodinného penzionu. Překvapilo mne, že tuto momentku vidím v ilustrovaném časopise. 'Ty jsi to nečetl? Objevilo se to již dříve. Článek na čtyři strany o tvých začátcích a o tvých metodách.' Byly tam i další fotografie z doby, kdy jsem byl ještě sekretářem na komisařství a nosil jsem dlouhý knír. 'Jaké to má datum?' 'Článek? Je z minulého týdne. Ještě jsem neměla čas ti ho ukázat. V poslední době jsi skoro vůbec nebyl doma.'"

Stručně, pane Dossine, článek se objevil v pařížském magazínu, který byl dán do prodeje v úterý 12. března ráno. Ihned jsem poslal kohosi k lidem, kde bydlel Moss, a tam nás ujistili, že nejmladší dívka přinesla ten magazín zároveň s mlékem v půl deváté a Moss si v něm četl při snídani.

Od té chvíle je všechno prosté. To vysvětluje i dlouhé pobývání Glorie na lavičce v parčíku na Anverském náměstí. Po dvou vraždách a uvěznění Steuvelse se banda rozptýlila, skryla se. Levin bezpochyby několikrát změnil hotel, než se usadil v ulici Lepic. Z opatrnosti se neukazoval venku s Glorií a dokonce se ani neubytovali na stejném místě.

Moss musel každé ráno chodit pro novinky na Anverské náměstí. Stačilo se tam posadit na opačný konec lavičky. Jenže jak víte, má žena se asi třikrát nebo čtyřikrát posadila na stejnou lavičku a čekala, až bude čas jít nahoru k zubaři. Obě ženy se seznámily a společně si povídaly. Moss pravděpodobně viděl paní Maigretovou, ale nevěnoval jí pozornost. Jaká však byla jeho reakce, když v magazínu zjistil, že ta hodná paní z lavičky je ženou komisaře Maigreta, pověřeného pátráním!

Nemohl věřit na náhodu, že? Samozřejmě si myslel, že jsme jim na stopě a že jsem pověřil ženu touto delikátní částí pátrání. Pospíšil do ulice Lepic, vzbouřil Levina a ten běžel zpravit Glorii. "Proč se tolik dohadovali?"

"Možná kvůli dítěti. Možná Levine nechťel, aby Gloria ho šla převzít a riskovala tím své zatčení. Ona tam chtěla jít, ale s největší obezřetností. To mne ostatně přivádí k myšlence, že až je najdeme, nebudou pohromadě. Říkají si, že známe Glorii a chlapce, ale nic nevíme o Levinovi. Ten šel svojí cestou a Moss také tou svojí."

"Počítáte s tím, že je zatknete?"

"Zítřka, ale možná, že za rok. Víte, jak to chodí."

"Ještě jste mi neřekl, kde jste objevil ten kufr."

"Možná byste měl ignorovat, jak jsme ho získali. Byl jsem skutečně nucen použít málo legálních prostředků, za které na sebe беру plnou odpovědnost, ale které vy nemůžete schvalovat. Stačí, když budete vědět, že to byl Liotard, kdo zbavil Steuvelse kompromitujícího kufru. Z toho či onoho důvodu přinesl Moss kufr večer ze soboty na neděli do ulice Turenne a nechal ho tam. Frans Steuvels ho jenom strčil pod stůl ve své dílně v domnění, že se o něj nebude nikdo zajímat. 21. února se dostavil pod záminkou prohlídky místa Lapointe. Všimněte si, že Steuvels se už nemohl sejít se svým bratrem ani nikým z bandy, aby je upozornil. Mám na to svůj názor. Musel se rozhodovat, jak se zbavit kufru, a patrně čekal na noc. Ale přišel Liotard, o kterém předtím neslyšel."

"Jak se to Liotard dozvěděl?"

"Indiskrecí mého člověka."

"Jednoho z vašich inspektorů?"

"Nezlobím se pro to na něj a ani se to už nebude opakovat. Jisté je, že Liotard nabídl své služby a ještě něco víc, než by se čekalo od člena advokátní komory: odnesl kufr."

"Našli jste ho u něj?"

"Předal ho Alfonsimu."

"Kde jsme tedy s vyšetřováním?"

"Nikde. Chci říci, že nevíme nic o tom hlavním, o těch dvou vraždách. Jeden muž byl zabit v ulici Turenne a předtím byla zavražděna ve voze hraběnka Panettiová, ale nevíme kde. Musel jste již dostat zprávu doktora Paula. Našel v lebce staré dámy střelu. Mezitím mi přišla informace z Itálie. Je to již více než rok, co se Krynkerovi rozvedli ve Švýcarsku, neboť v Itálii není rozvod povolen. Dcera hraběnky Panettiové získala znovu svobodu a provdala se za Američana, se kterým žije nyní v Texasu."

"Se svou matkou se nesmířila?"

"Naopak. Ta se na ni zlobila více než předtím. Krynker je Maďar z dobré, ale chudé rodiny. Strávil část zimy v Monte Carlu a pokoušel se bezúspěšně získat hrou nějaké peníze. Přijel do Paříže tři měsíce před smrtí své bývalé tchyně a žil v Commodoru, potom v malém hotelu v ulici Caumartin."

"Jak dlouho byla Gloria Lotti ve službách staré dámy?"

"Čtyři nebo pět měsíců. Není to přesně zjištěno."

Slyšeli na chodbě hluk a dveřník přišel oznámit, že obžalovaného už přivedli.

"Mám mu to všechno říci?" zeptal se Dossin, který opět pocítil tíhu své odpovědnosti.

"Ze dvou věcí je možná jedna: buď bude mluvit, nebo bude mlčet. Již jsem se ve svém životě několika Vlámý zabýval a vím, že jsou ve vazbě velmi tvrdí. Když bude mlčet, budeme mít práci ještě na několik týdnů, možná více. Bude třeba čekat, dokud nevypátráme některou ze čtyř osob, ukrytých buhvíkde."

"Čtyř osob?"

"Mosse, Levina, ženu a dítě. Možná, že právě s dítětem budeme mít nejvíce štěstí."

"Pokud se ho nějak nezbavili."

"Když ho šla Gloria převzít z rukou mé ženy s rizikem, že bude zatčena, znamená to, že na něm lpí."

"Myslíte, že je to její syn?"

"Jsem o tom přesvědčený. Je omyl myslet si, že zločinci nejsou lidé jako ostatní a že nemohou mít děti a milovat je."

"Je to syn Levina?"

"Pravděpodobně."

Dossin vstal se zlomyslným, ale současně pokorným úsměvem na rtech.

„Bude to asi výslech s písničkou, že? Bohužel v něm nijak nevyunikám.“

„Když dovolíte, mohu se pokusit promluvit s Liotardem.“

„Aby poradil svému klientovi promluvit?“

„V současné době je to jejich oboustranný zájem.“

„Mám je pozvat dál?“

„Za chvíli.“

Maigret vyšel a řekl srdečně muži sedícímu napravo od dveří na vyhlazené lavici:

„Dobrý den, Steuvelsi.“

Právě v té chvíli do chodby vrazil Janvier v doprovodu velmi pohnuté Fernandy. Inspektor váhal, má-li nechat ženu setkat se s manželem.

„Budete mít čas ještě si trochu popovídat,“ řekl jim Maigret. „Soudce není ještě připraven.“

Dal znamení Liotardovi, aby ho následoval a krácejíce po chmurné chodbě, kde před většinou dveří stáli četníci, polohlasem rozmlouvali. Trvalo to sotva pět minut.

„Když budete chtít, stačí zaklepat na dveře.“

Maigret vstoupil k soudci Dossinovi sám, nechávaje Liotarda, Steuvelse a Fernandu v rozhovoru.

„Výsledek?“

„Budeme ho brzy znát. Liotard vám bude po vůli. Udělám vám hezkou zprávičku, ve které se zmíním o kufru, ale neobviním ho.“

„To není příliš správné, že?“

„Chcete dostat vrahy?“

„Já vás chápu, Maigrete, ale můj otec a můj dědeček byli členy soudního tribunálu a já bych se tam chtěl také dostat.“

Začervenal se, ale čekal netrpělivě i s obavou, až se ozve zaklepání na dveře.

Konečně se dveře otevřely.

„Mám pozvat současně paní Steuvelsovou?“ zeptal se advokát.

Fernanda plakala a měla kapesník v ruce. Ihned hledala očima Maigreta a vrhla na něj zoufalý pohled, jako by čekala, že může ještě dát věci do pořádku.

Steuvels se nezměnil. Zachoval si svůj mírný i zatvrzelý postoj a šel si poslušně sednout na židli, kterou mu ukázali.

Když se i zapisovatel chtěl posadit na své místo, soudce mu řekl:

„Za chvíli. Zavolám vás, až výslech začne být oficiální. Souhlasíte, doktore Liotarde?“

„Zcela souhlasím. Děkuji vám.“

Nyní už stál jenom Maigret čelem k oknu, po kterém stékaly kapky deště. Seina byla stejně šedá jako obloha; čluny, střechy i chodníky se leskly vlhkostí.

Po dvou třech zakašláních bylo slyšet váhavý hlas soudce:

„Myslím, Steuvelsi, že komisař by vám rád položil několik otázek.“

Maigret si právě zapálil dýmku a musel se otočit, pokoušeje se skrýt pobavený úsměv.

„Předpokládám,“ začal stále vstaje jako nějaký profesor, „že váš obhájce vás několika slovy obeznámil se situací.“

Známe vaši aktivitu i činnost vašeho bratra. Je možné, že co se týče vás osobně, nebudeme mít už nic jiného, co bychom vám přišli. Skutečně šaty se skvrnami nebyly vaše, nýbrž vašeho bratra a ten je nechal u vás a odešel ve vašem obleku.“

„Ale ani můj bratr nevráždil.“

„Možná. Chcete, abych se vás ptal, nebo dáte přednost vlastnímu vyprávění?“

Nyní už měl spojence nejen v Liotardovi, ale i Fernandě, která pohledem pobízela Franse k hovoru.

„Ptejte se mne. Uvidím, zda budu moci odpovídat.“

Otřel si silná skla brýlí a čekal, kulatá záda, hlavu trochu skloněnou dopředu, jako by byla příliš těžká.

„Kdy jste se dozvěděl, že hraběnka Panettiová byla zavražděna?“

„Během noci ze soboty na neděli.“

„Chcete říci, že v noci, kdy Moss, Levine a třetí osoba, pravděpodobně Krynker, přišli do vaší dílny.“

„Ano.“

„Byl to váš nápad poslat telegram vaší ženě, aby odcestovala?“

„Vůbec jsem o něm nevěděl.“

To bylo pravděpodobné. Alfred Moss znal dostatečně jejich zvyky a život domácnosti.

„Takže když zaklepal v devět hodin večer na vaše dveře, ani jste nevěděl, o co se jedná?“

„Ano. Ostatně jsem je ani nechtěl pustit dovnitř. Četl jsem si pokojně v suterénu.“

„Co vám řekl váš bratr?“

„Že jeden z jeho společníků potřebuje ještě ten večer pas, že přinesl všechno potřebné a že bych se měl hned do toho pustit.“

„Bylo to poprvé, co k vám přivedl cizí lidi?“

„Věděl, že nechci nikoho vidět.“

„Ale věděl jste, že má společníky.“

„Řekl mi, že pracuje s nějakým Schwartzem.“

„S tím, který v ulici Lepic bydlel pod jménem Levine? Dosti silný muž, s velmi tmavými vlasy?“

„Ano.“

„Sešli jste všichni do suterénu?“

„Ano. Nemohl jsem pracovat v dílně v tuto hodinu. Sousedé by se divili.“

„Kdo byla ta třetí osoba?“

„Neznám ho.“

„Měl cizí přízvuk?“

„Ano. Byl to Maďar. Měl z cesty strach a žádal ujištění, že nebude mít s falešným pasem potíže.“

„Do které země?“

„Do Spojených států. Ty jsou velmi nesnadno zfalšovatelné, poněvadž mají zvláštní znaky, dohodnuté mezi konzuly a imigračními úřady.“

„Dal jste se do práce?“

„Neměl jsem k tomu příležitost.“

„Co se stalo?“

„Schwartz právě obcházel byt, jako by se chtěl přesvědčit, že nás nemůže nikdo překvapit. Náhle, když jsem byl otočen zády – byl jsem skloněn nad kufrem umístěným na židli – slyšel jsem výstřel a viděl jsem Maďara svalit se na zem.“

„To vystřelil Schwartz?“

„Ano.“

„Váš bratr vypadal překvapeně?“

Vteřina zaváhání.

„Ano.“

„Co se přihodilo potom?“

„Schwartz prohlásil, že to bylo jediné možné řešení a že nemohl udělat nic jiného. Podle něho Krynker ztratil úplně nervy a nechal by se určitě chytit. A potom by určitě mluvil. Udělal jsem chybu, že jsem ho považoval za muže,“ dodal. Pak se mne zeptal, kde je kotel topení.“

„Věděl, že nějaký máte?“

„Myslím že ano.“

Od Mosse, to bylo jasné; ale bylo také jasné, že Frans nechtěl přitížit svému bratrovi.

„Nařídil Alfredovi zapálit oheň a mne požádal, abych přinesl dobře nabroušené nástroje. ‚Teď jsme všichni na jedné lodi, chlapci. Kdybych toho blbce nezabil, měli by nás do týdne. Nikdo ho s námi neviděl. Nikdo neví, že je tady. Nemá žádnou rodinu, aby ho hledala. Zmizí a my budeme klidní.‘“

Nebyla to vhodná chvíle pro otázku, zda všichni pomáhali při dělení těla.

„Hovořilo se o smrti staré dámy?“

„Ano.“

„To bylo poprvé, co jste se o ní dozvěděl?“

„Od odjezdu auta jsem již s nikým z nich nemluvil.“

Stal se mlčenlivějším. Fernandin pohled bloudil od obličeje manžela k Maigretovi.

„Mluv, Fransi. Dostali tě do toho oni a nyní se skrývají. Co budeš mít z mlčení?“

Doktor Liotard dodal:

„Jako váš obhájce vám musím říci, že mluvit je nejenom vaše povinnost, ale i váš vlastní zájem. Myslím, že spravedlnost ocení vaši upřímnost,“

Frans se na něj podíval svým kalným pohledem a pokrčil lehce rameny.

„Strávili u mne část noci,“ řekl konečně. „Bylo to velmi dlouhé.“

Fernanda si přitiskla kapesník na ústa.

„Schwartz nebo Levine, na jméně málo záleží, měl v kapse kabátu láhev alkoholu a můj bratr hodně pil. Jednu chvíli mu Schwartz řekl vztekle: ‚Už jsi mi to udělal podruhé.‘ A tehdy mi bratr vyprávěl příběh té staré dámy.“

„Okamžik,“ přerušil ho Maigret. „Co přesně víte o Schwartzovi?“

„Že je to muž, pro kterého můj bratr pracoval. Vyprávěl mi o něm několikrát. Říkal, že je velmi silný a nebezpečný. Má děcko s hezkou dívkou, Italkou, se kterou tráví většinu času.“

„Gloria?“

„Ano. Schwartz pracoval zejména ve velkých hotelech. Zaměřil se na velmi bohatou a excentrickou ženu, doufal, že ji využije a zařídil, aby Gloria vstoupila do jejích služeb.“

„A Krynker?“

„Viděl jsem ho vlastně jenom mrtvého, protože výstřel zazněl chvíli poté, co ke mně přišli. Jsou věci, které jsem pochopil až později, když jsem o nich přemýšlel.“

„Například?“

„Že Schwartz připravil tuto vraždu velmi pečlivě. Chtěl, aby Krynker zmizel navždy a našel způsob, jak to bez rizika provést. Když ke mně přišel, věděl již, co se přihodí. Poslal Glorii do Concarneau, aby podala telegram pro Fernandu.“

„Stará dáma?“

„Nebyl jsem do této věci zapleten. Vím jen, že Krynker po svém rozvodu byl na suchu a pokoušel se k ní přiblížit. V poslední době toho dosáhl a ona mu dávala menší částky peněz. Ty ihned utratil, neboť byl zvyklý žít na vysoké noze. Chtěl dostat hodně peněz, aby mohl odejít do Spojených států.“

„Miloval ještě svou ženu?“

„To nevím. Seznámil se se Schwartzem, ale spíše ten na upozornění Glorie zařídil, aby se setkali v baru a potom se stali víceméně přáteli.“

„To všechno vám vyprávěli tu noc, kdy byl Krynker usmrcen?“

„Měli jsme spoustu času než...“

„Rozumím.“

„Neřekli, zda nápad přišel od Krynker nebo zda mu ho vnukl Schwartz. Stará dáma měla, jak se zdá, ve zvyku cestovat s kufríkem plným šperků. Představovalo to obrovské bohatství. Blížil se začátek sezóny a jako každoročně se chtěla vydat na Azurové pobřeží. Šlo o to ji přimět odcestovat v Krynkerově voze. Cestou na určitém místě měli zaútočit na auto a zmocnit se kufríku. Podle Krynkerovy představy se to mělo stát bez krveprolití. Byl přesvědčený, že nic neriskuje, protože bude se svou bývalou tchyní v autě. Z toho či onoho důvodu Schwartz vystřelil. Myslím, že to udělal úmyslně, že to byl pro něj prostředek, jak mu ti dva byli vydáni na milost i nemilost.“

„Počítaje v to tedy i vašeho bratra?“

„Ano. Útok se konal na cestě do Fontainebleau, ale potom jeli až do Lagny, aby se zbavili vozu. Schwartz nějakou dobu bydlel ve vile v tomto místě a dobře se tam vyznal. Co chcete ještě vědět?“

„Kde jsou šperky?“

„Našli samozřejmě kufr, ale kufrík se šperky tam nebyl. Hraběnka mu asi přece jenom nedůvěřovala. Gloria, která ji doprovázela, o nich také nic nevěděla. Možná že je předtím uložila v bance. Krynker se z toho málem zbláznil. Chtěl okamžitě přejít hranice se svými pravými dokumenty, ale Schwartz ho přesvědčil, že by ho okamžitě zatkli. Krynker už vůbec nespál, popadl ho panický strach a hodně pil. Schwartz se rozhodl, že jediným prostředkem k získání klidu je se ho zbavit. Zavedl ho ke mně pod záminkou obstarání falešného pasu.“

„Jak se stalo, že oblek vašeho bratra...“

„Chápu. Jednu chvíli Alfréd klopytl právě v místě, kde...“

„Dal jste mu tedy svůj oblek a nechal jste si jeho a nazítří jste ho vyčistil.“

Fernanda musela mít hlavu plnou krvavých scén. Dívala se na svého muže, jako by ho viděla poprvé, a pokoušela si ho bezpochyby představit během těch dnů i nocí, které posléze strávil sám v suterénu a v ateliéru.

Maigret ji viděl se zachvět, ale o chvíli později natáhla váhavě ruku a položila ji na velikou ruku knihaře.

„Možná, že ve vězení mají knihařskou dílnu,“ zamumlala a pokusila se o úsměv.

#

Levine, který se nejmenoval ani Levine ani Schwartz, nýbrž Sakristian, hledaný ve třech státech Evropy, byl zatčen o měsíc později v malé vsi blízko Orléansu, kde trávil svůj čas chytáním ryb na udici. O dva dny později našli i Glorii Lotti v jednom nevěstinci v Orléansu; odmítala stále prozradit jméno sedláků, kterým svěřila svého syna.

A co se týče Alfreda Mosse, jeho popis zůstal v policejních záznamech čtyři roky.

Jednou v noci se jakýsi ubohý klaun oběsil v malém cirkuse, který na severu putoval od vesnice k vesnici. Četníci teprve na základě dokladů, jež našli v jeho kufru, určili jeho totožnost.

Šperky hraběnky Panettiové neopustily Claridge, byly v kufríku, který dala do úschovy.

Švec v ulici Turenne nikdy nepřiznal, dokonce ani na mol ožralý, že anonymní dopis napsal on.

Prosinec 1949